GRONG kommune

ÅRSBUDSJETT 2027
HANDLINGSPLAN 2027
ØKONOMIPLAN 2027-2030

Kommunedirektørens forslag av 10.11.2026

INNHOLDSFORTEGNELSE

1 Kommunestyrets vedtak i sak xx, møte 10.12.2026 4

2 Sammendrag av budsjett og økonomiplan 4

2.1 Innledning inkl. nye tiltak. 4
2.2 Generelle kommentarer til budsjett og økonomiplan. 6
2.3 Finansielle måltall 8
2.4 Omstillingsbehov fremover. 8
2.5 Sluttkommentar 10

3 Utarbeidelse av årsbudsjettet i praksis 11

4 Visjon og mål. 12

5 Selvkost 14

6 Organisering 15

6.1 Politisk organisering 15
6.2 Administrativ organisering 17
6.3 Faste styringsaktiviteter Grong kommune 18

7 Befolkningsutvikling 19

7.1 Innledning 19
7.2 Befolkningsutvikling 2010 - 2026 og prognose til 2050. 19

8 Rammebetingelser 22

8.1 Lønnsbudsjettering 22
8.2 Sosiale kostnader 22
8.3 Arbeidsmiljø og utviklingen av tilstedeværelse. 22
8.4 Skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning 23
8.5 Utvikling i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. 30
8.6 Flyktninger 36
8.7 Eiendomsskatt 36
8.8 Konsesjonsavgifter 37
8.9 Konsesjonskraftinntektene 38
8.10 Disposisjonsfond, investeringsfond og NTE-fondet. 39

9 Generelle kommentarer til de obligatoriske budsjettskjemaene 42

9.1 Netto driftsutgifter fordelt mellom rammeområdene 43

10 Budsjettpremisser inkl. utfordringsbilde. 45

10.1 Generelt. 45
10.2 Budsjettpremisser inkl. utfordringsbilde rammeområdet 2 for oppvekst og familie. 48
10.3 Budsjettpremisser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for helse og omsorg. 57
10.4 Budsjettpremisser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for Infrastruktur, plan og byggesak GIS og oppmåling, jord-/skogbruk, kultur, næring, brann- og redning 67
10.5 Premisser og utfordringer til rammeområdet kirkeformål. 73
10.6 Premisser og utfordringer til rammeområdet politisk styring, kontroll og fellesutgifter 73

11 Målsettinger og handlingsplaner for Grong kommune. 74

11.1 Finansielle måltall Grong kommune 74
11.2 Handlingsplan for 2027 78

12 Tiltak i planperioden 91

12.1 Følgende driftstiltak er foreslått gjennomført økonomiplanperioden. 91
12.2 Følgende nye investeringstiltak er foreslått gjennomført økonomiplanperioden 92

13 Finansiering 93

14 Omstilling og effektivisering 94

14.1 Utfordringer og aktivitetsnivået fremover 94
14.2 Omstilling og effektivisering fordelt på rammeområder 94
14.3 Nærmere beskrivelse av mulige omstillingstiltak 95
14.4 Oppsummert omstillingsbehov ved et aktivitetsnivå som er tilpasset kommunens inntekter – for å nå måltallet for netto driftsresultat. 99
14.5 Sluttkommentar 101

15 Obligatoriske budsjettskjema 107

15.1 BUDSJETTSKJEMA BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT 108
15.2 DETALJERT OPPSTILLING PKT 6 I BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT. 109
15.3 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING 111
15.4 DETALJERT OPPSTILLING PUNKT 1 INVESTERING I VARIGE DRIFTSMIDLER 112

16 VEDLEGG 115

16.1 Tiltaksrapport - investeringstiltak 2027-2030 115
16.2 Økonomisk oversikt drift 2027-2030 115
16.3 Betalingssatser - samlehefte Grong kommune 2027 115
16.4 Kommunedirektørens forslag til betalingssatser for 2027 115
16.5 Vertskommunebudsjetter 2027 115
16.6 Budsjettforslag Grong kirkelige fellesråd 115
16.7 Kommunestyrevedtak sak xx, møte 10. desember 2026 115

17 OVERSIKT OVER TABELLER OG FIGURER 116

1 Kommunestyrets vedtak i sak xx, møte 10.12.2026

Vedlegg 16.7.

2 Sammendrag av budsjett og økonomiplan

2.1 Innledning inkl. nye tiltak.

Grong kommune er inne i en utfordrende økonomisk periode. Kraftig lønns- og prisvekst utfordrer oss økonomisk. Det har også for 2027 vært jobbet med å finne omstillingstiltak ned på et utgiftsnivå som samsvarer med kommunens inntekter. Følgende nye tiltak på drift- og investering er det funnet rom for;

Nye driftstiltak i økonomiplanperioden.

Tabell 1 Driftstiltak

	Drift / kr:			
Prosjektnavn	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Ramme 2: Sommerferietilbud for barn på 1. og 2. trinn	50 000	50 000	50 000	50 000
Ramme 3: Velferdsteknologi	150 000			
Ramme 3: Pasientjournalsystem (Aidn)	196 650	327 750	458 850	655 500
Ramme 4: Ventilasjonsrens	100 000			
Ramme 4: Maling av kommunale boliger	150 000	150 000		
Ramme 4: GBU/Kuben Kjemikaliekontroll	80 000	30 000	30 000	30 000
Ramme 4: NTE-bygget - Utskifting kobberrør til rør-i-rør	50 000			
Ramme 4: Fotefar og leder 1000 årsjubileum	30 000		30 000	
Ramme 4: Energimerking og energivurdering ventilasjonsanlegg		800 000		
Ramme 4: Nye PLS batterier SD anlegg		85 000		
Ramme 4: Ferjemannsstua - restaurering vinduer		242 823		
Ramme 4: Rønningentunet sykkelparkering med tak		40 000		
Ramme 4: Rønningen bhg - varmeanlegg				150 000
Ramme 4: Rønningen bhg - ombygging romfordeling				321 412
Ramme 4: Rønningen bhg - utbedring slitte flater (gulv)				100 000
Ramme 4: Rønningen bhg - Skallsikring adgangskontroll				100 000
Ramme 4: Kommunehuset - automatisk døråpner kantine/kommunestyresal		50 000		
Ramme 4: Sagmo bru - vedlikehold			190 000	
Ramme 4: Formofoss bru - vedlikehold				140 000

Nye investeringstiltak i økonomiplanperioden.

Tabell 2 Investeringstiltak

Prosj.	Investeringsprosjekter	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
7414	Hengebru Tømmerås	500 000			
7421	Ombygging NAV	5 000 000			
7426	Nye senger sykeheimen	250 000	250 000	250 000	
7427	Trygghetsalarm hjemmesykepleien	250 000			

7432	Personløfter/løftestol	125 750			
7433	Rønningen bhg - Retting av brannavvik	250 000	1 000 000		
7434	Harran Oppvekstsenter - Lukking av brannavvik	600 000	600 000		
7435	GHO - Utbedring resterende tak	625 000			
7436	Kum 1031 - skifte og sett ned måler	500 000			
7437	Mediå renseområde - Rønningen APS	500 000	500 000		
7438	Bjørgan Renseanlegg - rehabilitering/nytt renseanlegg	500 000	500 000	2 000 000	
7439	Rostavegen - Nytt topplag (grus)	625 000			
7440	Grong Fjernvarme - Nytt renseanlegg/røykgassrensing		2 500 000		
7441	Grong Fjernvarme - Styringssystem og generell utbedring		2 500 000		
7442	GHO - Kjøling likhus/bårerom		175 000		
7443	Bru til Langnes		2 500 000		
7444	Leksåsvegen - utbedring av vegstrekning				500 000
7445	Mediå renseområde - Strandvegen APS			450 000	
7446	Skallsikring og adgangskontroll (ARX)				750 000
7447	Hallgottoøkra 6-10 - Energioppgradering	1 300 000			
7448	Noreringen 6-8 - Energioppgradering	1 200 000			
7449	Ekker bhg - Vognbod				625 000
7450	Kuben - oppgradering av scenelysanlegg Symfoni Namsen				500 000
7451	Ravnklovegen - Asfaltering av boligveg				275 000
7452	Sport- og fritidspark - tilrettelegging for mer aktivitet				1 350 000
7453	Belysning i sentrum				2 500 000
7454	Trapp mellom rasteplass og Europris				312 500
7455	Trimtrapp				1 125 000
7456	Gronghallen - godkjent klatrevegg			125 000	
7457	Dagsturhytta	1 500 000			
7458	Simulator K160	562 500			
7459	Uteområde skole og bhg	312 500	312 500		
7683	Velferdsteknologi	187 500			
7714	Investering kirkebygg	600 000	500 000	350 000	400 000
Sum investeringer /finansieringsbehov		15 388 250	11 337 500	3 175 000	8 337 500
	Momskomp	-2 237 650	-1 447 500	-75 000	-1 437 500
	Tilskudd fra andre	-2 575 000	0	0	0
	Låneopptak	-10 575 600	-9 890 000	-3 100 000	-6 900 000
Sum finansiering		-15 388 250	-11 337 500	-3 175 000	-8 337 500

Det vises også til pkt 12 *Tiltak i planperioden*, samt til eget vedlegg 16.1 med oversikt over hvert enkelt investeringstiltak inkl. evt driftskostnader og finansiering.

2.2 Generelle kommentarer til budsjett og økonomiplan.

Kommunens handlingsplan 2027 inkl. en rekke utviklingstiltak finner en i kap. 11.2.

Pensjon og premieavvik.
Premieavviket er differansen mellom pensjonspremie (det vi betaler for pensjonen) og pensjonsselskapets beregnede pensjonskostnad. Det er pensjonskostnaden som blir stående igjen i driftsregnskapet hvert år, i tillegg til amortiseringen/kostnadsført andel av premieavviket fra tidligere år. Fra 2025 gikk vi over til å budsjettere med pensjonskostnaden på rammeområdene i stedet for innbetalt premie, og følgelig budsjetteres premieavviket med kr null. Da forutsettes det at årets premieavvik er lik kostnadsført akkumulert premieavvik. En evt differanse vil komme som en inntekt/kostnad på ramme 6 og i utgangspunktet gå direkte mot disp.fond (reduserer/øker akkumulert premieavvik og de avsatte midlene til dette formål på disp.fondet).

Premiefond fremgår ikke av kommuneregnskapet, kun i note til regnskapet. Dette er et fond i KLP for tilbakeført premie og overskudd. Premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Grong kommune brukte i 2022 kr 24,9 mill. av premiefondet, og fikk da redusert premie og videre lavere premieavvik som påvirker amortiseringen i de kommende 7 årene. Vi har lagt opp til noe bruk av premiefondet også framover, men vi tømmer det ikke helt. Det kan være greit å ha noe her for å avhjelpe likviditeten i årene som kommer. Både i 2025 og 2026 fikk Grong kommune tilført gode midler til premiefondet pga god avkastning hos KLP året før, henholdsvis 22,9 mill. og 18,4 mill. Vi valgte da å bruke 18,7 mill. av disse i 2025 og alt tilført i 2026, og fikk dermed redusert premie og redusert akkumulert premieavvik både i 2025 og 2026, som vil redusere kostnaden i de kommende 7 årene.

Skatt og rammetilskudd.
Kommunens frie inntekter i form av skatt og rammetilskudd er i utgangspunktet lagt inn med samme kronebeløp pr. år. Driftsbudsjettet videreføres i **faste priser** i økonomiplanperioden. Beløpet som er lagt inn for 2027 harmonerer med prognosemodellen fra KS 12.10.2026, og er på kr 245 700 000, men er noe lavere enn beløp som ligger inne i forslag til statsbudsjettet for 2027. Dette skyldes ulik forutsetning om folketall pr 1.1.2027, der vi mener at KS sin prognose er mer sannsynlig for Grong kommune enn det som er lagt til grunn for regjeringens forslag til frie inntekter (skatt og inntektsutjevning).

Lånegjeld
Investeringsforslaget i økonomiplanperioden prioriterer nødvendige utbedringer, sikkerhetstiltak og opprettholdelse av tjenestetilbudet. Det er i tillegg foreslått enkelte utviklingstiltak. Det er ingen større investeringer i perioden, men flere mindre. De største investeringene som er lagt inn i kommende planperiode er ombygging NAV, lukking av brannavvik, oppgraderinger Fjernvarmen, diverse tiltak i sentrum, samt tiltak innenfor VAR-området.
Finansieringsbehovet for 2027 er ca 10,6 mill. fratrukket momskomp og tilskudd fra andre. I 2026 har vi brukt av ubrukte lånemidler, slik at vi i kommende økonomiplanperiode må ta opp nye lån for å dekke finansieringsbehovene i investeringsbudsjettet. Avdragene er budsjettert med 18,0 mill. per år. Dette gjør at avdragene vil være noe større enn lånebehovet i årene fremover og lånegjelden vil reduseres sakte. I planperioden har vi likevel budsjettert flatt med renter og avdrag, da disse også avhenger av lånerente og beregnet minimumsavdrag.
Det er i økonomiplanen ikke hensyntatt evt investerings- og finansieringsbehov eller endrede driftsutgifter knyttet til ny sentrumsbarnehage, da dette er en pågående sak som skal opp i kommunestyret før årsskiftet. Konsekvensene må innarbeides ved senere politisk behandling.

Flyktninger
I 2026 vil vi bosette ca. 16 ordinære flyktninger. I årsbudsjett for 2027 og økonomiplanperioden forutsetter vi bosetting med 10 ordinære flyktninger pr år hele perioden.

For nærmere beskrivelse, se pkt 8.6

Eiendomsskatt
Fra og med 2010 har kommunestyret vedtatt at det skal innkreves eiendomsskatt av alle eiendommer i hele kommunen, såkalt generell eiendomsskatt. Benyttet promillesats har ligget stabil på 7 promille for kraftanlegg og næring. Satsen for boliger og hytter er lagt inn med 4 promille fom 2023. **Satsene foreslås beholdt også i 2027.**

For nærmere beskrivelse om eiendomsskatt, se pkt 8.7

Avgiftsendringer
Vedr endringer i de kommunale avgifter og betalingssatser vises det til vedlegg i budsjettheftet. I utgangspunktet er det lagt inn økninger ihht. Kommunal deflator på 3,8%. Når det gjelder VAR-områdene så forutsettes det her full dekning/selvkost. For 2027 er det foreslått reduksjon i gebyrene for vann og avløp for å ta inn selvkostoverskudd. Når det gjelder renovasjonsavgiftene, økes disse noe, men ca 3,5% mindre enn økningen fra MNA for å ta inn selvkostoverskudd. For slamområdet benyttes MNAs priser pluss et påslag på 13,8% (mot 25% i 2026). Vil totalt gi en reduksjon i slampris ifht 2026-satser da det også her er bygd opp fondsbeholdning.

Bruk av fond
Disposisjonsfondet sier noe om hvordan kommunens «buffer» er. Premieavviket på pensjon er brukte penger, som ennå ikke er belastet i drift (belaster drift i de 7 neste årene). Det kan sies at tilsvarende del av disposisjonsfondet er «monopolpenger»/penger som allerede er brukt.

Utviklingen i disposisjonsfond og premieavvik i økonomiplanperioden:

Tabell 3 Disposisjonsfond

	Stipulert 31.12.2026	Stipulert 31.12.2027	Stipulert 31.12.2028	Stipulert 31.12.2029	Stipulert 31.12.2030
«Fritt» disposisjonsfond inkl flyktninge-, småskade, rente- og premieavviksfond	-41 157 762	-37 157 512	-38 198 155	-39 523 721	-39 339 805
Avvikling likviditetsreserve	-3 262 995	-3 262 995	-3 262 995	-3 262 995	-3 262 995
Dispfond fra Boligstiftelsen					
Sum disposisjonsfond	**-44 420 757**	**-40 420 507**	**-41 461 150**	**-42 786 716**	**-42 602 800**

KLP premieavvik	33 523 720	34 004 512	37 901 488	37 227 515	37 836 997
Sum dispfond redusert for premieavvik	**-10 897 037**	**-6 415 995**	**-3 559 662**	**-5 559 201**	**-4 765 803**

Bruk dispfond/avsetning dispfond	-9 025 832	-4 000 250	1 040 643	1 325 566	-183 916

Slik budsjett og økonomiplan ligger pr. i dag, vil en ved utgangen av 2030 ha et disposisjonsfond på kr 42,6 mill., mens prognosene for akkumulert premieavvik da er på kr 37,8 mill. Vi ser at disposisjonsfondet - hensyntatt premieavviket - varierer gjennom perioden, og er på sitt laveste ved utgangen av 2028. Dette skyldes både at vi har budsjettert med bruk av fond i 2027 og 2030, samt at akkumulert premieavvik varierer gjennom perioden.

KLP premieavvik - prognose	2026	2027	2028	2029	2030
IB premieavvik	35 802 266	33 523 720	34 004 512	37 901 488	37 227 515
Premieavvik	5 516 788	8 120 446	12 218 179	7 439 483	10 872 384
Amortisering tidligere års premieavvik	-7 795 334	-7 639 654	-8 321 203	-8 113 456	-10 262 902
UB premieavvik	33 523 720	34 004 512	37 901 488	37 227 515	37 836 997

Investeringsfond
Årlig egenkapitalinnskudd til KLP kan ikke finansieres ved bruk av lån. Vi vil derfor sette av noe på ubundet investeringsfond ved salg av boliger framover, med tanke på redusert låneopptak og finansiering av dette egenkapitalinnskuddet. (Jf. bolig politisk plan.)

Tabell 4 Investeringsfond/egenkapitalinnskudd KLP

Ubundet inv.fond	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
IB	-407 296	-1 348 296	-1 620 796	-1 493 296	-1 365 796
Avsetning	-2 000 000	-1 400 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Bruk	1 059 000	1 127 500	1 127 500	1 127 500	1 127 500
UB	**-1 348 296**	**-1 620 796**	**-1 493 296**	**-1 365 796**	**-1 238 296**

NTE-fondet
Det er utarbeidet egne vedtekter for fondet. Disse tilsier at 20% av fondet videreformidles (Namdal Regionråd), 30% settes av til et slags «reserve/risiko» fond, mens resten, 50%, kan benyttes til samfunns- og næringsutvikling. Grong kommune har valgt å bruke det til dekning av renter og avdrag på investeringer som basseng og næringspark, samt til prosjekter vedr. bostedsattraktivitet.

For nærmere beskrivelse av NTE fondets bruk og utvikling, se pkt 8.10

2.3 Finansielle måltall

Kommunestyret vedtok i september 2019 at følgende finansielle måltall skal innarbeides i budsjett og økonomiplan for Grong kommune;
De konkrete måltallene gjelder i et tidsperspektiv innenfor økonomiplanperioden dvs. 4 år.

- Netto driftsresultat, minimum 1,75% av driftsinntektene.
- Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene, bør ikke overstige 120%.
- Disposisjonsfond, minimum 7,5% av driftsinntektene.
- Arbeidskapitalen bør utgjøre minst 15%

For nærmere beskrivelse av de finansielle måltallene for Grong kommune, se pkt 11.1

2.4 Omstillingsbehov fremover.

Det er lagt inn følgende forventninger om innsparinger på de ulike rammeområdene i økonomiplanperioden.

Tabellen skal forstås slik;
Omstillinger på ramme 2 i 2027 er totalt kr 2 632 121, vi har ikke dette spesifisert på konkrete tiltak, men for ytterligere beskrivelse se kap. 14. Det forventes at dette da er tiltak som gir tilsvarende

effekt hvert år utover i økonomiplanperioden. I tillegg er det lagt inn ytterligere omstillingskrav for 2028. Fra 2028 til 2030 vil omstillingen utgjøre nær kr 5,67 mill. årlig for ramme 2, nær kr 800' årlig for ramme 3, 4,04 mill. for ramme 4 og 245' for ramme 1.
Vi gjør oppmerksom på at vi i tillegg må bruke av disposisjonsfond i 2027 og 2030 for å gå i balanse. At vi må bruke av fond, viser at vi må ytterligere ned i drift. Vi har en jobb å gjøre før vi oppnår måltallet om netto driftsresultat som er 1,75% av driftsinntektene. (Måltall se kap. 11)

Tabell 5 Omstillingsbehov

Omstilling 2027-2030	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Ramme 1				
Innsparing 2027	-245 161	-245 161	-245 161	-245 161
Sum innsparing ramme 1	**-245 161**	**-245 161**	**-245 161**	**-245 161**
Ramme 2				
Innsparing 2027	-2 632 121	-2 632 121	-2 632 121	-2 632 121
Innsparing 2028		-3 036 293	-3 036 293	-3 036 293
Sum innsparing ramme 2	**-2 632 121**	**-5 668 414**	**-5 668 414**	**-5 668 414**
Ramme 3				
Innsparing 2027	-790 917	-790 917	-790 917	-790 917
Sum innsparing ramme 3	**-790 917**	**-790 917**	**-790 917**	**-790 917**
Ramme 4				
Innsparing 2027	-252 445	-252 445	-252 445	-252 445
Innsparing 2028		-3 786 229	-3 786 229	-3 786 229
Sum innsparing ramme 4	**-252 445**	**-4 038 674**	**-4 038 674**	**-4 038 674**
Sum total innsparing pr år	**-3 920 644**	**-10 743 166**	**-10 743 166**	**-10 743 166**
Bruk/avsetning av disposisjonsfond				
Bruk	-4 000 250			-183 916
Avsetning		1 040 643	1 325 566	

Vi ser ovenfor at det foreligger store utfordringer for å komme i balanse i 2027 og også i 2028. *I forrige økonomiplanperiode ble det vedtatt å sette av til fond fra 2027. Dette viser seg å være urealistisk og vi må i stedet bruke av fond for å komme i balanse. Omstillingsbehovene er fordelt på de ulike rammeområdene og er innarbeidet i de foreslåtte budsjettrammene. For å komme frem til en fordeling mellom rammene har vi benyttet kostratall og sett på hvilke områder vi bruker mer/mindre penger enn landssnittet. Det er også hensyntatt hvor mye de enkelte rammene hadde kuttet i forkant av rammefordelingen, samt prognosene for demografiutviklingen som indikerer et skifte fra oppvekst til helse. I 2026 vil vi gå med netto tap på salg av konsesjonskraft. Det arbeides med en lovendring på området, som forhåpentligvis vil tre i kraft fra 2027, se nærmere omtale under punkt 8.9. Vi har derfor lagt inn en forutsetning om positiv effekt av salg av konsesjonskraft fra 2027 og ut planperioden. Viktig å merke seg at forventet lønnsøkning ikke er kompensert på rammene i budsjettet, men står i budsjett alle år med kr 6,3 mill. - på et fellesansvar.*

2.5 Sluttkommentar

Budsjettforslaget for 2027 og økonomiplanen for 2027-2030 er utarbeidet i en periode med fortsatt høyt kostnadsnivå, økte renter og betydelige pensjonskostnader. De senere årene er det gjennomført flere tiltak for å tilpasse driftsnivået til kommunens økonomiske rammer. Effekten av disse tiltakene har imidlertid i stor grad blitt motvirket av lønns- og prisvekst.

Budsjettet for 2027 er satt opp med begrensede reserver og liten økonomisk buffer. Det er samtidig innarbeidet betydelige innsparingskrav for å oppnå budsjettbalanse. Flere av disse kravene er foreløpig ikke knyttet til konkrete tiltak med full økonomisk effekt, noe som representerer en risiko i budsjettet.

Ved vurderingen av kommunens økonomiske stilling er det viktig å se disposisjonsfond og premieavvik i sammenheng. Premieavviket innebærer framtidige belastninger på driftsbudsjettene og reduserer kommunens reelle økonomiske handlingsrom. Regnskapsresultatet for 2025 ga grunnlag for avsetning til disposisjonsfond. I 2026 er det budsjettert med bruk av fond for å oppnå balanse, og behovet har økt gjennom året som følge av kostnadsutviklingen. Det må derfor påregnes at en betydelig del av fondsmidlene som ble bygget opp i 2025 vil være disponert ved inngangen til 2027. Det er også nødvendig å benytte fondsmidler i 2027 for å oppnå budsjettbalanse.

Budsjettet inneholder flere usikkerhetsfaktorer, blant annet knyttet til renteutvikling, pensjonskostnader, lønnsoppgjør og statlige rammebetingelser. Med begrensede reserver kan også mindre avvik få betydelig økonomisk effekt.

Økonomiplanen legger til grunn at det igjen kan bygges opp fond i 2028 og 2029. Dette forutsetter at innarbeidede innsparinger realiseres og at de økonomiske forutsetningene slår til. Selv med disse forutsetningene ligger netto driftsresultat under kommunens vedtatte måltall gjennom planperioden. For 2028 er netto driftsresultat beregnet til om lag 8,3 mill. kroner under vedtatt måltall for drift (*se tabell 26 side 75 for beregning*), samtidig som det er innarbeidet ytterligere innsparingskrav på om lag 6,8 mill. kroner utover tiltakene i 2027. Dette illustrerer at kommunen fortsatt har et begrenset økonomisk handlingsrom, og at det vil være behov for fortsatt stram økonomistyring og høy oppmerksomhet på langsiktig økonomisk bærekraft i årene som kommer.

3 Utarbeidelse av årsbudsjettet i praksis

Økonomireglementet sier følgende;
Årsbudsjettet er en bindende plan for bruk av kommunen sine midler i budsjettåret. Kommunestyret sine prioriteringer samt de målsettinger og premisser som budsjettet bygger på skal komme tydelig frem i dokumentet. Årsbudsjettet er identisk med første år i økonomiplan.
Forslaget til årsbudsjett for påfølgende budsjettår fremmes av kommunedirektøren til politisk behandling innen medio november. Formannskapet gir innstilling ovenfor kommunestyret. Kommunestyret vedtar budsjett i balanse før utgangen av desember (året før budsjettåret). Dette dokumentet vedtas som netto budsjettramme pr. rammeområde.

Budsjettet inneholder de samme budsjettskjemaene som økonomiplan.

I tillegg til obligatoriske budsjettskjemaer og økonomiplan dokument, som vedtas av kommunestyret, utarbeides det et detaljbudsjett for rammeområdene 1 – 9 som arbeidsdokument for administrasjonen. Dette viser budsjetterte tall på alle konti – 5 siffer under hvert ansvar. Kommunestyret vedtar ikke budsjettet på dette detaljnivået.

Forslag til årsbudsjett fremmes av kommunedirektøren til politisk behandling innen medio november.

Etter formannskapet har fattet sitt vedtak legger de frem dokumentet og sin innstilling med alle foreliggende forslag til vedtak for offentlig ettersyn i minst 14 dager, før det tas opp til 2. gangs behandling i formannskapet samt med endelig vedtak i kommunestyret den 10. desember 2026.

Vi har følgende rammeområder:
- Ramme 1 – Administrasjon og fellesutgifter
- Ramme 2 – Oppvekst og familie
- Ramme 3 – Helse og omsorg.
- Ramme 4 – Næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, plan og byggesak, infrastruktur og brann- og redning.
- Ramme 5 – Kirkeformål
- Ramme 6 – Politisk styring, kontroll og fellesutgifter
- Ramme 7 – Særregnskap (Kommunale samarbeid)
- Ramme 8 – Skatter, rammetilskudd m.v.
- Ramme 9 – Renter, avdrag, finanstransaksjoner.

Dagens lederstruktur følger ikke de økonomiske rammeområdene. Med de tre kommunalsjefer som det er organisert rundt de ulike tjenestene, kan det nå være flere som har ansvarsområder innenfor samme økonomiske rammeområde. Vi har valgt denne løsningen for å kunne gi et bedre bilde over rammetildelingene over tid, uavhengig av lederstrukturen. Se kap. 6.2 for nærmere beskrivelse av ansvarsområdene for hver leder i strategisk ledernivå.

4 Visjon og mål.

Bilde 1 Grongbrua inn til Medjå

Kommuneplanen og økonomiplanen er kanskje de to viktigste strategiske planverkene innenfor kommunens virksomhet. Gjennom kommuneplanen settes retning og valg av strategier, mens økonomiplanen skal prioritere de tiltak som må gjennomføres for at målene skal nås. Vedtak av visjon og hovedmål ble fattet 22.04.2021. Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i kommunestyret 22.06.22 i sak 30/22. Strategidelen inneholder et overordnet mål, 4 hovedmål og flere ulike punkter benevnt «Slik gjør vi det:»

Visjon for Grong kommune: Kraft i elver og folk.

Overordnet mål:
Innen 2030 skal bærekraft og folkehelse danne grunnlaget for all samfunns og næringsutvikling i Grong.

Hovedmål:
1. Innen 2030 skal Grong være en kommune som er attraktiv for bedrifter og som har et mangfoldig næringsliv.
2. Innen 2030 skal Grong fortsatt være et trygt og attraktivt bosted
3. Innen 2030 skal det bo flere barn i Grong enn i dag.
4. Innen 2030 skal folk kjenne Grong som nytenkende og inkluderende

Kommuneorganisasjonen:
Rammebetingelsene for Grong kommune har endret seg mye de siste årene, bl.a. økonomi, krav i lov, avtaleverk og kommunalt ansvar. I tillegg endres forventningene til våre tjenester fra bl.a. Stat og våre innbyggere. Store endringer i rammebetingelsene har medført et stort fokus på behovet for omstilling, bl.a. omstilling for mer effektiv drift herunder å finne et tilpasset tjenestenivå, utnytte ressurser på tvers av rammeområdene og ha rett kompetanse på riktig sted og til riktig tid.

Å videreutvikle en stor kommuneorganisasjon til å håndtere store endringer i rammebetingelsene nå og i fremtiden, er en stor og omfattende prosess. Vi har over tid ønsket et større søkelys på omstillingsevne og startet opp arbeidet med ledelse- og medarbeiderutviklingsprosjektet høsten 2021. Prosjektet er nå over i en ordinær driftsfase med implementering av Verdiplakaten – Sånn gjør vi det i Grong kommune. Arbeid med verdiplakaten skal skape en kultur hvor alle I Grong kommune arbeider etter det nye verdisettet;

- Vi er **åpne** for det som er nytt
- Vi gir og gjør oss fortjent til **tillit**
- Vi er **ansvarlige**

Figur 1 Verdiplakat

Prosessen med implementering ble iverksatt i 2022 og forventes å ta 3 til 5 år. Vårt utgangspunkt er at ledere, i prosess med alle ansatte, skal jobbe i retning av å begrense detaljstyring og målinger til det som er mest nødvendig for organisasjonen, og som oppleves meningsfylt av medarbeideren. Det innebærer også at lederen må ta en aktiv rolle som tilrettelegger – gjennom struktur, rutiner, holdningsarbeid, tillit og tilhørighet – for at alle våre medarbeidere skal få gode muligheter til å bruke sin kompetanse og bidra til organisasjonens verdiskapning.

Medarbeiders opplevelse av å få brukt kompetansen sin utgjør en selvstendig og viktig motivasjonsfaktor. Høy opplevd bruk av sin egen kompetansen blant alle ansatte er knyttet til større trivsel på jobb, høyere mestringstro og en sterkere følelse av å ha verdi på jobb. Vi mener at en viktig faktor er at ansatte tar, men også kan ta ansvar og gjerne i samhandling med øvrige kollegaer. Vi mener at en slik prosess på sikt vil skape bedre service og mer effektive tjenester til våre innbyggere.

5 Selvkost

Kommunestyret har tidligere fattet et prinsippvedtak om at innbyggerne skal dekke kommunens kostnader på områdene vann, kloakk, renovasjon, slam og feiing. Dette skal gjøres ihht. selvkost. Dette prinsippet videreføres også i denne økonomiplanperioden.
Definisjon av selvkost er at den kostnaden som kommunen påføres med å produsere en bestemt vare eller tjeneste skal inndekkes via egne gebyr fra de som bruker tjenesten. Hvis differansen mellom årets gebyrinntekter og årets gebyrgrunnlag viser et overskudd, skal overskuddet dekke inn et underskudd fra tidligere år. Et overskudd som ikke dekker inn et underskudd, skal avsettes til et selvkostfond i selvkostregnskapet. Et overskudd som er avsatt til selvkostfondet, skal tilbakeføres ved å finansiere et fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto. En slik forståelse kan dels være motivert ut ifra behovet for en nødvendig fleksibilitet i forhold til endringer på inntekts –og kostnadssiden, f.eks. som følge av investeringer, som de fleste kommunene opplever.
Kort sagt: Overskudd det enkelte år avsettes til et selvkostfond for hvert område. Underdekning enkelt år registreres også og skal tas inn med tilsvarende overskudd på områdene i løpet av en 5 års periode.
I 2026 ble det åpnet for å forlenge avskrivningsperioden på visse anlegg. For eksempel kan vannledninger nå avskrives over 80 år mot tidligere 40 år. Nye prosjekt avskrives etter nytt regelverk, samt at det er gjort en vurdering av restlevetid på alle eksisterende anlegg.
Endringene her fører til reduksjon av gebyrene på kort sikt.

5-års regelen har blitt fulgt opp med variabel suksess. Avdeling infrastruktur sikter på å ta inn over/underskudd fra før 2021 så snart som mulig. Per d.d. er situasjonen som i tabell 6

Tabell 6 Selvkostfond per 1.1.2026

Område	**Balanse**	**Kommentar**
Vann	kr 2 091 754,00	Fondet på 2,09 mill. kr er overskudd fra 2018–2025, altså gebyrer innbyggerne har betalt utover det vannforsyningen har kostet. Etter selvkostregelverket skal overskudd tilbakeføres gjennom lavere gebyrer innen fem år. 1,39 mill. kr er fra 2018–2022 og har frist senest i 2027. Av dette har 0,69 mill. kr allerede passert fristen. Etter anslått underskudd i 2026 gjenstår ca. 817 000 kr av de gamle overskuddene. De skal brukes opp innen utgangen av 2027 ved at vanngebyret settes lavere enn det tjenesten koster. Overskuddene fra 2023–2025 (0,70 mill. kr) har frist 2028–2030.
Kloakk	kr 2 010 293,00	Store overskudd 2023 og 2024, på budsjett i 2025. Fortsatt Kr 704 000,- igjen av overskuddet fra 2017. Gebyrene justeres ned slik at dette overskuddet tas inn i 2027.
Slam	kr 138 016,00	Fremført underskudd tatt inn 2025, bygger fond. Gebyr legges på linje med MNAs satser til kommunen pluss et påslag på 13,8%.
Renovasjon,	kr 1 480 541,00	Store overskudd fra senere år. Gebyr justeres for å ta inn fremførte overskudd.
Feiing	Kr 551 410,00	Deler av fond fra 2019. Holder gebyrene stabile for å ta inn fremførte overskudd.
Byggesaksbehandling	0	
Kart og deling	0	
Fjernvarmen	237 106,00	Gått med underskudd i flere år. Fond nå i positiv balanse, vil spises opp i 2026 p.g.a. driftsutfordringer og høy bruk av fyringsolje. Pris justeres 1.1.2027 til byggene.

6 Organisering

6.1 Politisk organisering

Det politiske systemet i Grong kommune er organisert etter formannskapsmodellen, med kommunestyre og formannskap

Kommunestyret har følgende sammensetning:

Tabell 7 Fordeling parti kommunestyret

Kommunestyrets sammensetning	2023 – 2027
Totalt	17
Senterpartiet	8
Arbeiderpartiet	6
Høyre	2
Sosialistisk venstreparti	1

6.1.1 Politisk ledelse

Kommunestyret og formannskapet ledes av ordfører Ann Jeanett Klinkenberg (Arbeiderpartiet). Varaordfører er Lars Bjørnar Vist (Høyre).

Bilde 2 Ordfører Ann Jeanett Klinkenberg

Ledere for utvalg og råd er:

Utvalg / råd / nemnd:	Leder
Kontrollutvalg	Erik Seem
Eldreråd	Morten Fiskum
Eiendomsskatt, sakkyndig nemnd	John Strand
Eiendomsskatt, sakkyndig ankenemnd	Bjørnar Klinkenberg
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	Mette Finvold Grønbeck
Ungdomsråd	Elias Vold Amdal
Museumsnemnda Grong Bygdemuseum	Karin Norstad

6.1.2 Interkommunalt samarbeid

- IKT Indre Namdal IKS
- Midtre Namdal Avfallsselskap

- IKS Namdal rehabilitering – Høylandet
- Oppgavefelleskap rundt vannområdesamarbeid Namdalen
- Vertskommune for Indre Namdal barnevern og PPT
- Vertskommune for NAV Indre Namdal
- Vertkommune for Brann- og redningstjenesten (samarbeid Overhalla, Høylandet og Grong)
- Indre Namdal Legetjeneste KO (legetjeneste og legevakt)
- Administrere felles kommuneoverlegetjeneste for Grong, Lierne, Røyrvik, Namsskogan og Nærøysund
- Vertskommune for tekniske tjenester som;
    - Byggesak
    - GIS
    - Kart- og oppmåling
    - Arealplanlegging
    - Byggetilsyn
- Vertskommunesamarbeid om Lønn mellom Lierne, Røyrvik, Grong og Namsskogan (vertskommmune)
- Namdal regionråd
- Revisjon Midt-Norge SA
- KonSek Trøndelag IKS
- Administrerer regional veterinærvakttjeneste
- Museet Midt IKS
- Innherred Anskaffelser KO

I tillegg foreligger flere avtaler vedr kjøp og salg av tjenester, eksempelvis oppmåling, psykolog og jordmor, salg av sentralbord -og arkivtjenester til Røyrvik kommune.

6.2 Administrativ organisering

Organisasjonskart per 01.09.2025:

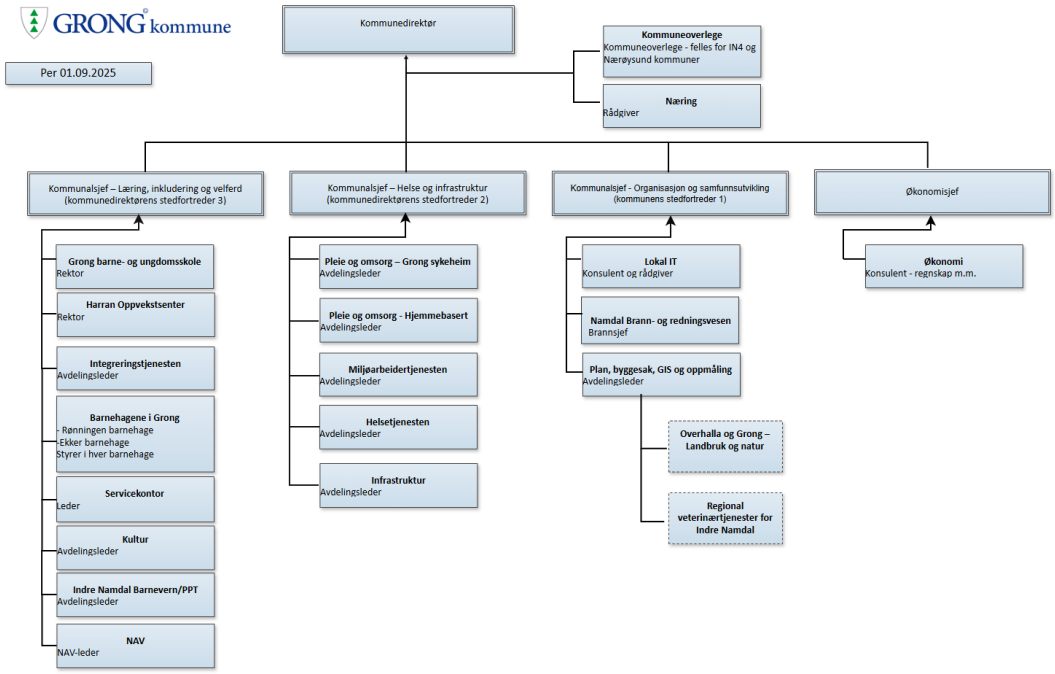

Figur 2 Administrativ organisering i Grong kommune

Kommunedirektørens ledergruppe består nå av:

- Kommunedirektør
- 3 kommunalsjefer
- Økonomisjef

Nivå 2:

- Avdelingsledere/enhetsledere
- Stab og støttefunksjoner

6.3 Faste styringsaktiviteter Grong kommune.

Et årshjul handler om å tilpasse Grong kommunes aktiviteter til den praktiske hverdagen slik det arbeides nå, både i forhold til administrativ og politisk rapportering samt øvrige oppgaver. Det gir ledere oversikt over og frister for ulike aktiviteter som skal gjennomføres i løpet av et år.

Følgende faste styringsaktiviteter gjøres gjeldende:

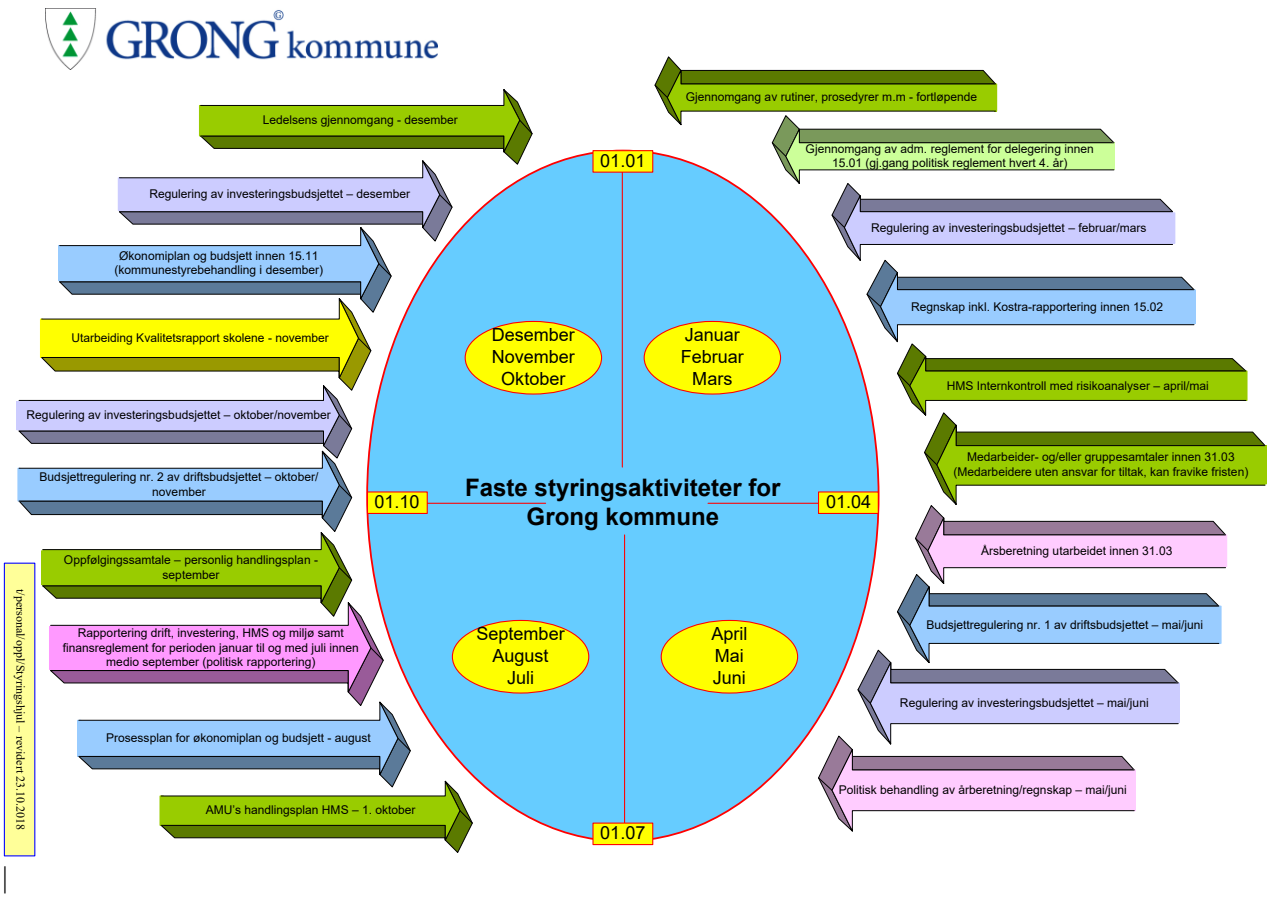

Figur 3 Årshjul Grong kommune

7 Befolkningsutvikling

7.1 Innledning

Befolkningsutviklingen, og sammensetningen av kommunens befolkning, er svært avgjørende når rammetilskudd skal beregnes. Hvordan utviklingen blir fremover er viktig både med tanke på rammetilskuddet og hvordan en skal dimensjonere tjenestetilbudet i kommunen.
Se Trøndelag i tall og Kommunefakta – SSB

7.2 Befolkningsutvikling 2010 - 2026 og prognose til 2050.

Figurene under her er hentet fra «Trøndelag i tall», med kilde SSB.

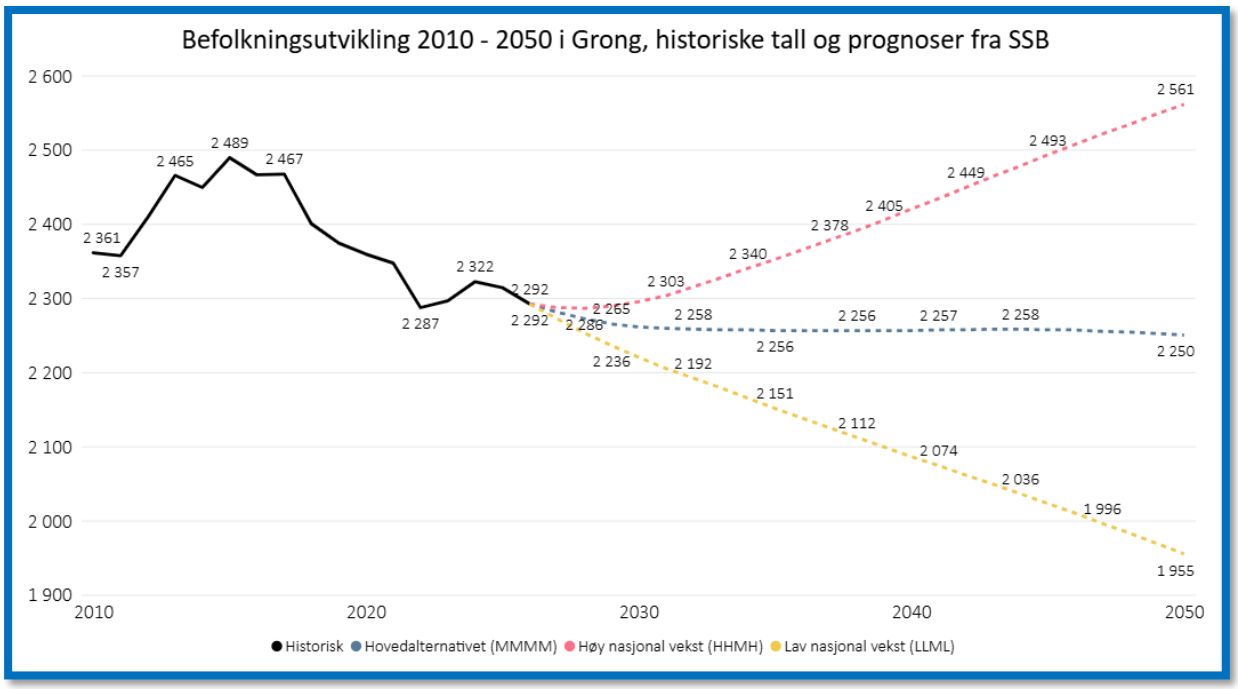

Figur 4 Befolkningsutvikling 2010-2050 – alle aldersgrupper

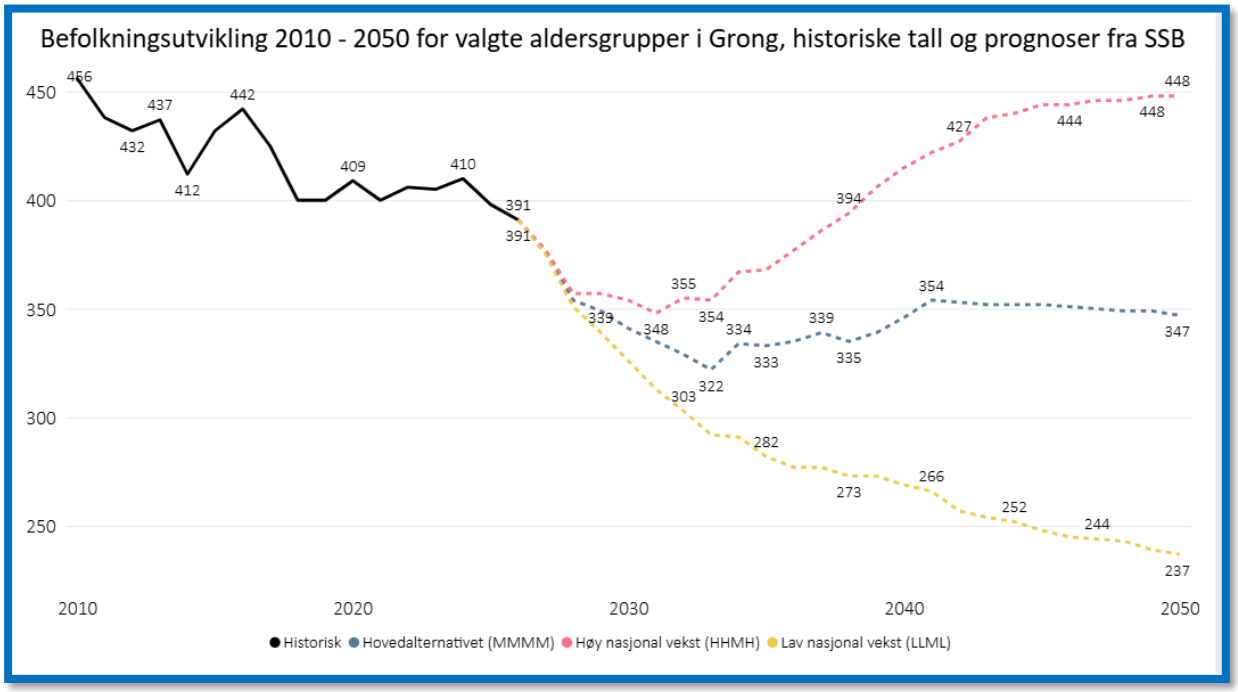

Figur 5 Befolkningsutvikling - 0-15 år

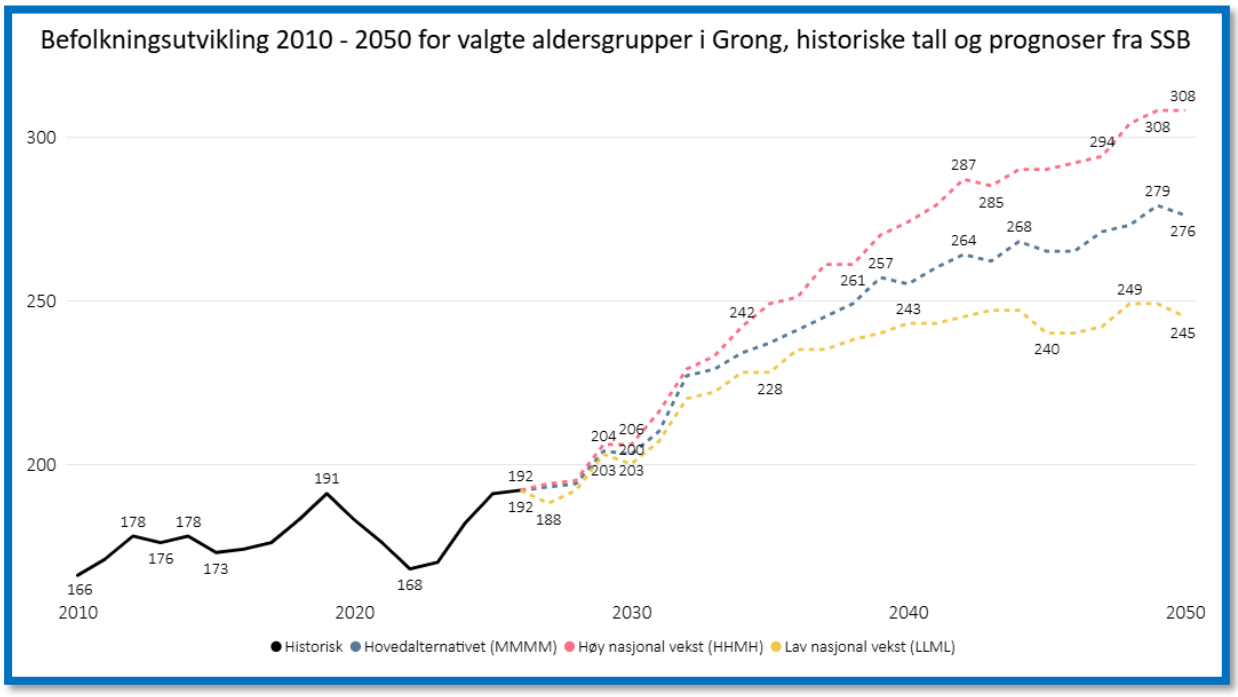

Figur 6 Befolkningsutvikling - 80 år og eldre

2. kvartal 2026 er det registrert 2 283 innbyggere i Grong kommune. Dette er en nedgang på 12 personer fra samme periode i fjor, da det var registrert 2 295 personer. Økt innvandring kan være med på å stagnere trenden med befolkningsnedgang.

I SSB sin framskriving med mellomalternativet, så forventes det nå en liten nedgang de første årene

og så stagnering i befolkningen fremover til 2050. Legger en til grunn prognose med lav nasjonal vekst, ser en at historisk trend vil fortsette med klar nedgang i innbyggere som er barn, ungdom og yrkesaktiv alder. Befolkningsutviklingen for 6-12 år har en betydelig nedgang fram til 2030. Hovedalternativet (MMMM) viser en nedgang fra 2026 på 52 barn. Befolkningsutviklingen vil få betydning for både den økonomiske situasjonen og hvordan en skal drifte barnehager, skoler og andre oppvekstrelaterte tjenester. Grafen som viser befolkning 80 år og eldre, stiger i alle framskrivingsalternativene. Dette vil medføre flere som trenger helsehjelp, og det sett i sammenheng med færre yrkesaktive sier noe om utfordringen Grong og andre kommuner vil få fra nå og framover.

Grong har hatt en positiv innvandring i flere år. Innvandrerne fordeler seg på en rekke land, men europeiske land dominerer med Polen som det største, med Ukraina på andre plass. Pågående krig i Ukraina har medført en flyktningestrøm herfra fra 2022 og fram til i dag. En slik bosetning er helt klart med på å bedre fremtidsutsiktene i forhold til antall innbyggere. Målsettingen er ikke bare å være en kommune som mottar flyktninger, men som gjør dette og samtidig får en ny Grongning bosatt her over lengre tid. Utfordringen er å få til en god integrering i samfunnet og deltagelsen. Men ikke minst tilgangen til et arbeidsmarked, som er av stor og viktig betydning for hvordan en vil kunne lykkes med dette. Dette er mennesker med svært ulik bakgrunn, kompetanse og opplevelser fra tidligere. Individuelle og kulturelle utfordringer vil det være, og en ser at det er en jobb som må gjøres over lengre tid for å lykkes med bosettingen. Bosatte flyktninger har også en kostnadsside som en ikke kan se bort fra. Selv om tilskudd er beregnet for dekke de fleste kostnadene, er det merkostnader og meroppgaver som må til og som gir et bilde der utgifter og inntekter ikke alltid balanseres. Jevnt og tilstrekkelig antall bosettinger over tid er viktig for å kunne opprettholde kompetanse, beredskap og økonomisk balanse.

Bilde 3 Fotograf Ingri Gartland

8 Rammebetingelser

8.1 Lønnsbudsjettering

Vi har i budsjettet lagt inn forventet korrekt lønn f.o.m 1.1.2027

Pris og lønnsveksten (deflator) i kommunesektoren er i statsbudsjettet for 2027 anslått til 3,8%, hvor lønnsvekstanslaget (inkl pensjon) er satt til 4,5%. Deflatoren på 3,8 % er beregnet slik:

Tabell 8 Beregning deflator

Faktorer	**Vekt**	**Anslag 2027**	**Veid**
Lønnsvekst	0,6	4,5	2,7
Prisvekst	0,4	2,9	1,1
Veid snitt (Deflator)			**3,8**

Da arbeidet med budsjettet for 2027 startet, var gjeldende prognose for lønnsvekst 2027 3,8 prosent. Denne forutsetningen ble lagt til grunn for beregning av lønnsavsetningene og de økonomiske rammene i budsjettet. Senere anslag fra regjeringen, Norges Bank og SSB indikerer en lønnsvekst på om lag 4,0 prosent. Forskjellen mellom opprinnelig forutsetning og oppdaterte prognoser er begrenset, og kommunen har valgt å videreføre de forutsetningene som ble lagt til grunn ved start av budsjettutarbeidelsen for å sikre konsistens i beregningene. Eventuelle avvik vil bli vurdert og håndtert gjennom budsjettoppfølging og tertialrapportering i 2027.
Beregnet årslønnsvekst for 2027 på 3,8 % for 8 måneder (gjeldende fra mai) inkl. sosiale utgifter, er beregnet til omlag kr 6,3 mill. Dette beløpet er avsatt på ramme 6 for lønnsøkning for hvert av årene i planperioden. Dette med tanke på utdeling til de avdelinger hvor det viser seg å bli helt umulig å ta lønnsøkningen innen egen ramme.

Samlede lønnsutgifter og sosiale utgifter er vist i oppstillingen "Økonomisk oversikt drift" som er vedlegg til budsjettheftet. (Økonomisk oversikt drift er ikke lovpålagt budsjettskjema – se Økonomi og budsjettforskriften § 5-1, 2. ledd, andre punktum.)

8.2 Sosiale kostnader

Sosiale kostnader er lagt inn med følgende satser:

- Pensjon
  Fra 2025 budsjetterer vi med kostnaden (og ikke som før, innbetalt premie):
  - KLP 15,52 % på fellesordningen
  - KLP 15,52 % på sykepleierordningen
  - Statens pensjonskasse 6,42%
- Arbeidsgiveravgift 5,1%
- Avsetning til feriepenger 12%.

8.3 Arbeidsmiljø og utviklingen av tilstedeværelse.

Vårt fokus i Arbeidsgiverstrategien har vært bl.a. «å ta egen helse på alvor». Vi har over tid arbeidet hardt med å nå våre målsettinger, men vi når dessverre ikke våre konkrete målsettinger på nærvær på 95 %. Nye tiltak ble iverksatt i 2026 og vil fortsette i 2027. Tiltak for oppfølging av arbeidsmiljø og utviklingen av tilstedeværelse kommer frem i handlingsdelen i årsbudsjettet – både felles og avdelingsvise utviklingstiltak.

8.4 Skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning

8.4.1 Fordeling av kommunens generelle driftsinntekter 2027.

Kakediagrammet viser fordeling av sum Generelle driftsinntekter på kr 277 367 500,-
(jfr. budsjettskjema bevilgningsoversikt drift (1A))

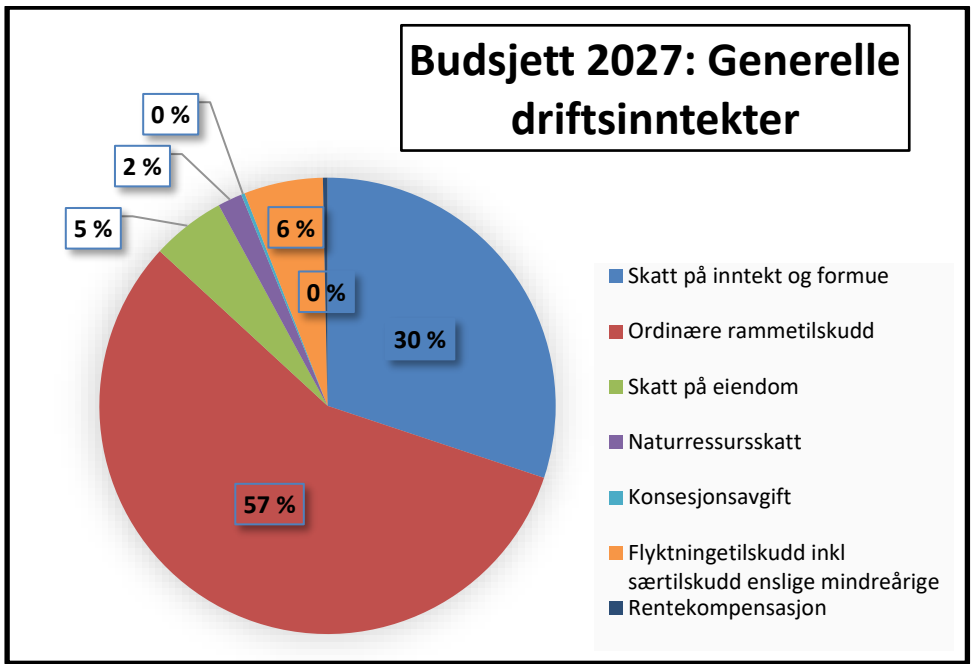

Figur 7 Generelle driftsinntekter

8.4.2 Kommunedirektørens forslag til budsjett for 2027 er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett lagt fram i oktober 2025, samt KS prognosemodell av 12.10.2026

Om det konkrete innhold i statsbudsjettforslaget vises til internettsidene til regjeringen: Statsbudsjettet 2027 - regjeringen.no KS: Statsbudsjettet 2027 - KS Frie inntekter Grong kommune se: Frie inntekter 2027 - regjeringen.no

8.4.3 Skatt og rammetilskudd

Anslag på frie inntekter for Grong kommune i 2027: kr 246 615 478
Dette anslaget innebærer en nominell vekst for kommunen, fra 2026 til 2027, på 3,8%. KS prognosemodell gir et anslag på skatt og rammetilskudd på kr 245 704 000 for 2027. Dette er ca 911' lavere enn regjeringens anslag og henger i hovedsak sammen med ulik prognose for folketall pr 1.1.2027. Vi anser KS sin prognose, som benytter prognoser fra SSB, som mest sannsynlige og velger å benytte anslaget på skatt og rammetilskudd i KS prognosemodell av 12.10.26 i budsjett 2027. Dette anslaget innebærer en nominell vekst for kommunen, fra 2026 til 2027, på 3,5% - noe som er lavere enn kommunal deflator. Med tanke på at opprinnelig budsjettet for 2026 måtte salderes med bruk av disposisjonsfond med kr 2,59 mill. og inneholdt innsparingskrav på de ulike rammene på totalt 7 mill., samt at det fortsatt har vært høy pris og lønnsvekst i 2026, så skjønner en at det fortsatt vil være stramt og kreves kutt i ansatte, og følgelig i kommunale tjenester.

Ansvar 8000 - Skatt på inntekt og formue

Når det gjelder kommunenes skatteinntekter så inngår disse i en skatteutjevning som har til formål å delvis jevne ut forskjeller i skatteinntektene kommunene imellom. Alle kommuner skal få minst 95 % av gjennomsnittlig skatteinntekt. I denne skatteutjevningen inngår inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteytere og naturressursskatten (skatt fra kraftselskapene). Ihht. nytt inntektssystem fra 2025, vil kommunens inntekter fra formuesskatten halveres over en to-års periode (2025-2026). Utbytteinntekter og andre finansinntekter skal ikke lenger inngå i kommunenes skattegrunnlag fra og med inntektsåret 2025. Ettersom skatteinntekter fortsatt skal utgjør 40 % av kommunenes samlede inntekter, må kommunenes inntektsbortfall fra skatt på eierinntekt og formuesskatt kompenseres med økning i skatteinntektene fra alminnelig inntekter.
Nytt fra 01.01.2026 var bortfallet av krav om skattetrekkskonto, som ble erstattet med en plikt for arbeidsgivere å innbetale foretatt skattetrekk fortløpende. I omleggingsåret 2026 mottok en da forskuddstrekk for mer enn 12 mnd, ettersom forskuddstrekket for 6. termin 2025 forfalt i januar 2026.
Overskuddsskatten for selskap og andre etterskuddspliktige skatteytere tilfaller staten.
Størrelsen på den kommunale inntektsskatten og formuesskatten for personlige skatteytere bestemmes i statsbudsjettet hvert år. Kommunal maksimalsats for inntektsskatt (skatteøren) er for 2027 foreslått satt til 13,4 prosent. Dette er en økning på 2,05 prosentpoeng fra 2026.

Grong kommunen er en «skattesvak» kommune og mottar følgelig kompensasjon- såkalt inntektsutjevning. (Naturressursskatten fra vannkraft inngår i beregningen av skatteinntekter, og reduserer således inntektsutjevningen.)

Ved budsjettering av skatteinngang har vi brukt KS prognosemodellen. Skatt på formue og inntekt er der anslått til kr 88,3 mill. Inntektsutjevningen kommer i tillegg, og er i prognosemodellen anslått til kr 12,6 mill. Totalt viser prognosemodellen kr 911' mindre enn grønt hefte. Det er alltid vanskelig å treffe korrekt ved budsjettering av skatteinntekten. Det som er et faktum er at det er utviklingen på landsbasis som er avgjørende, samt prognose for befolkningen pr 1.1.2027, som begge igjen virker på inntektsutjevningen. Skatteanslaget er videreført flatt i økonomiplanperioden.

Bilde 4 Stortinget

Ansvar 8200 - Rammetilskudd

Rammetilskuddet er den desidert største inntektskilden for kommunen. Rammetilskudd + formues- og inntektsskatt benevnes som ***frie inntekter***[1] i kommunen. Til sammen utgjør de frie inntektene kr

[1] Frie inntekter 2027 - regjeringen.no

245,7 mill. i kommunedirektørens forslag til 2027 budsjett. Av det totale beløpet i skatt og rammetilskudd utgjør skatt på formue og inntekt inkl. inntektsutjevningen kr 100,9 mill., og rammetilskuddet kr 157,4 mill. Til sammenligning så forventer vi å få inn kr 237,8 millioner i skatt og rammetilskudd for 2026 ekskl. skjønnsmidler tildelt fra statsforvalteren.

Om inntektssystemet:
Det overordnede formålet med inntektssystemet er å utjevne kommunenes og fylkeskommunenes forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere. For å oppnå dette målet tas det ved fordelingen av rammetilskuddet hensyn til strukturelle ulikheter i kommunenes og fylkeskommunenes kostnader (utgiftsutjevning) og ulikheter i skatteinntektene (inntektsutjevning). Det gis også et skjønnstilskudd for å korrigere for forhold som ikke ivaretas godt nok i fordelingssystemet ellers. Inntektssystemet inneholder i tillegg virkemidler som utelukkende er begrunnet med regionalpolitiske målsettinger. Det samlede rammetilskuddet utbetales i ti terminer gjennom året.

Fordelinga av hele rammetilskudds-potten er nokså komplisert.
Rammetilskuddet består av følgende komponenter for Grong for 2027:

- Innbyggertilskudd
    - Utgifts utjevning
    - Korreksjoner og tilskudd med særskilt fordeling
    - INGAR Overgangsordninger (Inntektsgarantitilskudd fra 2009)
- Distriktstilskudd Nord-Norge («Namdalstilskuddet» - fikk beholde også i nytt inntektssystem fra 2025)
- Småkommunetillegg
- Skjønnstilskudd

Innbyggertilskudd
Det samlede innbyggertilskuddet fordeles i utgangspunktet med et likt beløp pr. innbygger til alle kommuner etter at det er tatt hensyn til tilskudd som gis en særskilt fordeling. Beløpet for 2027 er på kr 36 443,- pr. innbygger. Grongs innbyggertall pr. 1.7.2026 var på 2 277 innbyggere (2025: 2 295 innbyggere. Reduksjon med 18 stk).

Omfordeling av innbyggertilskudd – Utgiftsutjevning:
Omfordelingen som følge av utgifts- og inntektsutjevning gjøres i *innbyggertilskuddet*. Utgiftsutjevningen i inntektssystemet er begrunnet med at forhold av demografisk, geografisk og sosial art gir strukturelle kostnadsforskjeller som kommunene i liten grad kan påvirke. For at kommunesektoren skal kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere må det tas hensyn til slike strukturelle kostnadsforskjeller ved fastlegging av de økonomiske rammene til den enkelte kommune. Eksempel på kostnadsforskjeller kan være aldersfordeling eller reiseavstand innen kommunen. En tar fra de relativt sett lettdrevne kommunene og gir til de relativt sett tungdrevne. Med lettdrevet/tungdrevet menes en kommune som vurdert etter objektive kriterier er rimeligere/dyrere i drift enn gjennomsnittskommunen. Objektive kriterier er forhold som kommunen i prinsippet ikke kan påvirke, for eksempel alderssammensetning og bosettingsmønster.

For å finne ut om en kommune er mer lettdrevet eller tungdrevet enn gjennomsnittet, er det gjort omfattende analyser av hvilke faktorer som har betydning for variasjon i kostnadene ved tjenesteproduksjonen i kommunal sektor.

Det har skjedd både store og små endringer i kostnadsnøklene i de senere årene. Det er disse nøklene som gir grunnlaget for utgiftsutjevninga. Nærmere beskrivelse nedenfor.

Kostnadsnøklene
Det beregnes for hvert kriteria en indeks på følgende måte ut fra eksemplet innbyggere 0 år:
0 åringer i Grong, 16 stk / 0 åringer i landet, 57 157 stk **= 0,6930 Kriterieindeks.**
Innbyggere Grong 2 277 stk / innbygger i landet totalt 5 636 995 stk

Denne indeksen blir så multiplisert med en fastsatt vekting for denne indeksen i dette tilfellet 0,0024. Delsum for kriteriet innbyggere 0 år blir på **0,0017.**

Tabellen nedenfor viser kriterieindeksen og vekting de to siste årene. Det er gjort noen endringer i vektingen fra 2026 (tatt bort to kriterieindekser). Kriterieindeksen påvirkes som en ser ovenfor av antallet Grong kommune har sett i forhold til landet totalt sett

Tabell 9 kriterieindeks rammetilskudd

	2027			2026		
	Kriterie-indeks	Vekt	Delsum	Kriterie-indeks	Vekt	Delsum
Innbyggere 0 år	0,6930	0,0024	0,0017	1,0325	0,0024	0,0025
Innbyggere 1-5 år	0,8522	0,1479	0,1260	0,7842	0,1465	0,1149
Innbyggere 6-12 år	1,0068	0,1595	0,1606	1,0680	0,1631	0,1742
Innbyggere 13-15 år	1,1697	0,0715	0,0836	1,1235	0,0731	0,0821
Innbyggere 16-22 år	0,9118	0,0229	0,0209	0,9229	0,0227	0,0210
Innbyggere 23-24 år	0,7827	0,0060	0,0047	0,8002	0,0060	0,0048
Innbyggere 25-66 år	0,8912	0,1268	0,1130	0,8885	0,1260	0,1120
Innbyggere 67-79 år	1,3740	0,0661	0,0908	1,3467	0,0655	0,0882
Innbyggere 80-89 år	1,4758	0,0634	0,0936	1,5833	0,0628	0,0994
Innbyggere 90 år og over	2,2568	0,0395	0,0891	1,9206	0,0391	0,0751
Landbrukskriteriet	3,4040	0,0018	0,0061	3,4536	0,0018	0,0062
Reiseavstand til nærmeste sonesenter	1,4931	0,0101	0,0151	1,4984	0,0102	0,0153
Reiseavstand til nærmeste nabokrets	1,5259	0,0101	0,0154	1,5592	0,0102	0,0159
Gradert basistilskudd	6,9345	0,0214	0,1484	6,8438	0,0214	0,1465
Innvandre 6-15 år, ekskl Skandinavia	1,7334	0,0078	0,0135	1,5813	0,0080	0,0127
Dødlighetskriteriet	0,9590	0,0442	0,0424	0,9095	0,0438	0,0398
Personer med lav inntekt	0,9508	0,0158	0,0150	1,09838	0,0157	0,0172
Sysselsatte i heltidsstilling				0,7331	0,0259	0,0190
Uføre 18-49 år	1,3957	0,0093	0,0130	1,3570	0,0092	0,0125
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,7559	0,0156	0,0118	0,8266	0,0156	0,0129
Opphopningsindeks	0,6603	0,0064	0,0042	0,7932	0,0064	0,0051
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	1,3837	0,0212	0,0293	1,3828	0,0210	0,0290
Aleneboende 30-66-år	0,9804	0,0216	0,0212	0,9858	0,0216	0,0213
Personer med lav utdannelse	1,0026	0,0147	0,0147	0,9937	0,0147	0,0146
Pasienter med diagnose innen psyk helse og rus				0,8616	0,0156	0,0134
Aleneboer 67 år og over	1,6046	0,0522	0,0838	1,5639	0,0517	0,0809
Behovsindeks			**1,2513**			**1,2363**

Tilsvarende beregninger som ovenfor er gjort for hver parameter i tabellen ovenfor. Disse blir så summert og en kommer frem til en behovsindeks på 1,2513 for Grongs vedkommende for 2027. Dette er en liten økning fra 2026 (0,015), noe som påvirker utgiftsutjevningen i positiv retning for vår del.

Ut fra kostnadsnøklene og kriteriedataene beregnes utgiftsbehovet til hver enkelt kommune jfr. det som er beskrevet ovenfor. Det har altså ingen betydning hvor mye utgifter den enkelte kommune har. Dersom summen av beregnet utgiftsbehov for en kommune er over landsgjennomsnittet som er

satt til 1, får kommunen et tillegg til innbyggertilskuddet. Dersom summen av beregnet utgiftsbehov for en kommune er under landsgjennomsnittet, får kommunen et fradrag i innbyggertilskuddet. Hele utgiftsutjevningen vil altså balansere.
Inntektssystemets beregninger viser at Grong i 2027 har et **beregnet utgiftsbehov som ligger 25,13% over landsgjennomsnittet.**

Innbyggertilskuddet inkl. utgiftsutjevningen er i 2027 på kr 128 434. (Var kr 121 483 i 2026)

Korreksjon for elever i statlige og private skoler.
Enkelte kommuner har elever i statlige og private grunnskoler. Disse elevene har ikke kommunene utgifter for. Trekkordningen for statlige og private skoler medfører at kommuner med elever i statlige og private skoler trekkes et gitt beløp per elev for de elevene kommunene ikke yter grunnskoletjenester til. Summen av trekk fra kommuner med elever i statlige og private skoler fordeles ut igjen til alle landets kommuner etter kommunenes andel av beregnet utgiftsbehov (kostnadsnøkkelen). Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler omfordeler midler fra kommuner med mange elever i statlige og private skoler til kommuner med få eller ingen elever i statlige og private skoler.
Grong har 10 elever i vanlig undervisning i statlige og private skoler noe som gir et trekk på kr 1 407 000,-. Etter omfordelingen så får vi et netto tilskudd på kr 831 418,-.

Tilskudd med særskilt fordeling
Noen enkeltsaker fordeles ikke etter inntektssystemet ordinære kriterier, men gis en særskilt fordeling. Slike saker er for 2027 for Grong kommunes vedkommende;

Helsestasjon/skolehelsetjenester	kr 472 000
Halvparten av fordelingsvirkningene av nedvekting av PU-kriteriet	kr 332 000
Grunnskoletilskudd	kr 1 211 000
Redusert makspris bh, sentralitet 5 og 6	kr 477 000
Vekst i frie inntekter fordelt etter inntektsnivå	kr 658 000
Totalt	kr 3 150 000

Inntektsgarantitilskudd:

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste. Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene mot slike brå endringer.

Ordningen er utformet slik at ingen kommune skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 400 kroner under veksten på landsbasis, målt i kroner per innbygger.

Ordningen finansieres ved et likt trekk per innbygger i alle landets kommuner.

Endringer som omfattes av inntektsgarantiordningen er strukturelle endringer i inntektssystemet, innlemming av øremerkede tilskudd, endringer i befolkningstall og kriteriedata, og endringer i regionalpolitiske tilskudd.

Endringer i skjønnstilskuddet, veksttilskuddet og i skatteinntektene eller skatteutjevningen inngår ikke i beregningsgrunnlaget for inntektsgarantiordningen.

Veksten i rammetilskuddet fra 2026 til 2027 er på landsbasis 1 707,- kroner per innbygger. Dette innebærer at kommuner som har en vekst i rammetilskuddet som er lavere enn 1 307,- kroner per innbygger, vil bli kompensert opp til denne vekstgrensen.

Grong kommunes vekst i rammetilskuddet fra 2026 til 2027 er 1 781,- kroner per innbygger, og kommunen får derfor 0,- kroner per innbygger gjennom inntektsgarantiordningen.

Alle kommuner er med på å finansiere inntektsgarantiordningen og blir trukket med et likt beløp per innbygger i innbyggertilskuddet. For 2027 er trekket på -54,- kroner per innbygger
Grong kommune får for 2027 et fratrekk på kr 122 527,- i denne ordningen.

Distriktstilskudd Nord-Norge.
Distriktstilskudd Nord-Norge gis til kommuner i Nord-Norge.
Tilskuddet går til alle kommuner i Namdalen og de to nordligste fylkene og gis som en sats per innbygger. Satsen differensieres mellom ulike områder. I tillegg gis det et småkommunetillegg til kommuner med under 3 200 innbyggere. Dette tillegget gis med en sats per kommune, som differensieres etter distriktsindeksen. Distriktsindeksen måler graden av distriktsutfordringer i en kommune og består av ulike indikatorer som måler forskjeller i geografi, demografi, arbeidsmarked og levekår

Alle kommuner i Troms og Finnmark, Nordland og Namdalen får distriktstilskudd etter en sats per innbygger. Denne satsen er for Grong sin del på kr 2 251,- pr. innbygger. (I 2026 var denne på kr 2 169,-).

I tillegg gis det et småkommunetillegg til kommuner med under 3 200 innbyggere. Tillegget gis med en sats per kommune alt etter hvilken distriktsindeks kommunen har. Distriktsindeksen for Grong kommune er 35, noe som tilsier at vi får et småkommunetillegg på kr 7 299 000.
Totalt vil Grong kommune **motta i 2027 kr 12 458 000 i Distriktstilskudd Nord-Norge**. (Kr 12 051 000 i 2026, dvs en økning på kr 407 000)

Skjønnstilskudd:
Skjønnstilskuddet blir brukt til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet.
For 2026 blir Grong kommune tildelt kr 360 000 til Barnevern pga store kostnader på området - såkalt kompensasjonsskjønn.

Samlet rammetilskudd i 2027
Det budsjetteres rammetilskudd i samsvar med forslag til statsbudsjett framlagt i oktober 2026, Samlet beregning for rammetilskudd og skatt er slik;

Tabell 10 Samlet rammetilskudd

KS prognosemodell *oktober* 2026 - 1000 kr	2026	2027
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	78 634	82 981
Utgiftsutjevningen	43 870	46 284
Overgangsordning - INGAR	1 131	- 123
Saker særskilt ford (inkl. trekk konsesjonskraft, per grunnskole, helsestasjon skolehelse, barnevernsreform, bortfall eiendomsskatt og arbavg)	3 104	3 150
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd	5 019	5 159
Småkommunetillegg	7 032	7 299
Stortinget saldering budsjett 2026	1 883	
RNB 2018 - 2026 (utenom koronapandemi) m.v.	114	
Sum rammetilsk uten inntektsutj og ekstra skjønn statsforvalter	**140 787**	**144 751**
Netto inntektsutjevning	11 947	12 631
Sum rammetilskudd før ekstra skjønn fra statsforvalteren	**152 734**	**157 382**
Skatt på formue og inntekt	**85 065**	**88 322**
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) ekskl. ekstra skjønn fra statsforvalteren	**237 800**	**245 700**

Tabellen viser opprinnelige budsjettall pr år inkl salderinger gitt i løpet av året.

8.4.4 Innlemming og avvikling av øremerkede tilskudd i rammetilskudd

I 2027, som tidligere år, er det gjennomført en rekke små innlemminger og korreksjoner i rammetilskuddet. Dette skyldes endringer i oppgavefordelingen mellom forvaltingsnivå, regelendringer, nye oppgaver, innlemming av øremerkede tilskudd osv. Se Prop.1 S (2026-2027) for kommunal- og moderniseringsdepartementet for nærmere omtale. De med størst utslag nevnes her:

Barnehage: Maksimal foreldrebetaling i barnehage foreslås holdt nominelt uendret fra 2026 til 2027. Det gis en kompensasjon for at inntektene fra foreldrebetaling ikke utvikler seg i takt med lønns- og prisveksten. Ytterligere reduksjon i maksprisen i distriktene opprettholdes også (kr 500 lavere i mnd). For dette kompenseres Grong kommune i rammetilskuddet.

- Kr 35 668 for nominelt uendret makspris kr 1 200 i mnd.
- Kr 477 000 for ytterligere reduksjon i sentralitetsindeks 5 og 6. (Tabell C)

Grunnskole: Avvikle plikten til å tilby leksehjelp på 1. - 4. tinn fra høsten 2027. Rammetilskuddet reduseres med beregnet kostnad knyttet til denne plikten for høsthalvåret - kr 350 mill. Dette er innarbeid etter delkostnadsnøkkel for grunnskole

- Grongs fratrekk kr 173 103

Kommune helse: Økt andel basistilskudd fastleger - helårseffekt i 2027. Rammetilskudd øker med 155 mill, etter delkostnadsnøkkel kommunehelse:

- Grongs kompensasjon kr 85 216

Saker med særskilt fordeling – tabell c-saker (totalt kr 3 150 000) - se oversikt over.

I tillegg foreslår Regjeringen å etablere nye ordninger for frivillig kommunesammenslåing. Her kan en få utredningsstøtte, kompensasjon for engangskostnader og oppstartstilskudd basert på hvor mange kommuner som går sammen. Ordningen skal finansieres innenfor den samlede kommunerammen og innbyggertilskuddet er derfor redusert med 70 mill.

8.5 Utvikling i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser.

8.5.1 Utvikling i lånegjeld

Lånegjelda i Grong kommune er høy, ligger på 96% av driftsinntektene. Måltallet vi har satt oss er at den ikke skal overstige 120%. I perioden fom 2014 tom 2017 øker gjelda betraktelig. Dette har sammenheng med utbyggingen på GBU/kulturhuset. I 2023 ble «blålysbygget» kjøpt, en samlokalisering av brann, politi og ambulanse, som økte lånegjelden med kr 29 mill. I 2024/2025 er det renovering helsefløya som er den største investeringen på rundt 30 mill. Grong kommune tok også over eiendeler og gjeld i Grong Boligstiftelse i 2024, og med det økte gjelden vår med 20 mill. I kommende økonomiplanperiode er det de første årene kun lagt inn forslag til nye investeringer som er «må» tiltak, noe som gjør at det ikke ligger inne noen større investeringsprosjekter i planperioden. Det er imidlertid en pågående sak ang bygging av ny sentrumsbarnehage. Dersom dette blir vedtatt, er det snakk om en investering på rundt 75 mill. Uten bygging av ny sentrumsbarnehage, vil årlige avdrag overstige låneopptak i økonomiplanperioden, noe som vil redusere kommunens lånebelastning og vi ligger an til at lånegjelda er nede på 84% ved utgangen av planperioden. Med denne utbyggingen, vil vi mest sannsynlig nå en ny gjeldstopp i 2028 og lånegjelda vil ligge på ca 100% ved utgangen av planperioden.

Det som er svært viktig å merke seg er at renter og avdrag til låneopptak basseng (27,2 mill.) og infrastruktur Grong næringspark (8,9 mill.) forutsettes finansiert ved bruk av lånemidler, hvor renter og avdrag i drifta finansieres med tilføring av fond fra NTE-utbytte. Ved en slik forutsetning påvirkes ikke utgiftene til renter og avdrag drifta, for disse prosjektene. Viser til ytterligere omtale av NTE-

fondet – pkt. 8.10. I tillegg vil også låneopptak til prosjekter innenfor VAR-området være finansiert gjennom selvkost. Hensyntar en gjelda finansiert gjennom NTE-midler og selvkostområdene, har Grong kommune en rentebærende gjeld på 75% av driftsinntektene i 2025 (som er 20% lavere enn når en kun hensyntar lån til videreutlån).

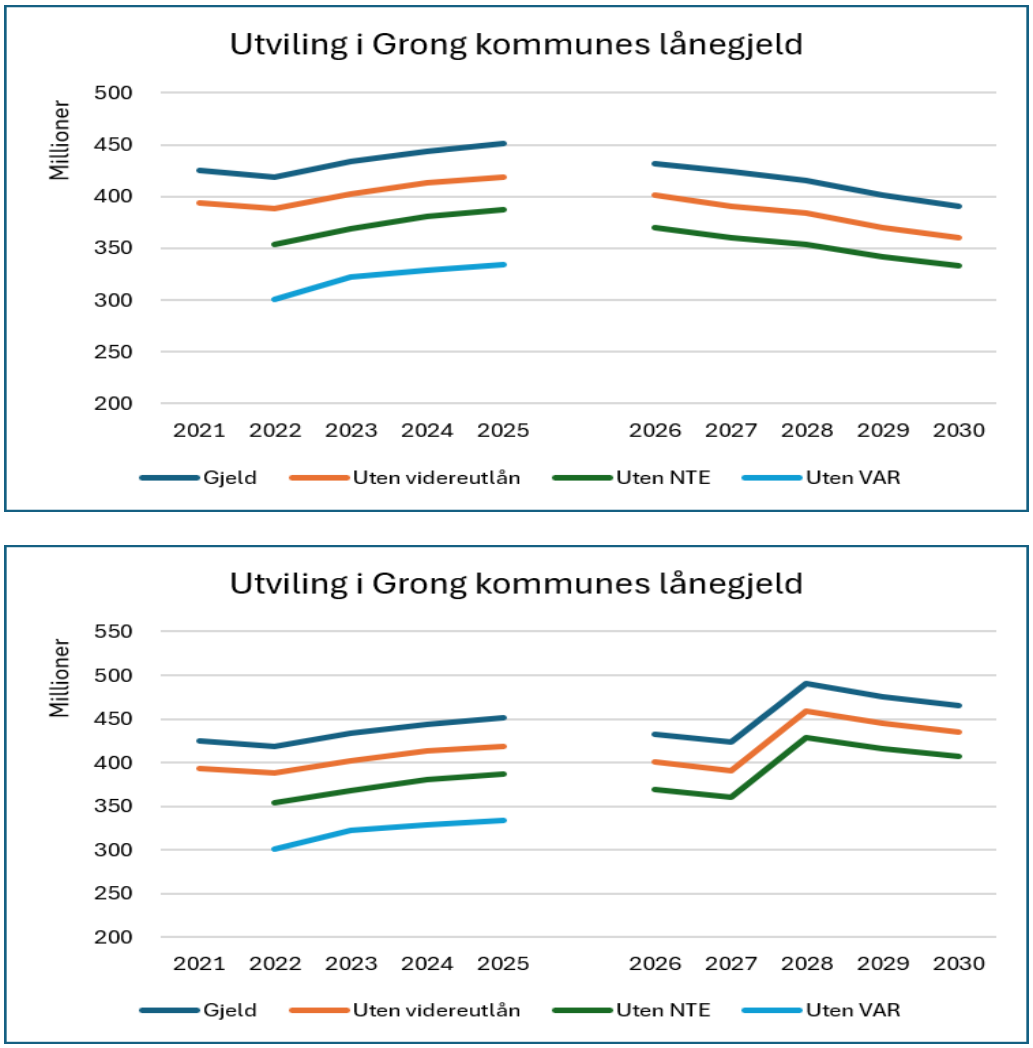

Figur 8 Lånegjeld - øverste bilde uten ny sentrumsbarnehage, nederste med ny sentrumsbarnehage

8.5.2 Renteforutsetninger

Kommunen har samlet sine innlån i 10 ulike lån + husbanklån, totalt kr 434,8 mill (pr 31.08.26). Av disse er 95,2 mill. lån med flytende rente, hvorav ett lån i KLP og ett i kommunalbanken (flytende rente 5,35%), mens resterende av disse lånene er i Husbanken. Flytende rente der er pr tiden 4,131 - 4,167%.

Av fastrentelånene, hadde vi fire avtaler som gikk ut i 2026. For de to største lånene (som til sammen utgjør ca 57% av lånemassen), var vi heldige og fikk bundet renta for nye 3 år mens en fremdeles forventet rentenedgang i 2027. I 2027 har vi kun en avtale som går ut, et lån i kommunalbanken på kr 10,3 mill. med fastrente på 3,64% til 22.12.2027, og i 2028 går fastrente på låneopptaket fra 2025 på kr 39 mill i KBN ut (bundet rente 4,79/4,89% til 21.03.2028).

Vi budsjetterer med ca samme rentekostnad i 2027 som vi gjorde i 2026. Vi oppnådde litt lavere rente på de to største lånene enn det vi budsjetterte med i 2026 - dette veier opp for økningen i flytende rente i 2026/2027. Det er kun et lite fastrentelån som må reforhandles i 2027 - ny rente vil kun få 1 måneds effekt i 2027. Det er budsjettert med ca 10 mill i nytt låneopptak i 2027. Forventes

at vi kan vente til midten av året med å ta opp lån, slik at rentebelastningen bare vil være halvårlig. Budsjetterer med rente på 5,5% på dette nye låneopptaket. Lån med **flytende rente er budsjettert med 5,7% (for Husbanken 4,30%).**
Kommunen har ca. kr 435 mill. i lån, forenklet utgjør da 1% renteøkning kr. 4,35 mill.
Norges Banks styringsrente har i 2026 blitt satt opp to ganger og ligger pr i dag på 4,5%. Signalene fremover er at renten vil holdes høy vesentlig lenger enn tidligere antatt, og det er sannsynlig med en ny renteheving før evt kutt kommer utover i 2027/2028.

Når det gjelder kommunens innlån i forbindelse med etableringslån i husbanken så er disse knyttet opp mot flytende renter.

8.5.3 Utvikling i avdrag og rentekostnader

Avdrag:
Årlige avdrag er lagt på samme nivå hele perioden. Merk det som er beskrevet ovenfor i forhold til bruk av NTE- utbyttemidler. Kommunen ligger innenfor grensen for minste tillatte avdrag. Regelverket tilsier at gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskiftet. I 2026 ble det ikke tatt opp nye lån, og avdragene var da høyere enn nye låneopptak. I planperioden er det lagt opp til at avdragsbetalingen er høyere enn nye låneopptak (da ikke hensyntatt evt låneopptak ifbm ny sentrumsbarnehage)

Rentekostnader:
Vi har valgt å budsjettere rentekostnadene flatt i økonomiplanperioden. Uten låneopptak til ny sentrumsbarnehage, vil gjeldsgraden reduseres noe i perioden, men en mulig renteøkning kan motvirke dette. Dersom det blir bygging av ny sentrumsbarnehage, vil en få en økning i rentekostnaden fra 2028 og utover. Viktig også her og merke seg bruk av NTE-utbyttemidler. Låneopptak hvert enkelt år tas i utgangspunktet opp i midten av året slik at de bare påvirker renter og avdrag med halvårs virkning i oppstartsåret for det enkelte investeringsprosjektet. Av grafen under her, ser vi at det var et kraftig hopp i rentekostnaden fra 2023 til 2024. Den gunstige fastrenteavtalen gikk ut, og vi fikk effekt av renteøkningen.

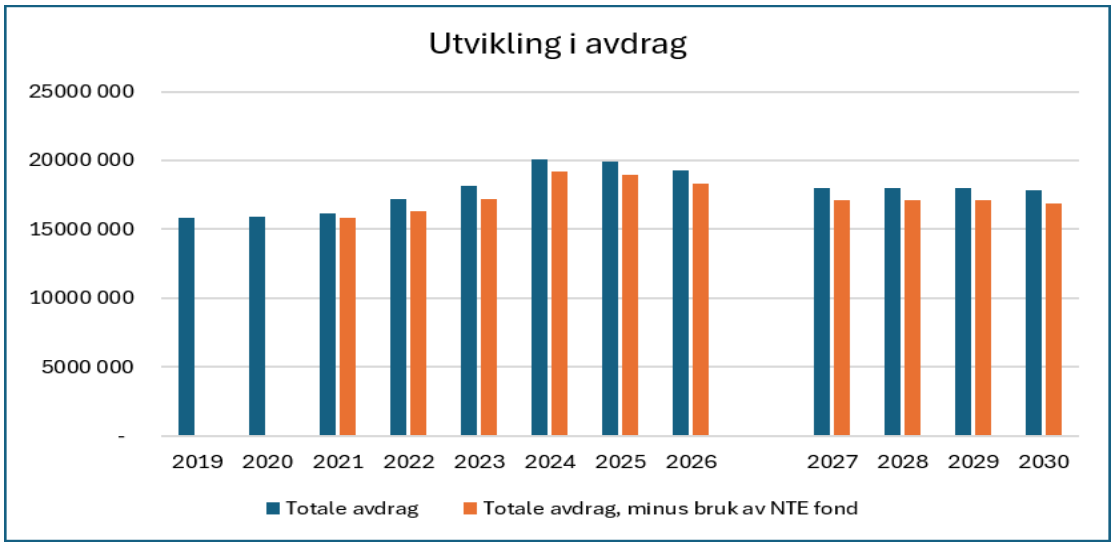

Figur 9 Avdrag på lån

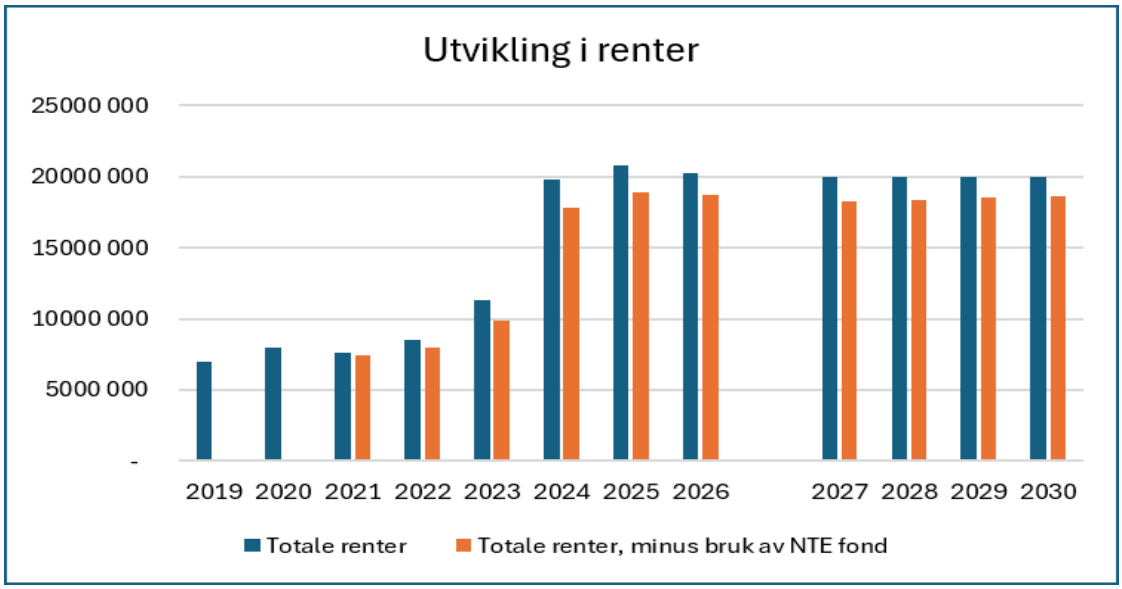

Figur 10 Renter på lån

8.5.4 Pensjonspremie, pensjonskostnad og premieavvik.

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrere ytelsesbasert pensjon for alle ansatte.
Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premieavvik:
Etter forskrifter om regnskapsføring av pensjonspremie, gjeldende fra og med året 2002, er det ikke det beløpet som kommunen faktisk *innbetaler* i pensjonspremie som skal utgiftsføres, men en *beregnet pensjonskostnad*. **Premieavviket**, som er differansen mellom betalt premie og beregnet pensjonskostnad utgiftsføres/inntektsføres, avhengig om betalt premie er mindre eller større enn beregnet kostnad. Premieavvik oppstått i 2014 og senere skal fordeles over 7 år. Om premieavviket er et inntektsbeløp (betalt premie er større enn kostnaden), fordeles utgiftene over kommende 7 år, og motsatt om premieavviket er et utgiftsbeløp (betalt premie er lavere enn kostnaden.) føres inntekten over de kommende 7 år. De siste årene har premien vært vesentlig større enn kostnaden, og dermed har kommunene betalt mer enn de har fått kostnadsført i driftsregnskapet. I 2025 og 2026 fikk Grong kommune imidlertid god avkastning fra KLP og vi valgte da å bruke store deler av dette til å betale årets premie. Dette gjør at vi fikk redusert premie og et negativt premieavvik både i 2025 og 2026 som vil redusere amortiseringen, og da også kostnaden i de kommende 7 årene.

KLP opplyser i premieskrivet for 2027, utgitt i september 2026, at anslaget for reguleringspremien for 2026 er basert på prognoser for lønns- og prisveksten fra SSB og Norges bank.

Tabell 11 Pensjonskostnader

Budsjett KLP - prognose sept 26	2027	2028	2029	2030
Premie til innbetaling	**27 843 491**	**33 220 743**	**29 307 470**	**33 478 114**
i% av pensjonsgrunnlag	17,83 %	20,57 %	17,68 %	19,51 %
Nto pensjonskostnad inkl adm	19 723 045	21 002 564	21 867 987	22 605 730
amortisering premieavvik	7 639 654	8 321 203	8 113 456	10 262 902
Sum kostnad	**27 362 699**	**29 323 767**	**29 981 443**	**32 868 632**
I % av pensjonsgrunnlag	17,52 %	18,01 %	17,90 %	19,26 %
Premeieavvik	**8 120 446**	**12 218 179**	**7 439 483**	**10 872 384**

I tabellen over her ser vi forventet utvikling i premieavviket KLP i økonomiplanperioden. (Har ikke med SPK her, da det er så små tall.) Premieavvik lik differansen mellom pensjonspremie (det vi betaler til pensjonsselskapene) og pensjonskostnad.
Fremtidige pensjonsforpliktelser oppreguleres med den generelle lønnsveksten gjennom reguleringspremien.

Fra 2025 budsjetterer vi med pensjonskostnaden på rammeområdene. Lønn x kostnaden i prosent av pensjonsgrunnlaget (redusert for 2% arbeidstakers andel). Pensjonskostnaden er nokså lik fra prognosene som gis i september året før budsjettåret, og det kostnaden blir til sist, som vi får oppgave på i januar året etter budsjett-/regnskapsåret. Mens premien har brukt å variere stort fra første prognose til endelige tall. Det er flere kommuner nå som budsjetterer ihht. kostnadsprognosen. På grunn av denne omleggingen, ble det stor endring på ramme 6 mellom 2024 og 2025, der premieavviket tidligere var budsjettert som inntekt. Nå budsjetteres ansvar 6800 pensjonen i null. Vi budsjetterer med kostnaden, og premieavviket skal uansett ikke påvirke drift før de 7 neste årene.

For å ikke bruke pengene to ganger, har Grong kommune (med flere) «skilt ut fra» disposisjonsfondet, et «premieavviksfond». Fondet er på kr 18,4 mill, mens premieavviket pr. 31.12.2025 var på kr 35,8 mill. Selv med en nedgang på 5,2 mill. i 2025 er premieavviket nå så stort at vi ikke ser hensikten med et slikt skille på disposisjonsfondet, vi har ikke stort nok disposisjonsfond. Premieavviket i balansen, er penger som allerede er brukt, men ikke utgiftsført. Derfor sier vi at tilsvarende andel av disposisjonsfondet er «monopolpenger». En trodde premieavviket ville svinge begge veiene, at det noen år skulle bli betalt inn mindre premie enn pensjonskostnaden. Det er få år dette har slått til, og kommunene sitter derfor med en likviditetsutfordring, et premieavvik som vokser. (Mer om disposisjonsfondet se pkt. 8.10)
Fra 2026 er det fra staten gjort et tiltak for å redusere dette voksende premieavviket som kommunene har. KDD har endret forholdet mellom diskonteringsrenten og forventet lønnsvekst til 0,88 (i stedet for 1,0) i 2026 og i 2027 er den satt ytterligere ned til 0,75. Dette vil gi en høyere beregnet pensjonskostnad og følgelig vil årets premieavvik bli mindre.

Utvikling i premeieavvik 2026-2030 i kr (her uten arbeidsgiveravgift)

KLP premieavvik - prognose	2026	2027	2028	2029	2030
IB premieavvik	35 802 266	33 523 720	34 004 512	37 901 488	37 227 515
Premieavvik	5 516 788	8 120 446	12 218 179	7 439 483	10 872 384
Amortisering* tidligere års premieavvik	-7 795 334	-7 639 654	-8 321 203	-8 113 456	-10 262 902
UB premieavvik	33 523 720	34 004 512	37 901 488	37 227 515	37 836 997

*Amortisering betyr kostnadsføring av tidligere års premieavvik, som fordeles over 7 år.

I KLP har kommunen et **premiefond**, som består av tilbakeført premie og overskudd. For eksempel når KLP bygger sine prognoser på minimumsavkastning på sin kapitalforvaltning, og avkastningen blir større, så tilføres dette premiefondet. De siste årene har avkastningen vært langt bedre enn minimum, slik at kommunen har mottatt større summer i premiefond enn i opprinnelig prognose. Dette premiefondet kan kun benyttes til reduksjon av fremtidig premieinnbetalinger. Grong kommune har valgt å bruke av premiefondet, noe som igjen gir mindre premieinnbetaling og mindre premieavvik. (Spesielt i 2022 og 2025, samt nå i 2026 ble det brukt mye av dette premiefondet, som gav stort utslag i premieavviket.

Egenkapitalinnskudd:
Egenkapitalinnskudd til KLP er anslått til kr 1 127 500 for 2027. Dette er lagt inn i investeringsbudsjettet, og foreslås finansiert med salg av bolig/bruk av ubundet investeringsfond.

8.5.5 Garantiansvar

Tabell 12 Oversikt garantiansvar

	Beløp pr. 31.12.		Utløper
Gitt overfor – navn	**2024**	**2025**	**dato**
Sosiale utlån	149 326	122 161	
Midtre Namdal Avfallsselskap			
Lån 20090492	105 000	84 000	2029
Lån 20120415	357 000	344 250	2052
Lån 20140436	150 000	135 000	2034
Lån 20150626	182 160	165 600	2035
Lån 20160362	204 840	102 420	2026
Lån 20190011	535 920	498 960	2039
Lån 20190306	2 140 002	2 054 400	2049
Lån 8317.64.14637	1 989 000	1 887 000	2044
IKT Indre Namdal IKS 20180176	0	0	2023
IKT Indre Namdal IKS 20200477	41 600	0	2025
IKT Indre Namdal IKS 20210095	114 000	38 000	2026
Namdal rehabilitering IKS 40474	447 856	400 713	01.06.2034
Namdal rehabilitering IKS 40458	1 379 015	1 335 235	01.06.2056
Namdal rehabilitering IKS 94153	132 977	128 755	01.06.2056
Namdal rehabilitering IKS 48981	1 259 998	1 219 997	01.06.2056
Sum garantiansvar	**9 192 068**	**8 516 491**	

8.6 Flyktninger

Under ansvar 8500 regnskapsføres følgende:

Integreringstilskuddet, er et tilskudd som kommunen får for bosetting av flyktninger. Tilskuddet utbetales pr. bosatt med et beløp som avtrappes over 5 år. I 2026 vil vi bosette ca. 16 ordinære flyktninger.
Det er i økonomiplanperioden budsjettert med følgende bosetting:

2027 10 ordinære flyktninger.
2028 10 ordinære flyktninger.
2029 10 ordinære flyktninger.
2030 10 ordinære flyktninger.

Bosettingstallet i økonomiplanperioden er høyst usikkert.

Totalt er det budsjettert integreringstilskudd og tilskudd enslige mindreårige som følger;

Tabell 13 Integreringstilskudd

	2026	2027	2028	2029	2030
Integreringstilskudd	17 836'	14 141'	14 141'	14 141'	14 141'
Tilskudd enslige mindreårige;	1 356'	1 386'	1 386'	693'	
SUM TILSKUDD	***19 192'***	***15 527'***	***15 527'***	***14 834'***	***14 141'***

Ut fra oversikten ovenfor så ser en at dette er en relativt stor inntektspost i Grong kommunens budsjett. Selvfølgelig knytter det seg store utgiftsposter også til dette området. Området er svært usikker, da det er umulig å se for seg hvordan bosettingen vil bli fremover. Som en følge av situasjonen i Ukraina har bosettingstallet to siste årene vært høyere enn normalår. Det var også anslått at vi skulle bosette 19 flyktninger i 2026, pr oktober 2026 er det bosatt 16 flyktninger. I 2025 bosatte vi 22 flyktninger. Vi har i økonomiplanperioden lagt inn årlig 10 nye bosatte. Dette vil gi en reduksjon i inntekter på området, men også en reduksjon i kostnader knyttet til dette.

Ordinære flykninger.
Ved bosetting av ordinære flyktninger mottar kommunene integreringstilskudd fordelt over 5 år. Det er litt ulike satser om det kommer familier, barn eller enslige voksne. Budsjettert tilskudd er her ihht. dagens forslag til statsbudsjett.

Enslige mindreårige.
Grong kommune bosatte siste enslig mindreårig i 2017, etter den tid har vi ikke bosatt noen nye enslige mindreårige. Enslig mindreårig i budsjett 2027-2029, gjelder enslig mindreårig, som Grong kommune har ansvar for, men som er bosatt i annen kommune.

Utgiftene som relaterer seg til flyktninger ligger spredd på flere ulike områder/ansvar i budsjettet slik at det er vanskelig/umulig å beregne netto kostnadsbilde ved bosetting av ulikt antall flyktninger. Det er viktig å merke seg at dette kapitlet, 8.6, kun omhandler inntektssiden vedr. flykninger.

8.7 Eiendomsskatt

Fra og med 2010 har kommunestyret vedtatt at det skal innkreves eiendomsskatt av alle eiendommer i hele kommunen, såkalt generell eiendomsskatt. Tidligere var det bare verker og bruk som ble belagt med eiendomsskatt. Eiendomsskatt beregnes ut fra en antatt (omsetnings)verdi av hvert enkelt objekt, mens kraftverkenes verdi beregnes av skatteetaten.

For år 2027 fastsettes eiendomsskattegrunnlaget fra siste skatteligningen for kraftverkene, det vil si for 2025. For Grongs vedkommende gjelder dette kraftverkene; Åsmulfoss, Aunfoss, Øvre Fiskumfoss, Nedre Fiskumfoss, Fjerdingelva AS, Grøndalselva AS og Småkraft AS. Beskatningen av kraftverkene er en omfattende og komplisert prosedyre og er nå lagt til sentralskattekontoret for storbedrifter i Moss. Det er det enkelte verks beregnede formuesverdi som er takstgrunnlaget i utgangspunktet. Mye påvirker dette grunnlaget fra år til år, som produksjonsmengde, strømpris, vedlikeholdskostnader mm. **Hva eiendomsskatten for kraftverkene blir for 2027 har vi per i dag ingen opplysninger om.**

Hvordan utskrivingen av eiendomsskatt på alle eiendommene i kommunen vil falle ut avhenger av to ting: Takstgrunnlaget og skattesatsen.

Grong kommune gjennomførte ny alminnelig taksering i 2019 og nye takster er tatt i bruk fom. 2020. Disse vil da stå slik i 10 år fremover, så lenge det ikke skjer endringer på aktuelle eiendommer.

Takstgrunnlag for bolig og fritidseiendom skal jfr. regelverket reduseres med 30%, i tillegg ble max sats endret til 5 promille fra 2020. Ny taksering i 2019 medførte at vi klarte å hente inn eiendomskatteinntekter tilsvarende beløpet for 2019 i 2020. Promillesatsen ble ytterligere reduserer for 2021. Makssats for bolig og fritidseiendommer ble satt til 4 promille fom 2021. Dette utgjorde reduserte eiendomsskatteinntekter på 1,1 millioner fra 2020 til 2021. Sats (4 promille) og eiendomsskattegrunnlag for 2027 er tilsvarende 2026.

Bilde 5 Nye nedre Fiskumfoss kraftstasjon

8.8 Konsesjonsavgifter

Konsesjonsavgiftene skal være en kompensasjon til kommuner som stiller naturressurser til disposisjon for kraftproduksjon. Først og fremst skal det kompenseres for inngrep som er gjort i forbindelse med vasskraftutbygging i form av regulering av sjøer og vassdrag. Videre skal det

kompenseres for at vassføringa vil variere mye i ikke utbygde elvestrekninger i regulerte vassdrag. Grongs konsesjonsavgifter skriver seg fra reguleringskonsesjoner i Namsenvassdraget og Bangsjøene.

Av de avgiftene som er beregnet for hver konsesjon, får den enkelte kommune en andel som delvis fastsettes ved skjønn.

Konsesjonsavgiftene beregnes av den kraftøkning som skyldes reguleringer og overføringer. For hver konsesjon er det fastsatt en sats pr. naturhestekraft (1 naturhestekraft = 0,6 kW).
Konsesjonsavgiftene skal avsettes til kraftfond. Bruken av midler fra kraftfondet er regulert i vedtekter fastsatt av kommunestyret og godkjent av fylkesmannen. I henhold til vedtektene kan kraftfondet kun brukes til næringsformål samt til avdrag på lån til utbyggingsformål. Hvor mye som inntektsføres fra kraftfond til dekning av avdrag på lån får dermed betydning for budsjettrammene.

Kompensasjonsbeløpet fastsettes for 5 år om gangen. For 2025 ble beløpet økt fra 590' til 700 700. Vi budsjetterer med kr 700 700 i 2027 og viderefører dette flatt i økonomiplanperioden. Ansvar 8600 gjøres opp i null ved avsetning til bundet driftsfond/næringsfond (konsesjonskraftmidler).
I 2025 lå det inne i budsjettforslaget at næringsfondet (konsesjonskraftfondet) skulle finansiere næringskonsulentstillingen ca 100% (Ansar 4401). Dette spiste for mye av næringsfondet over tid, så fra 2026 er denne finansieringen redusert til 25% av stillingen (for 2027 utgjør dette kr 210'). Viser ellers til omtale under pkt. 10.4.1. I tillegg er det foreslått å benytte kr 115 000 pr år for å finansiere Visit Namdalen (Ansvar 4400) og turistkontor.

8.9 Konsesjonskraftinntektene

Konsesjonskraftinntektene skal være en kompensasjon til de kommuner som får ulempene ved vassdragsutbygginger. Ordningen ble innført i 1984. Den går ut på at i de kommuner hvor det produseres kraft skal kommunen kunne ta ut en viss mengde kraft til selvkost. Kommunen kan da enten selge krafta videre eller bruke den selv. Uttaket er begrenset til 10 % av kraftproduksjonen i kommunen, men kan ikke utgjøre mer enn det totale forbruket i kommunen regnet i kWh. Grong kommune hadde i årevis en gjenkjøpsavtale med NTE om kommunens konsesjonskraft. Fra og med 2006 har Grong kommune sammen med de tre andre kommunene (Namsskogan, Lierne og Røyrvik) solgt konsesjonskraftmengden på det åpne kraftmarkedet. De fire kommunene i Indre Namdal har stått sammen om salgsavtalen i flere år nå og det er foretatt samme prosedyre for kommende år. Fra og med 2025 ble det inngått en avtale med Mørekraft for mer veiledning på forvaltning av konsesjonskraftressursen. Kommunen vil fortsatt benytte kommunekraft som salgsledd i tillegg deres rådgivning.

Grong kommune har en konsesjonskraftmengde på knapt 13 GWh (= 12,1 millioner kWh i Namsen og 0,26 GWh i Bogna og 0,48 GWh i Kolsvik). 10,7 GWh av denne kraftmengden kommer fra konsesjoner som er gitt før 1959, og da fastsettes prisen på konsesjonskraft individuelt og beregnes for det enkelte kraftverk. For konsesjoner gitt etter 1959 fastsetter Olje- og energidepartementet prisen på konsesjonskraften. For 2027 har vi inngått en avtale om salg av kraften til en pris på 36,015 øre/kWh i NO4. I tillegg har vi fått godkjent salg fra Øvre Fiskumfoss i NO3, og har der inngått avtale om salg av kraften til 48,351 øre/kWh. Herav må vi betale selvkost og innmatingskostnader. Praksis har, som nevnt over, så langt vært at for konsesjoner etter 10.04.1959 fastsetter Departementet hva selvkosten skal være, mens for konsesjoner gitt før 10.04.1959 beregnes selvkost for hvert enkelt kraftverk. Nedre Fiskumfoss ble oppgradert for noen år tilbake og vi fikk da et kraftig hopp i selvkost for dette anlegget. Dette gjør at vi for 2026 får et estimert netto tap pr d.d på salg av konsesjonskraft på 853 000.

Det har lenge vært jobbet opp mot både NTE og regjeringen for å forsøke å få til fremtidige avtaler som sikrer at vi ikke taper penger på kraftsalget i fremtiden. Regjeringen har nå startet et lovarbeid

for å forbedre prisfastsettelsen for konsesjonskraft - en felles ED-pris på all konsesjonskraft. Lovforslaget har vært på høring (frist 24. april 26) og er nå under behandling hos Energidepartementet. Endelig lovproposisjon vil etter planen bli behandlet og stemt over i Stortinget i løpet av høstsesongen 2026, og mest sannsynlig ikrafttredelse er 1. jan 2027. Kraftige innvendinger fra LVK og kraftfylkene kan føre til at departementet bruker lengre tid på å justere lovteksten eller beregningsmodellen før den sendes til Stortinget, men forhåpentligvis vil vi få en ikrafttredelse som gjelder f.o.m. 2027.

Vi håper og tror at det vil bli enighet om en felles ED-pris for all konsesjonskraft. Det vil nok da bli noen ører høyere ED-pris enn det som er i dag (pris for 2026 var 14,70 øre). I økonomiplanperioden legger vi inn en ED-pris på alle anlegg på 19,85 øre fra 2027 og ut planperioden. Det er også anslått at vi kan få noe høyere pris for kraften vår fremover, så legger inn samme pris som vi fikk i 2025, 36,02 (48,35 NO3) øre/kWh. Dette gir en netto gevinst på nesten 2 mill. Vi budsjetterer med dette både i 2027 og i resten av planperioden, men må bemerke at summen er usikker.

I tillegg har kommunen tre mindre kraftverk der kommunen har frikjøp av konsesjonskraft - Kolsvik, Bogna og Byafossen. Ut fra de siste årenes inntekter, budsjetteres det med en inntekt herfra på 300' pr år.

8.10 Disposisjonsfond, investeringsfond og NTE-fondet.

Disposisjonsfond

Beholdningen på disposisjonsfondet har variert fra år til år, stort sett er det regnskapsresultatet som påvirker dette fondet, da en i gode tider kan sette av til fond og omvendt.

Det er for 2026, etter regulering og prognose pr 31.08, budsjettert med bruk av det frie disposisjonsfondet på 6,7 mill., samt ytterligere bruk pga reduksjon akkumulert premieavvik på 2,29 mill. Dvs. at dersom budsjettet holder stikk vil vi sitte igjen oss et disposisjonsfond på 44,4 mill. ved årets slutt 2026. Da er det inkludert at andelen merket «boligstiftelsen» på kr 1,2 mill. er ompostert til bundet driftsfond da det opprinnelig var feilpostert som disposisjonsfond. Videre må vi huske det akkumulerte premieavviket, som er betalt, men ikke utgiftsført ennå, dette er stipulert til kr 33,5 mill. pr 31.12.2026. (Se tabell under her.)

Økonomiplanen legger opp til bruk av disposisjonsfond også i 2027, mens vi i 2028 og 2029 skal sette av på disposisjonsfond. Alt avhenger av at vi klarer omstillingen som det er lagt opp til.

Tabell 14 Disposisjonsfond

	Stipulert 31.12.2026	Stipulert 31.12.2027	Stipulert 31.12.2028	Stipulert 31.12.2029	Stipulert 31.12.2030
«Fritt» disposisjonsfond inkl flyktninge-, småskade, rente- og premieavviksfond	-41 157 762	-37 157 512	-38 198 155	-39 523 721	-39 339 805
Avvikling likviditetsreserve	-3 262 995	-3 262 995	-3 262 995	-3 262 995	-3 262 995
Dispfond fra Boligstiftelsen					
Sum disposisjonsfond	**-44 420 757**	**-40 420 507**	**-41 461 150**	**-42 786 716**	**-42 602 800**

KLP premieavvik	33 523 720	34 004 512	37 901 488	37 227 515	37 836 997
Sum dispfond redusert for premieavvik	**-10 897 037**	**-6 415 995**	**-3 559 662**	**-5 559 201**	**-4 765 803**

Bruk dispfond/avsetning dispfond	9 025 832	4 000 250	-1 040 643	-1 325 566	183 916

*En avvikling av likviditetsreserven for noen år tilbake medførte at det ble opprettet et disposisjonsfond benevnt avvikling av likviditetsreserven på kr 3.263.000. Fondet må sees i sammenheng med kapitalkontoen for endringer i regnskapsprinsipp. Denne kontoen inneholder fire beløp hvor selve utgiftsføringen/inntektsføringen ikke er gjennomført. Utbetalinger/innbetalinger vedrørende disse prinsippendringene er ført direkte mot balanse og ikke om drift eller investering. Dvs. at prinsippendringskontoen på kr 2.971.775 har påvirket bankkontoen ved at pengene er betalt ut der fra, men ikke er utgiftsført. På denne kontoen, fond avvikling av likviditetsreserve, er kr 3 millioner av fondet på 3,26', uten penger i bunn. (Kun en «regnskapsteknisk sak» ved regelendring av regnskapsføringen.)

Investeringsfond

Årlig egenkapitalinnskudd til KLP kan ikke finansieres ved bruk av lån. Vi vil derfor sette av noe på ubundet investeringsfond ved salg av boliger framover, med tanke på redusert låneopptak og finansiering av dette egenkapitalinnskuddet. (Jf. boligpolitisk plan.)

Tabell 15 Investeringsfond

Ubundet inv.fond	2026	2027	2028	2029	2030
IB	-407 296	-1 348 296	-1 620 796	-1 493 296	-1 365 796
Avsetning	-2 000 000	-1 400 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Bruk	1 059 000	1 127 500	1 127 500	1 127 500	1 127 500
UB	**-1 348 296**	**-1 620 796**	**-1 493 296**	**-1 365 796**	**-1 238 296**

NTE-fondet.

Kommunen mottok i 2026 utbytte på kr 5,9 millioner fra NTE. 20% av kommunens andel skal overføres til et felles utviklingsfond for Namdalen. Resterende del kan brukes fortløpende til utviklingstiltak i kommunen. Vi har i økonomiplanperioden lagt inn en forventning om noe lavere avkastning utover i økonomiplanperioden.

Det er utarbeidet egne vedtekter for fondet. Disse tilsier at 20% av fondet videreformidles, 30% settes av til et slags «reserve/risiko» fond, mens resten 50% kan benyttes til samfunns- og næringsutvikling.

Vi har i årets økonomiplan lagt inn bruk av NTE-fondet tilsvarende renter og avdrag på lån til utviklingstiltakene Basseng og infrastruktur Grong næringspark. Tidligere år er det budsjettert med bruk av dette fondet til å finansiere kommunens andel av utgiftene til bredbåndsprosjekter. I tillegg er det i 2026 budsjettert med 1,5 mill. i bruk av fondet til prosjektet «Bostedsattraktivitet». Hvordan renta utvikler seg, og hva vi vil motta i utbytte fremover er forhold som er vanskelig å forutsi. Det er derfor viktig å bygge opp en «risikoandel» av en slik størrelse at det er mulig å benytte av dette til konkrete utviklingsprosjekter dersom renta øker, eller utbytte fra NTE reduseres. I 2026 ble det budsjettert med overføring av 1 mill. fra reservefondet til driftsfondet pga økt rente siden låneopptak på de to prosjektene fondet finansierer. Dersom det i fremtiden skulle bli aktuelt å utvide aksjekapitalen i NTE kan det også være mulig å benytte «risikofondet» til dette.

NTE fondet utvikler seg slik i perioden:
Det er ikke lagt opp til å bruke av «30% fondet» i planperioden. Ut fra et forsiktig gjennomsnitt de foregående årene, er det budsjettert med en avkastning på 4 mill pr år i perioden. En ser da at det vil være tilstrekkelig midler på samfunnsutviklingsfondet i økonomiplanperioden til å dekke renter og avdrag basseng og næringspark. Fra 2025 vil renteinntekter på NTE-fondene bli overført til reservefondet (dette ihht vedtektene). Av tabellen under ser vi at dette fondet vokser med 1,77 mill. pr år. Under disse forutsetningene, vil sum NTE fond ved utgangen av perioden være på 20 mill.
Det må presiseres at utbytte fra NTE, og følgelig avsetningen pr år, er stipulert, og dermed usikkert.

Tabell 16 NTE fond

	R2026	B2027	B2028	B2029	B2030
NTE fond som kan benyttes til samfunnsutvikling (50%)					
IB	2 833 637	3 551 113	3 181 778	2 924 479	2 834 048
Avsetning pr. år	4 150 963	2 800 000	2 800 000	2 800 000	2 800 000
Overføring rentekomp fra reservefond	1 000 000				
Grong næringspark	-1 831 416	-2 008 302	-1 924 275	-1 799 124	-1 679 421
Basseng	-610 472	-669 434	-641 425	-599 708	-559 807
Overføring til Regionrådet	-491 599	-491 599	-491 599	-491 599	-491 599
Prosjekt Bostedsattraktivitet *	-1 500 000				
UB	**3 551 113**	**3 181 778**	**2 924 479**	**2 834 048**	**2 903 221**
NTE fond reserveandel (30%)					
IB	8 683 665	10 014 162	11 784 162	13 554 162	15 324 162
Avsetning pr. år	1 778 984	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Renteinntekter	551 513	570 000	570 000	570 000	570 000
Overføring rentekomp til driftsfond	-1 000 000				
UB	**10 014 162**	**11 784 162**	**13 554 162**	**15 324 162**	**17 094 162**

Sum totalt NTE fond	**13 565 275**	**14 965 940**	**16 478 641**	**18 158 210**	**19 997 383**

9 Generelle kommentarer til de obligatoriske budsjettskjemaene

Følgende budsjettskjema skal utarbeides, jf Budsjett og regnskapsforskriften

- Bevilgningsoversikt drift
- Detaljert oppstilling av punkt 6 i bevilgningsoversikt drift
- Bevilgningsoversikt investering
- Bevilgningsoversikt investering, spesifisering på prosjekt
- Økonomisk oversikt drift, er ikke lenger en del av de pliktige skjemaene i budsjettet, jf. Forskriftens § 5-1, 2. ledd, andre punktum. (Vi har valgt å legge økonomisk oversikt drift som vedlegg til budsjettsaken.)

Det er viktig å være klar over at kommunestyret kun vedtar rammebudsjettet.

Bevilgningsoversikt drift:
Rammetilskudd og skatt på inntekt og formue tilsvarer prognoser ut fra statsbudsjettet. Skatteinntekt og inntektsutjevningen er basert på anslag, og gjennom året 2027 vil dette måtte justeres ved nye prognoser. Endelig skatt for 2027 vet vi ikke før i starten av 2028.
Skatt på eiendom gjelder eiendomsskatten som er vedtatt og kreves inn av kommunen.
Andre generelle driftsinntekter omhandler integreringstilskudd flyktninger, naturressursskatt og konsesjonsavgift. Vi har forutsatt mottak av 16 flyktninger i 2026, og mottak av 10 stk. pr år i økonomiperioden. Videre så viser skjemaet en liten økning i renteinntekter, som følge av renteøkninger siste året, samt en liten reduksjon i avdrag lån som skyldes både reduksjon i avskrivningskostnad pga regelendring 2026, samt lavere gjeld pga ingen nye låneopptak i 2026. Dette forutsetter at det ikke kommer nye større investeringer i perioden.
Budsjettet har vært utfordrende, også i år, og vi har måttet legge inn kr 4,0 mill. i bruk av disposisjonsfond for 2027 i tillegg til relativt store innsparingskrav på enkelte rammeområder. Vi må i planperioden omstille oss, vi har for høyt driftsnivå sett i forhold til gitte inntekter.

Detaljert oppstilling av punkt 6 i bevilgningsoversikt drift
Dette skjemaet inneholder en beskrivelse av netto driftsutgifter på de ulike rammeområdene og skal stemme overens med linjen sum bevilgninger drift, netto på forrige skjema. Reduksjoner og omstillinger på rammeområdene er beskrevet senere i dokumentet.

Bevilgningsoversikt investering, inkl. div spesifiseringer:
Denne oversikten viser sum investeringer i hvert av årene i budsjettperioden, og hvordan disse blir finansiert med momskompensasjon, tilskudd, salg av driftsmidler og bruk av lån. Den spesifiserte oversikten, eget skjema, spesifiserer prosjektene som er med i budsjettperioden.

9.1 Netto driftsutgifter fordelt mellom rammeområdene

Diagrammet viser netto driftsutgifter fordelt mellom rammeområdene. I netto driftsutgifter ligger sum utgifter minus sum inntekter på det enkelte rammeområdet. (For eksempel på helse og omsorg så har alle egenbetalinger for hjemmehjelp, vederlagsberegning sykeheimen osv. blitt trukket i fra utgiftene på området slik at områdets nettoutgift er det som fremgår her).

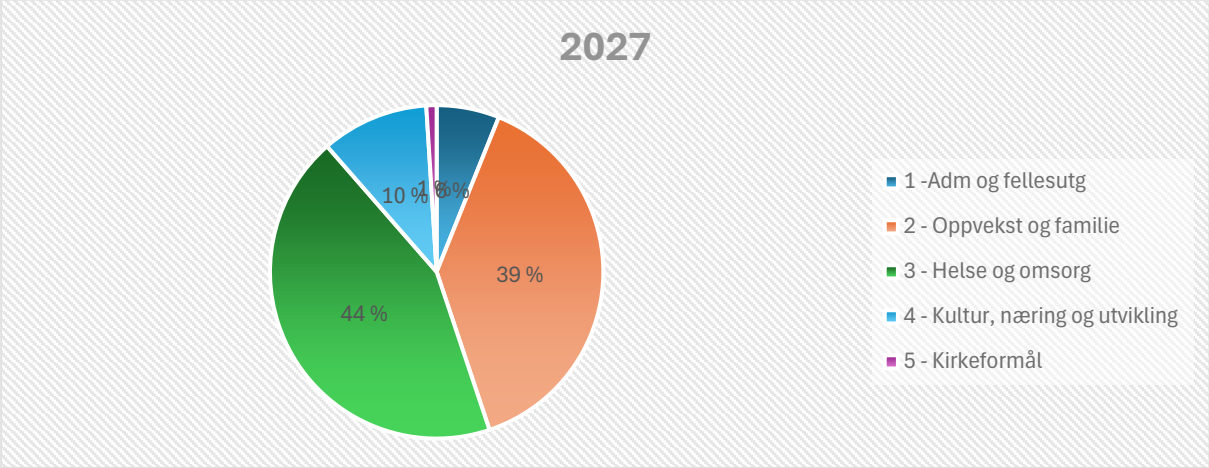

Figur 11 Rammefordeling av den totale rammen

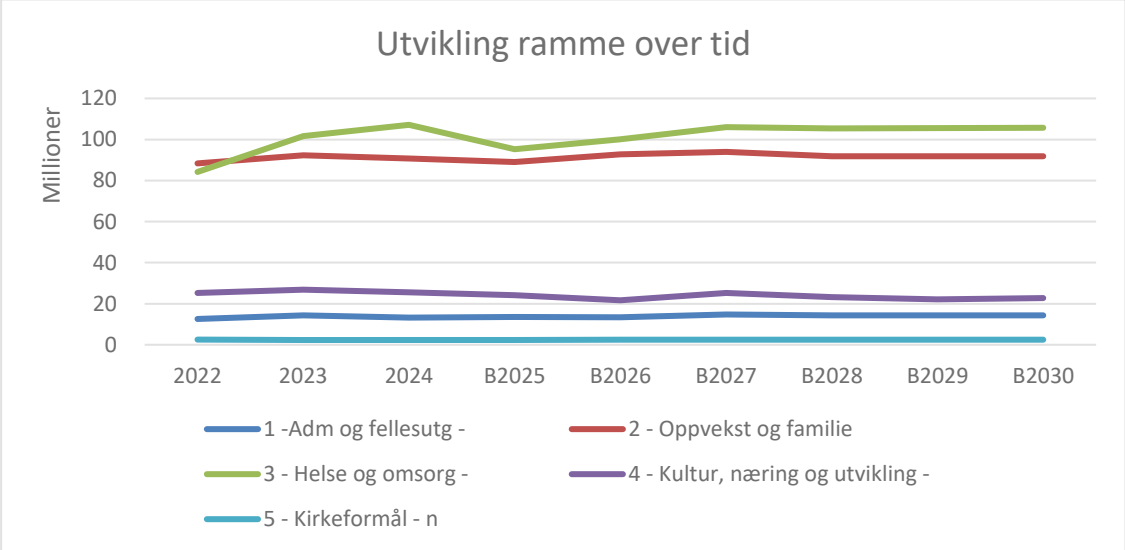

Figur 12 Utvikling rammefordeling[2]

[2] Økninger på ramme 3 og reduksjon i ramme 2 i 2022 kommer av endret ansvar for NAV.

Tabell 17 Rammefordeling i tall

Rammeomr. Tall i kr	B2026	B2027	B2028	B2029	B2030
1 -Adm og fellesutg	13 370 000	14 750 000	14 350 000	14 350 000	14 350 000
2 - Oppvekst og familie	92 768 300	93 950 000	91 750 000	91 750 000	91 750 000
3 - Helse og omsorg	100 031 700	105 946 650	105 421 464	105 552 564	105 749 214
4 - Kultur, næring og utvikling	21 661 130	25 263 000	23 250 823	22 103 000	22 694 412
5 - Kirkeformål	2 406 000	2 406 000	2 406 000	2 406 000	2 406 000

Utvikling fordeling mellom rammeområdene

Grafen over her viser utvikling i fordelingen mellom rammeområdene over år. Årsak til krappe svingninger for omsorg mellom 2022 og 2023, ligger i hovedsak i endrede ansvarsområder der NAV ble flyttet til ramme 3 fra ramme 2. Grafen speiler samfunnsutviklingen, vi må bruke mer ressurser på helse og omsorg. Flere eldre, færre barn. Kriteriedata i rammeoverføringene fra staten viser også denne utviklingen.

Bilde 6 Utsikt over Grong

10 Budsjettpremisser inkl. utfordringsbilde.

10.1 Generelt.

Grong kommunes frie generelle inntekter var i budsjett 2026 på kr 273 mill., i budsjett for 2027 er disse økt til kr. 278 mill. Av dette er integreringstilskudd flyktninger kr 17,8 mill. i budsjett 2026 og 14,1 mill. i 2027 (Uten enslige mindreårige). Dette er usikre inntekter, som forutsetter fortsatt bosetting og at flyktningene blir værende i Grong. Integreringstilskuddet trappes ned over en periode på 5 år. Tilskuddet er frie midler, kostnadene knyttet til bosetting er derfor ikke spesifisert i regnskapet. De frie inntektene har økt, men som vi var inne på over her ved beregning av kostnadsbehovet for Grong kommune, er vi anslått til å være 25,1 % dyrere å drifte enn en gjennomsnittskommune. Dette som følge av geografi/avstander og demografi mm.
Utfordringen med renteøkning, høy pris- og lønnsvekst gjør at budsjettet for planperioden 2027-2030 har vært utfordrende. De økte inntektene blir «spist opp» av økt pris, lønn og rentekostnader. De ulike enhetene har fått beskjed om å tilstrebe å holde seg på 2026 nivå (hensyntatt tilførte midler ifbm lønnsøkning 2026 og innsparingstiltak for 2027 satt i forrige økonomiplanperiode). Da enkelte enheter har fått betydelige økninger på enkelte områder, samt at vi må ta inn over oss skifte som kommer fra oppvekst til helse og omsorg, har ramme 1, 3 og 4 fått økt sine rammer med 3-7%, mens ramme 2 er på samme nivå som 2026.

Rammene må reduseres ved omstillingstiltak for å nærme oss bærekraftig økonomi.
Det vil nedenfor i kap. 14 beskrives nærmer hvilke tiltak som er lagt inn, for å komme i mål budsjettmessig uten større bruk av fond i 2027 og videre utover i økonomiplanen.
Budsjettene er nå svært stramme. Dette tilsier at de ulike rammeområdene vil slite med å hente inn evt. uforutsette hendelser innenfor egen ramme. I tillegg vil resultat av lønnsoppgjør fremover kunne påvirke rammene i stor grad, og med stramme rammer, må en ha som målsetting å sette av egne midler til disse endringene i fremtiden. Det er for økonomiplanperioden 2027-2030 satt av kr 6,3 mill. til kommende lønnsøkning på en felles pott, i hvert av årene.

Videre må de årlige låneopptak som medfører økt belastning i drift holdes på et minimum, og nødvendigheten av gjennomføringen av tiltak med lånefinansiering og økt driftsbelastning må vurderes svært nøye før investeringene vedtas. Det er i økonomiplanperioden ikke lagt opp til noen større investeringer, men flere mindre tiltak. Ut fra dette må det tas opp lån de fleste årene i planperioden, men lånebehovet vil være lavere enn avdragene. Da er det ikke hensyntatt evt bygging av ny sentrumsbarnehage, som vil gi behov for et betydelig låneopptak.
Vi er likevel i den heldige situasjonen at NTE-midler (deler av forventet avkastning fremover) kan benyttes til samfunnsutviklingsprosjekter. Dette har gjort det mulig for oss å realisere prosjektene næringsområdet på Vårryggen og Svømmebassenget hvor en benytter utbyttefondet fra NTE med tilsvarende beløp som rente og avdragskostnader. Viser her til oversikt over NTE fond i kap. 8.10.

Andre usikre faktorer framover som kan gi store utslag i forhold til økonomien fremover er:

- Flyktningsituasjonen – endringer i forutsetningene
- Utviklingen av verdensøkonomien og virkningen for norsk økonomi
- Befolkningsutviklingen
- Lønnsøkningen
- Grad av nærvær blant ansatte
- Pensjonsutgiftene samt likviditetsmessige utfordringer som følge av måten regnskapsføringen skjer
- Behov for endringer i tjenestetilbud, særlig mot helse/omsorg og oppvekst/familie (barnevern)
- Renteutviklingen
- Skatteinntekter/rammetilskudd/befolkningsendringer

- Kraftinntektene (konsesjonskraftsinntekter og eiendomsskatt)
- Eiendomsskatten generelt. (endret grunnlag og skattesats)

10.1.1 Budsjettpremisser inkl. utfordringsbilde rammeområdet 1

Tabellen under viser en oppstilling av årsverk innenfor ramme 1 for perioden 2024 - 2027. Utgangspunktet er totale årsverk innenfor de ansvar som har lønnskostnader (1. del av tabell) som er budsjettert med i 2027. Det foretas deretter en korrigering for de stillinger vi får inn refusjoner for, stillinger lagt til andre budsjettansvar og korrigering for hovedtillitsvalgtressurs:

Tabell 18 Årsverk ramme 1 perioden 2024 - 2027

	2024	2025	2026	2027
Ansvar 1000	4,79	6,19	6,92	5,72
Ansvar 1100	1,00	1,00	1,00	1,00
Ansvar 1101	4,15	4,35	4,55	4,75
SUM årsverk i budsjett	9,94	11,54	12,47	11,47
Korrigert for refusjoner:				
Ansvar 1000	4,39	4,79	4,12	3,22
Ansvar 1100	1,00	1,00	1,00	1.00
Ansvar 1101	3,50	3,10	2,90	4,10
SUM reelle årsverk	**8,89**	**8,89**	**8,02**	**8,32**

Særskilte kommentarer for 2027: Ansvar 1000 er korrigert for 2 årsverk som refunderes av Bygdevekst og 0,5 årsverk prosjektutvikler som refunderes fra Lierne kommune. Ansvar 1101 er korrigert for fratrekk av 0,65 årsverk frikjøp tillitsvalgte. Innenfor ansvar 1101 er det også lagt inn 1 årsverk med bakgrunn i planlagt oppstart etter endt permisjon.

Det er lagt inn en kostnad på kjøp av tjenester på kr 250.000,- per år for kjøp av tjenester av Innherred Anskaffelser KO. De har som formål å bistå elleve deltakerkommuner med å gjennomføre rasjonelle og effektive anskaffelser. Innherred Anskaffelser er kommunenes strategiske anskaffelsesfunksjon. Hovedoppgavene til den strategiske anskaffelsesfunksjonen vil være planlegging, gjennomføring, oppfølging og kvalitetssikring av anskaffelsesprosessen, bidra til økt verdiskaping og sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved kommunens anskaffelser og innkjøp, basert på de grunnleggende prinsippene om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarhet og forholdsmessighet. Selskapet Innherred Anskaffelser KO produserer eget budsjett, regnskap og årsberetning.

Andel av de totale kostnader til IKT Indre Namdal fra 2026 til 2027 øker med kr 200.000,-. Ulike lisenser for fellesløsninger belastes også ramme 1 og sammen med økninger i OU-ordningen samt kontingent til KS, gir dette også økning på kr 50.000,- fra 2026 til 2027.

10.1.2 Utfordringer

Generelt:
Risiko- og sårbarhetsanalysen for ramme 1 viser følgende utfordringsbilde:
IKT:

- Må se på bruk av Grong kommunes totale IKT-ressurs og vurdere ressursen ut fra dagens behov, inkludert utforske muligheten som digitalisering av prosesser kan gi oss og vurdere muligheten for færre MS-lisenser ansatte, og andre «medlemskap»

Servicekontoret:

- Sikre arkivfaglig kompetanse og ressurser i hele organisasjonen som sikrer tilstrekkelig dokumentfangst og at lovkrav følges.
- Sikre tid nok til å kvalitetssikre journalføring.
- Det er nødvendig å redusere servicenivået og oppgaver i tråd med kutt i bemanning. Lovpålagte oppgaver må ha høyest prioritet.
- Enkelte oppgaver som kun en person har kompetanse til å utføre, kan medføre sårbarhet ved fravær. Eksempel på dette er skjenkesaker, personalsaker, vederlagsberegning/fakturering helse.
- Dokumentasjonsplanen skal oppdateres etter nytt lovverk. Dette krever mye tid og ressurs.
- Innkjøp av informasjonssystem krever at kravspesifikasjoner inkluderer kravene i arkivforskriften, slik at vi sikrer at lovkravene følges. Arkivtjenesten og IT må derfor inn i alle prosjekter ved anskaffelser av informasjonssystemer i tidlig fase for å ha god internkontroll. Målet må være å sikre kompetanse ved innkjøp slik at lovkravene kan bli oppfylt. Dette har vist seg å være en krevende oppgave.

Sentraladministrasjon:

- Ha nok ressurser til overordnet strategisk utviklingsarbeid (se kommentar under)

Økonomiavdelingen

- Oppgaver som har klare frister, er avhengig av enkeltpersoner. Mulighet for å få bistand fra nabokommuner, men kan medføre fristbrudd. Eksempelvis regnskapsavslutning og budsjettarbeid.
- Enkelte særskilte oppgaver som en eller bare noen få har kompetanse til å utføre. Blir avhengig av enkeltpersoner, og med fravær av disse vil det være utfordrende å få gjennomført oppgaver som kan gi store konsekvenser. Dette kan være lønnsutbetalinger via nettbank, men kanskje i særlig grad utskriving av eiendomsskatt. Erfaring viser at sannsynligheten er lav, men konsekvensene kan bli store og delvis med store økonomiske tap.

Ramme 1 skal arbeide for det systemiske i Grong kommune, altså arbeide for at gode prosedyrer, rutiner og systemer som skal prege hele organisasjonen. Ambisjonsnivået er stort i Grong kommune – hele tiden utvikle tjenester og systemer som vil komme våre innbyggere til gode. Det arbeides for å redusere andelen utgifter til administrasjon samt øke andelen til direkte tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling. De administrative ressurser innenfor ramme 1 jfr. økonomiplanen vurderes i år som i fjor som et absolutt minimum.

En viktig oppgave for å redusere sårbarhet, men også etablere større og bedre kompetansemiljøer, kan være se ulike typer oppgaveløsning innenfor ramme 1 i et større namdalsk perspektiv. For 2028 ut planperioden er det lagt inn en besparelse på kr 400.000 per år for alternativ løsning med utbetaling av lønn m.m. Det er også arbeid på gang for å vurdere samarbeid i Namdalen for en slik tjeneste. I vurderingene, sees det også på muligheter for iverksettelse i 2027.

10.1.3 Mulige tiltak for å nå omstillingsmål i økonomiplanperioden

Ramme 1 har et omstillingsmål på ca. kr 250.000,-. Ramme 1 utgjør for det meste personalkostnader og for å nå omstillingsmålet, vil det påvirke bemanningen. Vurderinger av andre alternative måte å organisere arbeidet på er viktig, bl.a. med bakgrunn i vurderinger rundt sårbarhet, fagmiljøer og effektiv drift. En løsning kan være at det etableres fellesløsninger for Namdalen eller Indre Namdal, jfr. beskrivelsen i kap. 10.1.2 (siste avsnitt). Dette kan også gi innsparing for 2027. Vi må prioritere flere av den type prosesser i planperioden. Grong kan være pådriver i slike saker, men slike løsninger forutsetter felles interesse, prioritering og forankring hos aktuelle samarbeidskommuner..

Stenge ekspedisjonen på servicekontoret. Det er få henvendelser til servicekontoret fra innbyggere. Mange bruker kommunens digitale tjenester, eller kontakter saksbehandlere direkte. Ved å stenge ekspedisjonen, vil en kunne jobbe mer effektivt og fleksibelt. Det vil bli mer arbeidsro til å utføre prioriterte oppgaver. Tiltaket vil ikke gi noen økonomiske innsparinger, men bidra til mer effektiv drift. Sentralbordet vil som før være åpent kl 10-14.

Alternativet for å nå innsparingsmålet, vil være bemanningsreduksjon.

10.2 Budsjettpremisser inkl. utfordringsbilde rammeområdet 2 for oppvekst og familie.

Tabellen under viser en oppstilling av årsverk innenfor ramme 2 i perioden 2024-2027.

Tabell 19 Årsverk ramme 2 pr. 01.01. i perioden 2024 - 2027

2024	2025	2026	2027
99,2	94,73	88,7	89,50

Det er de siste årene jobbet med omstillingsbehov på Ramme 2,ut fra endringer i demografi og en presset kommuneøkonomi. Årsverk er redusert, samtidig så har vi hatt en økning i lønnsutgifter, pensjon, utgifter på bl.a. barnevern. Redusert inntekter ut fra statlige føringer på betalingssatser. Samlet sett så har vi ikke klart og redusert rammen i takt med omstillingsmålene.

Under er en kort beskrivelse av de ulike tjenesteområdene i Ramme 2

10.2.1 Premisser

Administrasjon fellesutgifter alle skoler: 2,0 årsverk fordelt på kommunalsjef og pedagogisk konsulent. Den største driftsposten foruten lønn, er kjøp av tjenester fra IKT indre Namdal. (inkl 30 % salg av Koordinator SKK IN)

Undervisning felles utgifter alle skoler: 0,6 årsverk fordelt 50 % IKT-stilling og 10 % psykolog.

Grunnskole:
Grong barne- og ungdomsskole:
36,03 årsverk + administrasjon som utgjør 2,0 årsverk. Administrasjon skole og SFO ble redusert fra 3 årsverk. (SFO leder deler stilling mellom konsulent skole (kontor) og SFO leder).
Antall elever skoleåret 2026/2027 er 218 elever. Skolen har 10.trinn og 11 klasser. 10.trinn er delt i to parallelle klasser. Trinnet som er delt, er 38 elever. Elevtallet i de andre klassene som ikke er delt er fra 12 - 27 elever.

Elevtall høst 2027 vil være 204 elever, fordelt på 10.trinn/klasser. Det vil ikke bli behov for deling i paralleller fra og med neste skoleår, utfra nåværende elevtall.

Harran oppvekstsenter skole:
6,08 årsverk, inkludert administrasjon som utgjør 1 årsverk. Redusert 1,04 årsverk fra 2026. Reduksjon skyldes reduksjon av delingstimer og en liten nedgang i forhold til vedtak om tilrettelagt undervisning
Antall elever skoleåret 2026/2027 er 28 elever. Elevtall høst 2027 ser ut til å bli 29 elever. Undervisningen er organisert i 3 grupper med 2. trinn, 3.-4. trinn og 5.-7. trinn. I basisfagene er trinnene delvis delt.

Tilstandsrapport for grunnskolene 2025/2026 gir en mer utfyllende beskrivelse og informasjon om tilstanden i grunnskolene.

Skolefritidsordning (SFO):
Grong barne- og ungdomsskole SFO:
3,23 årsverk + SFO-leder 1 årsverk, som er fordelt slik: 0,4 årsverk på avdeling 0,4 årsverk, konsulent skole 0,2 årsverk
Antall elever skoleåret 2026/2027 er 48 elever.

Harran oppvekstsenter SFO:
0,6 årsverk. På grunn av antall barn er det kun 1 person på jobb på SFO. Antall elever skoleåret 2026/2027 er 12.

Tilbud SFO som heter 12 timer gratis SFO ble fra høsten 2024 utvidet til å gjelde for elever på 1. 2., og 3. trinn, som har SFO-plass. 12 timer gratis SFO kan benyttes alene eller i kombinasjon med heltids- og deltidstilbud. Moderasjonsordningen for familier med lav inntekt videreføres. Søskenmoderasjon 25 % fra barn 2 eller flere. Foreldrebetalingen blir redusert ut fra til gjeldende betalingssatser i SFO.

SFO-tilbudet følger skoleruta.

På Grong barne- og ungdomsskole er åpningstid SFO fra 07.15 til 16.15.
På Harran Oppvekstsenter er åpningstid på SFO fra 07.30 - 16.15.

Det gjennomføres avlastning for barn tilknyttet miljøarbeidertjenesten i deler av skolens ferier, der skolen og SFO ansatte benyttes. Avlastningen gjennomføres i august, høstferie, vinterferie, samt juni, bortsett fra skolens planleggingsdager. Tilbudet er fra kl. 08.00 - 15.30. Rektor er ansvarlig for organisering og gjennomføring av avlastningen. Avlastningen skjer i SFO lokaler og/eller på miljøarbeidertjenesten og er individuelt tilpasset hvert enkelt barn.

Sommerferietilbud:
Sommeren 2026 ble det etablert et sommerferietilbud for barn som går i 1. og 2. trinn. Tilbudet var ikke et SFO-tilbud, men ei tilsynsordning som vil inneholde ulike aktiviteter. Det deltok 4 barn på sommerferietilbudet, av 36 aktuelle barn.
Rektor ved Grong barne- og ungdomsskole ledet tilbudet, og hadde det overordnede ansvaret for opplegget. Det ble leid inn ekstern ansatt på tilbudet, da alle skolens ansatte hadde krav på ferie, eller hadde fylt opp sin stilling. Tilbudet må evalueres.

Skoleskyss:
Trøndelag fylkeskommune og Grong kommune samarbeider om skoleskyssen til elevene i

kommunen. AtB AS, på vegne av Trøndelag fylkeskommune, organiserer skoleskyss. Den samordnes med Grong videregående skole. Antallet elever som har rett på skoleskyss vil variere.
Kommunen betaler en egenandel pr. tur for:

- Elever i 1. trinn som bor over 2 km fra skolen
- Elever i 2.-10. trinn som bor over 4 km fra skolen
- Elever som bor i Grong og går på privat skole i annen kommune (kun til kommunegrensen)
- Elever som bor på strekninger som kommunen har vurdert som særlig farlige skolevei (aldersdifferensiering og/eller vinterhalvåret fra november til mars)
- Elever som har behov for individuelt tilpasset skoleskyss (ITS)
- Elever som har innvilget vedtak om bytte av nærskole

Barnehage:

Oversikt årsverk, avdelinger og antall barn i barnehagene:

Tabell 20 Oversikt årsverk, avdelinger og antall barn i barnehagene

Barnehage	Årsverk bemanning	Årsverk felles	Årsverk styrer	Avdelinger	Antall barn Pr 01.01.27
Ekker	7,90		1,00	2	32
Rønningen	11,82		1,00	3	43
Harran	6,20		0,35	2	18
Spes.ped		1,00			
Fastvikar		1,00			
Lærling		1,00			
Sum	25,92	3,00	2,35	7	93

Tabellen over (tabell 20) viser årsverk, antall barn som er i barnehagen pr 01.01.2027.
Utfra det en vet i dag vil barnehagene fra nytt barnehageår pr. 15.08.2027 ha 23 færre barn enn 01.01.2027. Hvor mange som vil søke ved hovedopptak 01.03.2027 vet man ikke. Forventede fødsler i 2026 er 11 barn. Evt. tilflytting/fraflytting vil komme i tillegg. Disse barna vil få plass på Ekker, Harran eller Rønningen barnehage.

Barnehagene oppfyller den nasjonale bemannings- og pedagognormen. Tilrettelegging av enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelagt barnehagetilbud ligger inne i antall årsverk. Hvor mange som søker ved hovedopptaket vil avgjøre om det er behov for endring av bemanning 15.08.2027 utover det som er lagt inn.

Det er budsjettert med en spesialpedagog på 1,0 årsverk og 1,0 årsverk fastvikar for barnehagene i Grong. Stillingene skal benyttes etter behov på alle barnehagene. Grong søkte Udir om tilskudd til Toppet bemanning i barnehager. Vi fikk bevilget 250 296.- for barnehageåret 2026/2027. Tilskuddet er tenkt brukt til lærling.

Fra 01.08.26 tilbys det kun 100% barnehageplass.
Foreldrebetaling for helplass på 700 kr og moderasjonsordningene for familier med lav inntekt og gratis kjernetid videreføres.

Barnehagene er stengt påske (stille uke), jul og uke 29 og 30 på sommeren. Pr. i dag er barnehagenes åpningstid mellom 07.00 til 16.30. Kartlegging av det reelle behovet for åpningstid vurderes fortløpende. Åpningstiden vil ta utgangspunkt i det reelle behovet til familiene og barnehagene kan få ulik åpningstid.

Det er for barnehageåret 2025/2026 utarbeidet en felles tilstandsrapport for barnehagene og grunnskolene i Grong. Samlet så vurderes tilstanden i barnehagene og skolene i Grong som god. Kommunen har et solid fundament å bygge videre på gjennom kompetente ansatte og et tydelig fokus på kvalitetsutvikling. Som en del av barnehagens kvalitetsarbeid har ansatte vurdert virksomhetens styrker, pedagogiske kvalitet og framtidige behov. Basert på tilbakemeldingene bør barnehagen prioritere følgende områder fremover: stabilitet og nærværsarbeid, sosial kompetanse og kompetanseheving. Foreldrene har også svart på hvilke tiltak eller forbedring de ønsker blir prioritert for å videreutvikle kvaliteten i barnehagene. Foresatte ønsker stabil og engasjert bemanning, de mener et godt læringsmiljø, både inne- og uteområdet for barn og elever er viktig og de ønsker å kunne bidra.

Utviklingsprosjekt for alle barnehagene er arbeidsmiljø - nærværsarbeid og rekrutering. Barnehagene har over år hatt lave nærværstall. Oppfølging og tilrettelegging er gjennomført, men ønsket effekt er ikke oppnådd. Barnehagen har gjennom hele 2026 arbeidet med arbeidsmiljø. Det er tatt kontakt med IA-bransjeprogram barnehage (KS) for et samarbeid. Plan er oppstart vinter 2027. Nord Universitet vil bli en del av prosjektet gjennom kompetansenettverket for Indre Namdal. Det vil bli et tettere samarbeid med verneombud og tillitsvalgte.

Kommuneoverlegen gjennomførte tilsyn med miljørettet helsevern i alle barnehagene i perioden høst 2025 og vår 2026. Tilsynet viser at virksomhetene i hovedsak ivaretar kravene til et trygt og helsefremmende oppvekstmiljø. Kritiske avvik som ble avdekket er lukket. Det arbeides videre med internkontroll, gjennomgang og revidering av rutiner. Det er utarbeidet tilstandsrapport over alle lekeapparatene på barnehagene. Det jobbes med vedlikehold og fornying.

Kommunestyret vedtok i sak 19/2025, Helhetlig gjennomgang av framtidens barnehagestruktur, en trinnvis gjennomføring med å samle barnehagene i Grong sentrum og videreføre Harran. Innen 31.12.2026 skal administrasjon legge frem en ferdig skisse for gjennomføringen.

Fosterheimplasserte barn:
Antall barn som er fosterhjemsplassert er redusert noe fra 2026. Grong kommune betaler for utgifter i forbindelse med skolegang og innvilget spesialpedagogiske tiltak etter sakkyndige tilrådinger.

Elever som går på privatskole i andre kommuner:
Grong kommune betaler skoleskyss og innvilget spesialpedagogiske tiltak til elever som er bosatt i kommunen, men som går på skole i en annen kommune.

PPT:
Kommunens andel i vertskommunesamarbeidet PPT Indre Namdal, fordeles etter kostnadsnøkkel 20 % likt og 80 % etter folketall. Utgiftene fordeles mellom grunnskole og barnehage. Kostnader er omtrent uendret fra 2026 til 2027.

Barnevern:
Består av 3 ansvar for Grong: 1. Barnevern i familien, 2. Barnevern i fosterheim og 3. Driftsandel barneverntjenesten. Ansvar 1 og 2 er budsjettert ut fra budsjettforslag fra barnevernet. Ansvar 1 er økt fra 2026 og ansvar 2 er redusert fra 2026, som forklares i endring i omfang, tiltakstyper og varighet.
Vedtatt fast fordelingsnøkkel fra 2025 er lagt inn: Fast total fordelingsprosent som følger: Grong: 42,48, Høylandet: 16,21, Lierne 12,6, Namsskogan 18,24, Røyrvik 10,47 (inkl. 20% av alle administrasjonskostnader deles likt og 80% ut ifra erfaringsbaserte tall). Erfaringsgrunnlaget for disse 80% revideres for hvert 4.år. Det er i 2026 igangsatt arbeidet med å se fremtidens fordelingsnøkkel.

Mot:
0,2 årsverk. Avtale for programmet MOT-Robust ungdom videreføres i 2027, med ønske om å utvide med programmet SUPER for 1 – 7.trinn. Denne utvidelsen kan gjøres innenfor skolens budsjettrammer.

Integreringstjenesten:

Fra 01.01.2027 er det 1 årsverk ledelse, 2 årsverk programrådgivere inkl. fagansvar integreringsloven, samt 3 årsverk lærere voksenopplæring. Vi reduserte bemanning med 1,8 årsverk i august 2026. Nå vil vi jobbe for kvalitet i tjenestene vi leverer framover, for å være med å bidra til at de sosiale utgiftene kan reduseres. Vi vil jobbe med tettere veiledning og oppfølging av bosatte, for å ruste deltakerne til å bli selvstendige økonomisk gjennom jobb. Det vil i 2027 bli igangsatt arbeid med å se på den kortsiktige og langsiktige bosettingsarbeidet i Grong kommune.

Voksenopplæring:
Pr 01.01.2027 er det 24 elever fordelt på 3 grupper. Dette er en økning fra 01.01.2026, da var det 16 elever. Antall elever vil reduseres utover vårhalvåret og i juni 2027 vil det være bare 12 elever på voksenopplæringa. Det kan bli behov for å organisere tilbudet i to grupper noen dager i uka, i løpet av kalenderåret, for å innfri lovkrav om et fulltidsprogram for deltakere. Vi vet ikke hvilken målgruppe som bosettes i 2027, derfor er disse tallene de vi kjenner pr. Oktober 2026. Evt. bosatte i slutten av 2026 og videre i 2027 er ikke medregnet her.

Voksenopplæringa tilbyr opplæring i norsk til voksne nyankomne innvandrere etter integreringsloven. I tillegg tilbys individuell tilrettelegging og opplæring for å utvikle eller holde ved like grunnleggende ferdigheter for voksne etter opplæringsloven §§ 19-5 og 19-6. Grong kommune har tidligere kjøpt tjenester fra Namsos voksenopplæring, for voksne som har behov for grunnskoleopplæring. I skoleåret 2026-2027 har vi ingen voksne på grunnskoleopplæring og det er ingen som kvalifiserer for det videre heller pr.i dag.
Kommuneoverlegen gjennomførte tilsyn med miljørettet helsevern også i voksenopplæringa høsten 2026. Det er enda ikke kommet en fullstendig rapport fra tilsynet, men noen avvik er allerede utbedret. Det arbeides videre med internkontroll, gjennomgang og revidering av rutiner.

Indre Namdal PPT og barnevern:
Se vedlegg 16.5 Budsjettforslag Indre Namdal PPT og barnevern.

10.2.2 Utfordringer

Statlige føringer og lovverk med mer legger premisser for handlingsrommet kommunen har på tjenesteområdene i Ramme 2. Den største utfordringa i 2027 og de nærmeste årene vil bli å opprettholde og videreutvikle tjenestene samtidig som rammefaktorene og demografien endrer seg. Vi ser at i årene framover vil vi ha nedgang i elevgrunnlaget på skolene.

Tabellene under viser forventet elevtallsutvikling i skolene, ut fra kjente elevtall pr. september 2026.

Tabell 21 Harran oppvekstsenter skole (HOS)

Trinn /skoleår	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2031	2031/2032
1. trinn	0	4	5	4	3	2
2. trinn	5	0	4	5	4	3
3. trinn	6	5	0	4	5	4
4. trinn	2	6	5	0	4	5
5. trinn	8	2	6	5	0	4
6. trinn	4	8	2	6	5	0
7. trinn	3	4	8	2	6	5
Sum	**28**	29	30	26	27	**23**
Andel minoritetsspråklige	12	10	10	10	10	6

Kjent elevtall viser en nedgang på 1 elev på HOS fra skoleåret 2026/2027 til 2030/2031.

Tabell 22 Grong barne- og ungdomsskole (GBU)

Trinn /skoleår	2026/2027	2027/2028	2028/2029	2029/2030	2030/2031
1. trinn	13	20	11	12	12
2. trinn	15	11	20	11	12
3. trinn	20	14	11	29	11
4. trinn	12	22	14	11	20
5. trinn	21	12	22	14	11
6. trinn	26	21	12	22	14
7. trinn	22	26	21	12	22
8. trinn	26	27	29	29	14
9. trinn	24	27	27	29	29
10. trinn	38	25	27	27	29
Sum	218	205	194	187	**174**
Andel minoritetsspråklige	44	42	39	37	32

Kjente elevtall viser en nedgang på 44 elever fra skoleåret 2026/2027 til 2030/2031.

Dette er kjente elevtall i dag, og henger sammen med nedgangen i barnetall vi har hatt i barnehagene de siste årene. Hva de eksakte elevtallene blir vil være avhenger av mange faktorer, bl.a til/fra flytting, bosetting av flyktninger.

Det er krevende å finne tiltak i planperioden, uten å vurdere større strukturelle endringer. Ut fra dette bør en i løpet av økonomiplanperiode se på framtidens skolestruktur i Grong. Skolestruktur er krevende prosesser med mange interessenter som skal ivaretas. Skolene betyr mye for mange; elever, foreldre, ansatte, lokalsamfunnet mm. Det vil derfor være viktig med god forankring og grundige gode prosesser, hvis vi skal igangsette prosess med å se på fremtidens skolestruktur.

Nedgang av barn og elever vil også på sikt kunne endre behovet på barnevern og PPT. Disse to områdene er Grong vertskommune for.

Bosetting av flyktninger avhenger av flyktningsituasjonen i verden. For 2027 er det planlagt for bosetting av 10 flyktninger, dette er en nedgang fra 22 bosatte i 2025, pr oktober 2026 er det bosatt 16 flyktninger. Voksenopplæringen og flyktningetjenesten er samorganisert i avdeling Integreringstjenesten. Dette som et tiltak bl.a. for å sikre en best mulig stabilitet, fleksibilitet og kompetanse på tjenesteområder som vil variere ut fra antall bosatte. Gjennom Bygdevekst startet vi å se på samarbeidsmuligheter i Indre Namdal innenfor dette området. Det ble ikke funnet grunnlag for å arbeide videre på dette tidspunktet. Flere av nabokommunene har redusert bosettingen av flyktninger.

Ungdomsmedvirkning: I 2026 har vi fått startet arbeidet med å ha et aktivt ungdomsråd i Grong. Bygdevekst har flere satsinger på ungdom, som vil støtte opp dette arbeidet. Det vil være viktig å løfte arbeidet vårt med ungdomsmedvirkning videre.

De største driftsutfordringene i 2027 blir bl.a.:

Grunnskole:

- Organisering av bemanning, timeplaner og skolehverdagen opp mot nedgang av elevtall.
- Tross innsparinger å organisere et godt og forsvarlig undervisningstilbud ved skolene.
- Behov for individuelt tilrettelagt opplæring og avklaring av hvordan opplæringstilbudet best kan organiseres.
- Å sikre et godt læringsmiljø og læringsresultater. Elevundersøkelsen viser at grunnskolene er på nivå med landet når det kommer til læringsmiljøet. Elevundersøkelsen (og UngData) viser at mellom 12 – 20 % av barn og ungdom i Grong opplever mobbing, og mobbing over tid vil påvirke læringsmiljøet i negativ retning. Et godt læringsmiljø og læringsresultater er avhengig av mange faktorer bla stabile organisasjoner. Nasjonale prøver og kartleggingsprøvene viser at Grong ligger et stykke under det nasjonale snittet frem til og med 8.trinn.
- Å ha stabilitet i bemanninga ved å unngå sykemeldinger og reduserer egenmeldinger.
- Å beholde kompetansen i skolene til tross for innsparinger og arbeidspress.
- Godkjenning etter miljørettet helsevern.

Barnehage:

- Stabil bemanning - Arbeidsmiljø, nærvær og rekrutering
- Være en lærende organisasjon i omstillingsprosesser
- Å gi barn med behov for tilrettelegging et godt barnehagetilbud.
- Ha kvalifiserte tilkallingsvikarer.
- Godkjenning etter miljørettet helsevern

Integreringstjenesten:

- Å treffe på økonomi da tilskuddene avhenger av hvor mange og hvem som kommer. Budsjettet estimerer et antall bosettinger og fordeling av voksne og barn. Dersom det blir flere/færre voksne/barn og husstander, kan utgiftene økes/reduseres.
- Det er viktig at Integreringstjenesten og NAV har handlingsrom til å samhandle tett, slik at vi skal lykkes med bosattes kvalifisering og barns oppvekstsvilkår.
- Det må jobbes med å beholde kompetanse i opp- og nedgangstider, da treffsikker rekruttering er krevende i et fagfelt som preges av svingninger i flyktningsituasjonen.
- På voksenopplæringen må undervisningen organiseres ut fra det elevtall og de tilskudd som enheten mottar, og ses opp mot et lovkrav om fulltidsprogram for deltakerne i introduksjonsprogram.
- Stabilitet i bemanningen med å unngå sykefravær
- Tilgang på kvalifiserte tilkallingsvikarer
- Integreringsloven gjør at deltakere kan ha ulike lengde og ulike mål for opplæringen, noe som gjør at opplæringen i det enkelte klasserom blir krevende da alle har sin plan de skal jobbe etter.

Bosetting av 10 flyktninger vil påvirke Integreringstjenesten. Introstønad og tilskudd bosetting er redusert. I 2027 vil vi ha et for-prosjekt på den kortsiktige og langsiktige bosettingen av flyktninger i Grong. Målet er å styrke arbeidet med å få bosatte godt inkludert, og at de blir selvstendige innbyggere i Grong. Vi har i det siste året redusert tjenesten med 2 årsverk. Det har i 2026 blitt brukt mye tid på å stabilisere tjenestetilbudet innenfor ny organisering, og klare å gi et godt nok tjenestetilbud. Mindre bosetting vil det bli færre elever på voksenopplæringen. Det reduseres fra 3 til 2 klasser fra skoleåret 2027/2028, og en må lage en bemanningsplan ut fra dette høsten 2027. Reduser av lærerressurser fra høsten 2027.

Konsekvenser: Avhengig av hvor mange elever vi får i voksenopplæringen, vil sammenslåing av grupper kreve opplæring av flere nivå i samme klasse. Kan minste fagkompetanse, og det er krevende for tjenesten å stå i en ny omstillingsprosess. Vi er sårbare med tanke på kvaliteten i tjenesten og pr. I dag er vi ikke i mål med lovkrav om praksis og måloppnåelse på språk og arbeid. Det vil være viktig å bla skaffe arbeidspraksis til deltagere og samarbeide godt bla med programrådgiverne og næringsliv.

Indre Namdal PPT og Barnevern:
Se vedlegg 16.5 Budsjettforslag Indre Namdal PPT og barnevern.

10.2.3 Mulige tiltak for å nå omstillingsmål i økonomiplanperioden

Ramme 2 vil ha det største omstillingsmålet i kommunen i planperioden. Dette ut fra endringer i rammefaktorer nevnt ovenfor. I planperioden er det totale omstillingsmålet kr 5.668 414. For 2027 er omstillings målet kr 2 632 121-.
I tillegg til dette omstillingsmålet er det for 2027 gjennomført innsparinger ut fra nedgang i antall elever og bosetting av 10 flyktninger i 2027. Redusert til sammen 3 årsverk, og 1.1 mill i introstønad/tilskudd bosetting.
Ramme 2 har redusert bemanningen betydelig de siste årene, fra 99,2 i 2024 til 89,5 årsverk i 2027. Det er krevende for Ramme 2 å løse framtidens utfordringer kun gjennom mindre justeringer i bemanning og drift. Nedgang i barn og elever er så betydelig at det må vurderes strukturelle grep.

10.2.3.1.Nedgang antall barn og elever.

Grong kommune står overfor en betydelig og varig nedgang i antall barn og elever de kommende årene. Dette vil påvirke både rammetilskudd, ressursbehov og muligheten til å opprettholde gode og robuste læringsmiljøer i hele kommunen.

Administrasjonen anbefaler derfor at det i 2027 startes en prosess for å utrede framtidens oppvekst- og skolestruktur i Grong. Målet er å utarbeide et solid kunnskapsgrunnlag og legge fram en politisk sak i løpet av 2027, slik at eventuelle vedtak kan få virkning fra skoleåret 2028/2029.

Endringer i skolestrukturen er en del av kommunens handlingsrom. Verken opplæringsloven eller annet regelverk gir føringer for hvordan kommunene skal organisere skolestrukturen. Beslutninger må derfor bygge på kommunestyrets vurderinger av økonomiske, samfunnsmessige og pedagogiske forhold.

For at politikerne skal kunne ta godt begrunnede beslutninger, må administrasjonen sørge for et bredt og tilstrekkelig opplyst beslutningsgrunnlag. Arbeidet bør bl.a. omfatte vurderinger av elevtallsutvikling, økonomiske konsekvenser, kvalitet i opplæringen, rekruttering av kompetanse og hensynet til lokalsamfunnene.

Konsekvenser: Arbeid med skolestruktur er krevende og berører mange innbyggere. Dersom prosessen ikke gjennomføres på en åpen og kunnskapsbasert måte, kan det føre til et svakere beslutningsgrunnlag og redusert tillit til prosessen.

Den største risikoen er imidlertid å vente for lenge. Nedgangen i elevtall og reduksjonen i rammetilskudd vil skje uavhengig av om kommunen gjennomfører strukturelle endringer. Dersom arbeidet starter tidlig, kan det være større mulighet til å finne løsninger som ivaretar både kvalitet og er bærekraftig.

Grong har i dag gode oppvekstt jenester. For å sikre at framtidens barn og unge også får et godt opplæringstilbud, må kommunen vurdere hvordan ressursene kan brukes best mulig i årene som kommer. Målet er ikke å velge mellom kvalitet og omstilling, men å bruke omstillingen til å sikre kvalitet også i framtiden.

Skal kommunen lykkes med dette arbeidet, er det viktig med felles forståelse for utfordringsbildet og et godt samarbeid mellom politikere, ansatte, foresatte og lokalsamfunn. Vi må sammen arbeide mot samme mål: å sikre bærekraftige og robuste oppvekstt ilbud for framtidige generasjoner.

10.3 Budsjettpremisser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for helse og omsorg.

10.3.1 Premisser.

Tabellen under viser en oppstilling av årsverk innenfor ramme 3 for perioden 2024 - 2027.

Tabell 23 Årsverk ramme 3 pr. 01.01. i perioden 2024 – 2027

2024	2025	2026	2027
105,16	105,72	103,59	95,73

Nedgang 2027 skyldes i hovedsak etablering av Indre Namdal Legetjeneste KO

Sykeheimen:
Per i dag totalt 43 plasser fordelt på 3 avdelinger. Totalt 41,16 årsverk inkludert administrasjon som utgjør 2,3 årsverk.
Avdeling Nordlyset er en avdeling som består av 8 langtidsplasser, 1 akuttrom og 5 plasser for korttidsopphold, avlastning og rehabilitering.
Avdeling Utsikten består av 14 langtidsplasser.
Avdeling Solsia er en skjermet avdeling med 15 plasser.

Et økende antall eldre, gjør at flere trenger tjenester av ulik grad og type.
Sykeheimen opplever et vedvarende høyt press på tjenestene og det er flere pasienter med mer komplekst og sammensatt sykdomsbilde. Pasientene har økt behov for medisinsk oppfølging, behandling og tverrfaglig innsats, noe som stiller høyere krav til kompetanse, bemanning og organisering av tjenestene.
Samtidig utfordres driften av forholdsvis høyt sykefravær og mange vakante stillinger- spesielt stillinger på helg. Rekruttering er krevende og manglende tilgang på kvalifisert personell bidrar til økt belastning på ansatte. Dette gir risiko for redusert kontinuitet, økt bruk av vikarer og mindre fleksibilitet i tjenesten.
Arbeidet med prosjektet tjenestestyrt bemanning har pågått siden 2022, som et viktig tiltak for å møte fremtidens utfordringer innen pleie og omsorgstjenestene. Fremdriften i prosjektet har vært påvirket av utskiftninger av prosjektledere og fravær i ledelsen, noe som har ført til forsinkelser i arbeidet. Til tross for dette er det gjennomført flere tiltak som har gitt positive resultater og verdifulle erfaringer.
Med bistand fra PWC er nå arbeidet kommet inn i en mer strukturert fase, og det forventes at de planlagte tiltakene implementeres i løpet av 2027. Målet er å sikre en mer effektiv utnyttelse av tilgjengelig personalressurser og kompetanse på tvers av tjenestene, slik at riktig kompetanse benyttes på riktig sted til riktig tid.
Arbeidet omfatter blant annet en gjennomgang av organisering, oppgavefordeling og bemanningssammensetning i sykeheimen og hjemmetjenesten. Et sentralt mål er å øke andelene assistentressurser der dette er faglig forsvarlig, samtidig som helsepersonell med særskilt kompetanse frigjøres til oppgaver som krever deres fagkompetanse. Det forventes at tiltakene over tid vil bidra til bedre ressursutnyttelse, styrket rekruttering og økt evne til å beholde ansatte. Videre er det en målsetting om å redusere sykefravær, behovet for overtid og avhengigheten av eksterne vikarressurser.
Det er til neste år lagt inn forventede innsparinger og gevinster knyttet til dette arbeidet. Disse forutsetter at tiltakene implementeres som planlagt og gir den ønskede effekten på bemanning, organisering og ressursutnyttelse.

Elektronisk lagerstyring: Det ble i mars 2026 innført elektronisk lagerstyring på forbruksmateriell for sykeheimen og hjemmesykepleien. Det skal gi bedre kontroll på lagerbeholdningen, redusere overforbruk og unødvendige bestillinger, samt frigjøre arbeid for ansatte.

Velferdsteknologi: Det er investert i digitalt tilsyn, som er tatt i bruk på demensavdelingen. Nattugla skal kunne gi en trygghet for pasientene ved passiv overvåkning og varsle helsepersonell ved uønskede hendelser. Implementering og utnyttelse av velferdsteknologiske løsninger må også være i fokus videre fremover.

Dialysesatelitt:
Det kjøres dialyse mandag, onsdag og fredag. Dialysen er bemannet med sykepleiere fra sykeheimen, 2 sykepleiere per skift. Avdelingen har kapasitet til å ta imot 7 pasienter per skift. Antall pasienter varierer noe og kommer fra nærliggende kommuner i Namdalen.

Kjøkken:
Totalt 4 årsverk. Jobber kun dagvakter ukedager og helg. Ansatt 3 kokker og 4 assistenter. 1 kokk med 20 % lederstilling. Lager alle måltider på sykeheimen og tilbyr matombringing til hjemmeboende. Kjøkkenet har en viktig funksjon med tanke på å kunne tilby tilrettelagt kost for dem som har behov for det. Matombringingstilbudet varierer etter etterspørsel, men pr. nå så er det mange som kjøper middag fra det kommunale kjøkkenet.

Vaskeri:
Totalt 1,5 årsverk, fordelt på 3 assistenter. Har vaskeoppdrag for tannlegekontoret i tillegg til sykeheimen og ansatte i pleie og omsorgstjenesten.

Hjemmesykepleien:
Totalt 11,65 årsverk fordelt på 9 sykepleiere, 4 helsefagarbeidere, 1 vernepleier og 1 studentstillinger og lederressurs. Kreftkoordinator i 20% stilling har utgangspunkt fra hjemmesykepleien, men jobber på tvers av avdelingene i kommunen. Demenskoordinator i 20% stilling har også tilhold hos hjemmesykepleien.

Det er stort trykk på tjenesten og vi har blitt strengere på hvilke oppgaver vi utfører. Tjenestedetildeling skjer etter faglig vurdering av behovet. Men en opplever at det er et forventningsgap mellom tjenestene og det tjenesteomfanget kommunen kan tilby innenfor gjeldende rammer og faglige prioriteringer. Vi opplever en økning i behovet for hjelp, både til dosering av medisiner og annen helsehjelp. Vi jobber kontinuerlig med å øke andelen av innbyggere som har multidose, både multidose gjennom hjemmesykepleien og privat multidose. Dette er helt nødvendig for å kunne utnytte våre fagressurser på en best mulig måte.

Hjemmetjenesten har gjort investeringer i velferdsteknologi for å avhjelpe behovet for bemanning i tiden fremover. Vi har kommet godt i gang med elektroniske multidosedispensere. Dette medfører kostnader i form av leasingutgifter, men er helt nødvendig for å kunne drifte tjenestene fremover i tid. Med nåværende trykk på tjenestene, som ikke er forventet å bli mindre, er dagens grunnbemanning et minimum av hva vi må ha på plass for å kunne drive forsvarlig. Det brukes mye ressurser på organisering for å få kabalen til å gå opp fra dag til dag. Vi opplever utfordringer med å rekruttere personell i ledige stillinger og det er vanskelig å få tak i vikarer ved fravær. Vi har mange ansatte som nærmer seg pensjonsalder og det vil bli utfordrende å rekruttere ansatte (og kompetanse) i årene fremover.

Som følge av at hjemmesykepleien ikke er bemannet på natt vil man måtte regne med at en del brukere må få døgnopphold ved sykeheimen når behovet for døgnkontinuerlig hjelp oppstår.

Hjemmesykepleien har det siste året blitt involvert i prosjekt tjenestestyr bemanning sammen med sykeheimen. Det er forventet at planlagte tiltak implementeres i løpet av 2027, og det er forventet innsparinger og gevinster knyttet til arbeidet. Se nærmere beskrivelse under sykeheimen.

Hjemmehjelp:
Totalt 2 årsverk fordelt på 2 ansatte. Det er fortsatt vanskelig å få rekruttert personer som kan tenke seg å jobbe som hjemmehjelp. Ofte mangel på vikarer. I tillegg er det et fysisk tungt arbeid, hvor risikoen for belastningsskader er over normalen. Kriteriene for å få hjemmehjelp er blitt gradvis innskjerpet, og vi ser i dag en tjeneste som har mer søkelys på å yte tjenester til de som har store behov.

Legetjenesten:
Indre Namdal Legetjeneste Ko ble etablert i 2026. 2027 vil bli det første hele driftsåret. Det vil fortsatt være fokus på å utvikle og stabilisere legetjenestene for de 4 samarbeidskommunene.

Helsetjenesten:
Helsetjenesten er sammensatt av følgende fagområder:

- ***Fysioterapi og rehabilitering:***

Består av en kommunalt ansatt fysioterapeut, og en ergoterapeut, samt driftsavtale med 2 privatpraktiserende fysioterapeuter.
Tjenesten har individuell- og gruppeoppfølging av personer med behov for fysioterapi, opptrening, habilitering og rehabilitering, formidling av hjelpemidler, tilbud til gravide og etter fødsel, tilbud tilbeboere på sykehjem, hjemme- rehabilitering i samarbeid med hjemmesykepleie, oppfølging på helsekontroller av barn på helsestasjonen, koordinatorer for barn og voksne med behov for tverrfaglig oppfølging/ behandling, ansvar for Kols-kontakt, hørsels-kontakt, deltakelse i Frisklivsentral og koordinerende enhet. Samarbeider med Familiebasen om forebyggende hjemmebesøk.

- ***Koordinerende enhet:***

Består av tre representanter fra Helsetjenesten, to representanter fra oppvekst, en representant fra pleie og omsorg, en representant fra Miljøarbeidertjenesten og en representant fra NAV. Har egen saksbehandlerressurs på 40% stilling. Avdelingsleder Helsetjenesten er leder for koordinerende enhet.
Enheten behandler søknader om tjenester som koordinator, individuell plan, avlastning, støttekontakt, omsorgslønn, BPA, ledsagerbevis, parkeringsbevis med mer. Enheten har også ansvaret for oppfølging og implementering av plan for habilitering og rehabilitering, ivaretakelse av koordinatorer, utvikling og oppdatering prosedyrer på fagområdet habilitering og rehabilitering mv. Det arbeides med et utvidet og tydeligere mandat for KE sitt arbeid. I tillegg har koordinerende enhet gjennom vedtatte forebyggende plan for kommunen, blitt tillagt ansvar for følgende nye punkter: Koordinerende enhet skal;

- ha det overordnede ansvaret for tidlig innsats, forebyggende arbeid og tverrfaglig samhandling i kommunen
- innhente faglig evaluering og innspill fra Tverrfaglig team
- koordinere evaluering av forebyggende plan hvert 4. år
- koordinere evaluering av kommunens organisering, samhandlingsstrukturer og forebyggende tiltak årlig
- basert på evalueringen og ROS i henhold til «Policy for internkontroll» prioritere og foreslå nye tiltak, som meldes til ledelsen i forbindelse med utarbeidelse av nytt årsbudsjett, handlingsplan og økonomiplan hvert år

Som en følge av overnevnte har Koordinerende enhet også ansvar for diverse systemarbeid, samt ansvar for veiledning og opplæring ift koordinator og barnekoordinator.

Koordinerende enhet har hatt en mangedobling av arbeidsmengde og ansvar siden lovfesting i 2012 (helse og omsorgstjenesteloven §7-3). Plikten til å etablere koordinerende enheter gjelder for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomhet hjemlet i helse- og omsorgstjenestelovgivningen.

- **Familiebasen:** Favner fagområdene: Psykisk helse og rus, inkludert psykososialt kriseteam, Lavterskel psykisk helsetjeneste for barn og unge, Helsestasjon, jordmor og skolehelsetjeneste, og kommunepsykolog.

    - ***Psykisk helse og rus***, inkludert kommunepsykolog og psykososialt kriseteam:

Består av til sammen 8 ansatte inkludert kommunepsykolog og avdelingsleder Helsetjenesten (flertallet er delstillinger) der alle stillinger enten er knyttet opp mot prosjektmidler eller opp mot utsalg av tjenester. Inkludert er også saksbehandlerstilling i koordinerende enhet med 40% stilling samt lederstilling for KE.

Avdelingsleder er leder for psykososialt kriseteam. Teamet består av to kliniske sosionomer, sosionom, sykepleiere, helsesykepleier, barnevernspedagog og førskolelærer.

Overnevnte fagområde har et bredt spekter av arbeidsoppgaver; kartlegging og utredning, individuelle samtaler/ behandling for personer med psykiske lidelser eller andre emosjonelle belastninger, gruppeoppfølging på Frivilligsentralen, lavterskel oppsøkende arbeid til personer med psykisk sykdom og/eller rusproblemer, oppsøkende behandling/oppfølging av alvorlig psykisk syke. I tillegg tilligger oppgaver som ruskontrakter, samarbeid med GVS og NFHS omkring enkeltelever med utfordringer, koordinatorarbeid rundt omfattende hjelpebehov og deltakelse i utvidet skolehelsetjeneste ved GVS.

Omfattende foreldreveiledning etter COS-P metoden, både i grupper og individuelt. Skolehelsetjenestens samtaletilbud, samt forebyggende tiltak til alle 3.-klassinger. Foreldre på sidelinja (tiltak for styrking av relasjoner mellom ungdommer, hjem og skole i 7. - 10. klasse.

SIBS- kurs: gruppetilbud til søsken og foreldre av barn med funksjonshemninger

Frisklivstilbud i samarbeid med fysio/ rehab, herunder Frisk i friluft (tirsdagsturene), livsmestringskurs, styrkegruppe og myk-yogagruppe.

Tjenesten deltar i følgende samarbeidsorganer: Koordinerende enhet, Tverrfaglig team, Boligsosial gruppe, BTI- arbeidet, Forebyggende plan og i samarbeidsprosjekt med helseforetaket i forhold til samhandling og koordinering i arbeidet med barn og unge, samt rådgivende rus-enhet i kommunen.

    - ***Lavterskel psykisk helsetjeneste for barn og unge*:**

Dette er en ny lovpålagt tjeneste etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 punkt 4, som omfatter utredning, diagnostisering og behandling av psykiske lidelser og rusproblemer. Dette ansvaret gjelder hele befolkningen, men ny nasjonal veileder fra 2023 gjør det eksplisitt at barn og unge (0–25 år) skal ha et eget lavterskeltilbud. Tjenesten består av prosjektstillinger på til sammen 150% stilling til tjenesten i Grong samt 150% stilling til interkommunalt prosjekt i IN4. Tjenesten skal i løpet av prosjektperioden frem til utgangen av 2028 være over i ordinær drift. Finansieringen av lavterskel psykisk helsetjeneste for barn og unge i kommunen skjer hovedsakelig gjennom statlige tilskudd og styrking av kommunenes frie inntekter.

    - ***Helsestasjon, jordmor og skolehelsetjeneste*:**

Består pr. i dag av to helsesykepleiere, utdanningsstilling for helsesykepleier, samt jordmor i 20% stilling (kjøp av tjeneste fra Namsskogan kommune). I tillegg jobber flere ansatte fra fagområde psykisk helse, ungdom og rus, i skolehelsetjenesten.
Helsestasjonen med jordmortjeneste følger veileder for helsestasjons- og skolehelsetjeneste samt barselomsorg, og yter tjenester primært til barn og unge i alderen 0-20 år. Helsestasjonen har barnekontroller i førskolealder, samt følger screening- og vaksineprogram gjennom skoleårene til og

med videregående. Helsestasjon for ungdom er rettet mot ungdom fra ungdomsskole, videregående og folkehøgskole. Jordmor følger opp gravide og familier med nyfødte barn, og har også sterkt fokus på kvinnehelse. Helsestasjonen driver, i samarbeid med blant annet fysioterapeut og jordmor, fødselsforberedende kurs og barselskurs.

- ***Kommunepsykolog****:*

Grong kommunes kommunepsykolog er organisert under Helsetjenesten og Familiebasen. Kommunepsykologen er en del av teamet på psykisk helse, og rus, og samarbeider også tett med lavterskel psykisk helsetjeneste for barn og unge, og helsestasjon/ skolehelsetjeneste. I tillegg står denne også for internundervisning på blant annet screeningverktøy, diagnoser og behandlingsverktøy. For å imøtekomme behovene i nabokommuner, selges det nå ut psykologtjenester tilsvarende 35 %, til de andre Indre Namdals kommunene samt at 10 % av stillingen finansieres av oppvekstsektoren på ramme 2.

Miljøarbeidertjenesten:
Miljøarbeidertjenesten består i dag av 2 avdelinger

- Bofellesskap for personer med funksjonsnedsettelse, med 17 årsverk
- Avlastningstiltak i bolig, med 5 årsverk

Ved bofellesskapet bor det per i dag ni beboere. Alle mottar tjenester gjennom vedtak om bistand til daglige gjøremål og nødvendig oppfølging. I tillegg følger miljøarbeidertjenesten opp syv øvrige brukere, inkludert personer som mottar avlastningstilbud. Det siste året har tjenesten også fått ansvar for flere brukere uten utviklingshemming, men med omfattende oppfølgingsbehov knyttet til psykiske helseutfordringer.

Flere av beboerne har vedtak om bistand hele døgnet og regnes som ressurskrevende brukere. Til disse brukerne mottar kommunen øremerkede tilskudd. En ressurskrevende bruker representerer om lag 4,7 årsverk, noe som illustrerer det betydelige ressursbehovet knyttet til denne gruppen.

Kommunen kan årlig søke om tilskudd til ressurskrevende brukere. Ordningen og beregningsgrunnlaget justeres fra år til år, noe som gjør det krevende å budsjettere nøyaktig. Selv mindre endringer i regelverket kan gi betydelige utslag på tilskuddsnivået. Samtidig er det viktig å understreke at brukernes vedtaksfestede hjelpebehov er styrende for ressursinnsatsen og bemanningen som må avsettes.

Kommunen ser et økende behov for avlastningstilbud i bolig for barn. Erfaringene så langt viser at dette er et viktig og godt tilbud for familier med omfattende omsorgsoppgaver. Ordningen med barnebolig er en ny tjeneste som ble etablert høsten 2026.

Det er tatt i bruk enkelte velferdsteknologiske løsninger i tjenesten, blant annet kamera og sensorbaserte hjelpemidler. Dette bidrar til økt trygghet for brukerne, bedre muligheter for oppfølging og kan i enkelte situasjoner gi en mer hensiktsmessig utnyttelse av personalressursene. Samtidig må det understrekes at bruk av velferdsteknologi er nøye regulert gjennom lovverk og faglige krav, og at teknologien er et supplement til, og ikke en erstatning for, nødvendig bemanning og oppfølging.

Avlastningstilbudet gjennomføres i stor grad på tidspunkt av døgnet og uken hvor det er utfordrende å rekruttere og beholde personell. Samtidig er omfanget av tjenesten per i dag for begrenset til å kunne tilby stillinger av en størrelse som oppleves attraktive for ansatte. Dette har ført til en del utskifting av personell, noe som er uheldig både for brukerne og kvaliteten i tjenestetilbudet.

For å bidra til større og mer attraktive stillinger legges det til rette for at ansatte kan kombinere arbeid i avlastningstjenesten med arbeid i andre tjenester i kommunen. Flere ansatte har derfor helgestillinger i avlastningstjenesten samtidig som de har sitt hovedarbeidsforhold andre steder.

Dette bidrar til å dekke tjenestens bemanningsbehov, men kan også gjøre det mer krevende å bygge en fast og stabil personalgruppe med høy grad av kontinuitet rundt brukerne.

Avlastningstjenesten er nå etablert i tidligere avdeling F, noe som har gitt betydelige forbedringer for tilbudet. Lokalene er bedre tilpasset målgruppen og gir bedre plass til nødvendige hjelpemidler for enkelte brukere. Flyttingen har også hatt en positiv effekt på arbeidsmiljøet ved at ansatte i større grad er samlet på ett sted, samtidig som det gir bedre muligheter for en mer effektiv utnyttelse av den samlede personellressursen.

Etableringen av to barneboliger forsterker behovet for å bygge og opprettholde en stabil og kompetent personalgruppe som kan sikre kontinuitet, trygghet og kvalitet i oppfølgingen av barna over tid.

NAV Indre Namdal
Grong kommune har vært vertskommune for de sosiale tjenestene i NAV Indre Namdal siden juni 2020. Samarbeidskommunene er Lierne, Namsskogan og Røyrvik. Kommunens andel i vertskommunesamarbeidet, fordeles etter kostnadsnøkkel 20 % likt og 80 % etter folketall. Det er en liten økning i kostnadene fra 2026 til 2027.

Pr. september 2026 er det totalt 5,75 kommunale stillingshjemler i kontoret. I tillegg er det 4 statlige ansatte i NAV Indre Namdal, inkl. leder av kontoret. Kostnaden til lederressurs (100% stilling) fordeles mellom NAV Trøndelag og Grong kommune(vertskommunesamarbeidet).

De ansatte har oppmøtested på Grong, men jobber ut i lokasjonene ved behov og for å sikre bemanning i åpningstidene der. Første del av 2026 har vært preget av nyansettelser og noe fravær, men fra og med mai/juni har det vært full tilstedeværelse i kontoret.

De kommunale tjenestene i NAV kontoret er: økonomisk sosialhjelp, råd og veiledning, kvalifiseringsprogrammet (KVP), økonomisk- og gjeldsrådgivning, midlertidig bolig og individuell plan.

De siste årene har det vært en stor økning i utgiftene på sosialhjelp, dette har i hovedsak sammenheng med bosetting av flykninger. I tillegg ser en av dyrtid gjør at andre grupperingen har behov for støtte, til supplering på annen inntekt eller dekning av større utgifter (f. Eks tannbehandling, reparasjon av bil og store strømregninger).

Det er lagt inn et budsjettpremiss om mottak av 10 flyktninger i 2027. Sosialbudsjettet er basert på erfaringstall og en forventing om noe reduksjon av kostander som følge av redusert bosetting.

Vertskommunebudsjett se vedlegg 16.5.

10.3.2 Utfordringer.

Pleie og omsorg

Organiseringen av tjenestene fremover må sees i sammenheng med befolkningsutviklingen, hvor statistikken viser en stor vekst i antall eldre i kommunen. Man vil få et økt antall hjemmeboende brukere. Samtidig er mange sykere og trenger mer hjelp enn tidligere, noe som øker presset på hjemmetjenestene. Det vil bli enda større behov for tilrettelagte boliger og det å yte riktig tjeneste til riktig tid. Det er vanskelig å se for seg at man kan yte forsvarlige tjenester i årene fremover, uten økt bemanning i hjemmetjenesten. Det vil også være behov for økt bruk av velferdsteknologi og mer samarbeid på tvers av tjenestested.

Det legges opp til at kommunens innbyggere skal bo hjemme så lenge som mulig. Mange har samtidig et behov for trygghet og sosialisering. Etterspørselen etter sentrumsnære tilrettelagte boliger vil sannsynligvis øke i årene fremover. Vi ser at de som bor i trygghetsleiligheter nå i dag, er mye dårligere enn samme gruppe var for bare noen få år siden. Kommunen har et høyt antall tilrettelagte boliger og sykeheimsplasser i forhold til innbyggertall og sammenlignbare kommuner. Fortsatt fokus på behovsprioritering vil derfor være viktig. Den største utfordringen ved pleie og omsorgsavdelingene er rekruttering. Man har over flere år sett en økende utfordring i forhold til fagkompetanse. Nå ser man i tillegg en bekymringsfull tendens i mangel på arbeidskraft generelt. Fortsetter denne utviklingen vil den ganske snart kunne bli kritisk. Det forsøkes rekruttering via alle kanaler. Samtidig som man kontinuerlig jobber med små og større tiltak for å se på mulige alternativer når det gjelder organisering og oppgaveløsning. Pasienter med behov for skjerming er en sårbar gruppe. Det vil være behov for å utvikle tjenesten og tilbudet rundt denne pasientgruppen. Både nasjonalt og lokalt ser man en utvikling ved at denne gruppen øker og blir mer krevende. Det vil være helt avgjørende at tjenesten har fokus på kompetanseheving for både ledere og ansatte hvis man også i fremtiden skal kunne levere forsvarlige tjenester på området. Økt bruk av velferdsteknologiske løsninger vil kunne være et bidrag for denne gruppen, men også for andre beboere og brukere. Men den viktigste ressursen vil fortsatt være nok personell og ledelsesressurs for å sikre gode nok tjenester.

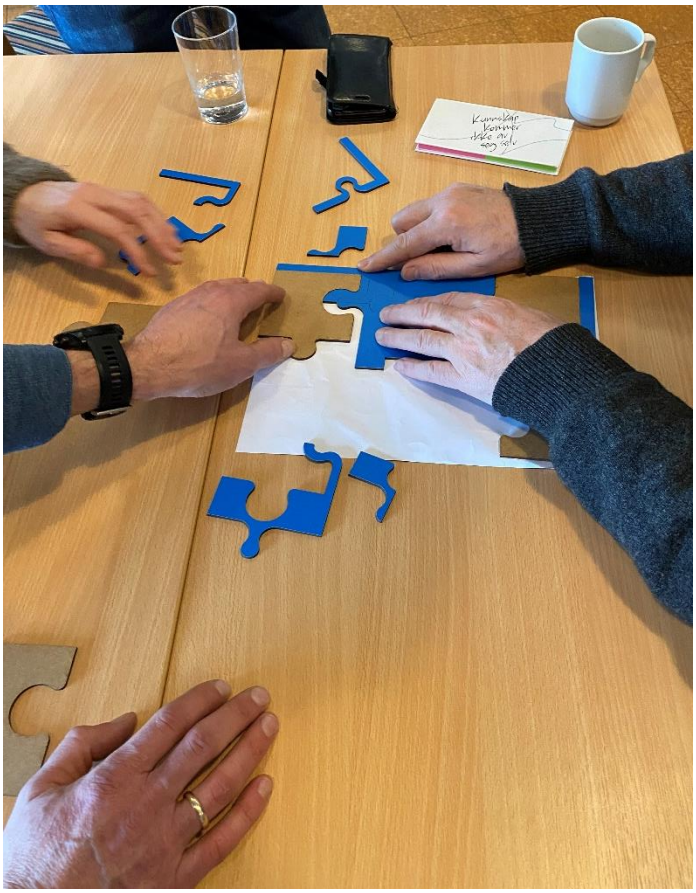

Bilde 8 Foto Bjørn S Aalberg

Sammen med det daglige utfordringsbilde i forhold til personell etc, er kravene til stadig økonomiske innsparinger. Det er stort fokus på omstilling, men det er krevende å omstille seg raskt nok i forhold til de økonomiske forventningene.

Helsetjenesten

Kommunen er pliktig til å forebygge og sette inn tiltak/ behandling for å unngå at sårbare barn, unge, familier og andre personer med spesifikke utfordringer innen psykisk helse, rus og livsstil, utvikler sykdom, plager eller kommer i en situasjon der de ikke kan ha omsorg for egne barn.

Lovendringer som tillegger kommunene et større ansvar, samt nye krav til tjenester for behandling av barn og unge stiller store krav til både kompetanse og ressurser i det kommunale hjelpeapparatet. Oppbygging av ny lavterskel psykisk helsetjeneste for barn og unge er krevende, men på grunn av prosjektmidler har vi mulighet til å gjøre en grundig jobb i oppbygging av tjenesten.

Psykisk helse og rus: Tjenestene har et jevnt høyt trykk. Vakanser og skifte av ansatte har medført noe ventetid, og prioriteringsnøkkel brukes aktivt i prioritering av behandling. Nytt digitalt verktøy for assistert selvhjelp vil kunne føre til at trykket reduseres noe og at de som søker tjenester hos oss opplever å komme raskere i gang.

Fysioterapi og rehabilitering har stor aktivitet, og det er stort press på kommunefysioterapeuten og avtalefysioterapeut.

Forventede innsparinger er krevende. Innsparingsmål er tidligere forsøkt nådd både gjennom utsalg av tjenester og nye søknader om prosjektmidler. Fremdeles driftes store deler av tjenesten av prosjektmidler. Dersom ytterligere innsparingskrav skal realiseres innenfor dagens organisering og rammer, må også omfanget av enkelte tjenester reduseres.

Miljøarbeidertjenesten:

Tjenesten står overfor flere utfordringer i årene som kommer. Det er en økende etterspørsel etter bolig med bemanning og bistand fra personer med sammensatte og omfattende hjelpebehov. Dette medfører behov for tilstrekkelig kompetanse, god faglig oppfølging og tilstrekkelige personalressurser for å kunne gi forsvarlige og individuelt tilpassede tjenester.

Samtidig ser kommunen en økende etterspørsel etter avlastningstilbud til barn og unge med omfattende omsorgs- og oppfølgingsbehov. For å sikre helhetlige og koordinerte tjenester er det nødvendig å videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet mellom helse- og omsorgstjenestene, skole, barnehage og øvrige samarbeidsinstanser. Tidlig dialog og god samhandling er avgjørende for å kunne tilby riktige tiltak til rett tid.

Det er gjennom systematisk arbeid blitt jobbet med samarbeid på tvers av lokalisering og tjenestetype. Dette har gjort at arbeidsmiljøet er blitt styrket, muligheten for faglig støtte har blitt forbedret, samt at man oppnår mer effektiv bruk av tilgjengelige ressurser. I tillegg er turnusene samordnet i større grad, slik at personell ved behov kan benyttes på tvers av avdelingene.

Tjenesten har hatt betydelig vekst de siste årene, både i antall brukere og i kompleksiteten i oppdragene. For å sikre nødvendig faglig oppfølging, kvalitetssikring og veiledning av ansatte har det derfor vært nødvendig å etablere en faglederstilling på nytt. Uten tilstrekkelig kapasitet til faglig ledelse er det risiko for at opplæring, fagutvikling og kvalitetsarbeid blir nedprioritert over tid. Tjenesten består i dag av om lag 42 ansatte i tillegg til tilkallingsvikarer.

Det er også innført nye regler for beregning av tilskudd til ressurskrevende brukere. Foreløpige beregninger viser at dette kan medføre reduserte tilskudds inntekter for kommunen. Samtidig er hjelpebehovet hos brukerne uendret, noe som kan skape et økende press på kommunens økonomi og handlingsrom innen tjenesteområdet.

NAV Indre Namdal:
I investeringsbudsjettet for 2026 er det avsatt 1.5 millioner og ytterlige 5 mill. for 2027 for å utbedre kontorlokalene til NAV. Bakgrunnen er bla ivaretagelse av lydtette lokaler. Det vil bli gjennomført en forprosjektering for å få et anbudsgrunnlag.

For mer informasjon om NAV se vedlegg til Vertskommunebudsjett se vedlegg 16.5.

Kompetanseutfordringer
Rekrutteringsutfordringene fortsetter å være markante som de de siste årene. Å få tak i vikarer og arbeidskraft generelt er blitt den største utfordringen. Innenfor helse og omsorgtjenestene er det nettopp hender og arbeidskraft som er den viktigste faktoren for å yte tjenester til innbyggerne. Ros-analysene på alle fagområdet viser det samme. For å møte fremtiden er man nødt til å tenke på andre måter for å løse oppgavene på. Jmf. Iverksettelse av tiltak som er kommet frem gjennom oppgavedelingsprosjektet.

Handlingsrommet og kapasitet for å kunne drive tjenesteutvikling er blitt svært begrenset som følge av reduserte økonomiske rammer og de følger det gir. Dette kan i neste omgang være med å påvirke omfang og kvalitet på tjenestene.
I takt med økt digitalisering og teknologiutvikling innenfor tjenestene, ser man et økende behov for kompetanse innenfor it/teknologi i kombinasjon med fagkunnskap.

Generelt
Rammebetingelsene endres stadig. Noe som igjen påvirker evnen til å yte gode og forutsigbare tjenester. Dette sammen med mangel på arbeidskraft og kompetanse gjør at tjenesteområdene står overfor store og krevende utfordringer og omstillingskrav fremover. Dette selv om flere nasjonale utredninger og rapporter peker på at befolkningen må ta større ansvar selv.
Prosjektfinansiering av enkelttiltak har blitt mer vanlig.
Det pekes også på samarbeid over kommunegrensene som noe av nøkkelen. Erfaringene fra prosjektet felles legetjeneste viser at slikt samarbeid er krevende av flere årsaker. Her kan bl.a. nevnes; kulturforskjeller, argumentasjon rundt nærhet til tjenester, utviklingskapasitet og ikke minst nasjonale lover, forskrifter og andre reguleringer som ikke er tilpasset tett samarbeid over kommunegrenser.
Skal man i fremtiden klare å levere de tjenester som er forventet, må man jobbe videre med digitale løsninger på de områder det er mulig. Å finne balansen mellom digital og fysisk oppfølging vil kunne være krevende men viktig. Men det må skapes en forståelse og aksept blant innbyggerne for at skjer endringer i forutsetninger som gjør at oppgaver må løses på andre måter. Med de økonomiske rammebetingelsene som er en realitet, vil det måtte skje endringer både hvor tjenester ytes og er organisert samt tjenestenivået.

10.3.2.1 Mulige tiltak for å nå omstillingsmål i økonomiplanperioden.

Økningen i antall eldre som statistikken viser skal komme, utvikler seg fortløpende. Tilgang til arbeidskraft generelt er blitt den største utfordringen for å drifte tjenestene på en effektiv og god måte. Kontinuerlig omstillingsarbeidet for å ta ut de mest effektive arbeidsmåter vil derfor være svært viktig. Det oppleves et meget stort press på tjenesteområdene. For å klare å møte de stadig nye utfordringene, vil det være viktig å ha nok lederressurser til å klare å tilrettelegge for de nødvendige omstillingene.

Også gjennom budsjettarbeidene for 2027 er det blitt foretatt en grundig gjennomgang helt ned på enkeltposter for å finne innsparingsmuligheter. De årlige innsparingskravene som har foregått over år, medfører at det er lite eller ingenting å hente på enkeltpostene lengre. Det er vanskelig å se at store organisasjonsmessige endringer innenfor rammeområdet vil kunne bidra med økonomisk gevinst av vesentlig karakter. Oppgavefordelingsprosjektet innenfor omsorgssektoren vil kunne bidra til å unngå fremtidig økning av utgifter. Det vil derfor være ekstra viktig å få sluttført hoveddelen av de aktuelle tiltakene i løpet av 2027 samtidig som man er avhengig av raske resultater for å klare

budsjettkravene. Utover dette kommer man ikke utenom reduksjon i antall årsverk. Under kapitel 14 er enkelttiltak nærmere beskrevet.

Det er i økonomiplanperioden ikke definert økonomiske omstillingsmål for ramme 3 utover budsjettåret 2027. For 2027 er det i tillegg til konkrete tiltak lagt inn en uspesifisert innsparingsforventning på kr. 790 917,-.

Rammeområdet vil ut ifra dette måtte foreta ytterligere innsparinger i løpet av budsjettåret 2027. En slik ytterligere reduksjon vil være ekstra krevende, da presset på tjenesteområdene er stort og økende. Personellressursen på de enkelte fagområdene er allerede skåret ned til et minimum i forhold til oppgaveporteføljen. Derfor vil en reduksjon av årsverk også medføre kutt i tjenestetilbud. Lengre ventetid samt reduksjon i forebyggende tiltak og tjenester.

10.4 Budsjettpremisser inkl. utfordringsbilde rammeområdet for Infrastruktur, plan og byggesak GIS og oppmåling, jord-/skogbruk, kultur, næring, brann- og redning

10.4.1 Premisser.

Tabellen under viser en oppstilling av årsverk innenfor ramme 4 for perioden 2024 - 2026.

Tabell 24 Årsverk ramme 4 pr. 01.01. i perioden 2024 - 2027

2024	2025	2026	2027
29,65	29,81	26,87	26,55

Tallene omfatter bare infrastruktur og kulturområdet.

Infrastruktur

Fusjonert fra kommunalteknikk og Bygg- og eiendom. Staben består av en avdelingsleder, driftsleder, renholdsleder, og konsulent bolig.
Renholdsleder har fått høyere stillingsprosent til ledelse som har gitt gode resultater. Renholdernes sykefravær er noe redusert, og det er god kontroll der.
På driftssiden har det vært en del utfordringer med bemanning med langtidssykemeldinger og oppsigelser.
Avdelingen består for det meste av relativt nye ansatte med fartstid på under 3 år. Stabil og langsiktig bemanning er hovedutfordringen til avdelingen. I tillegg er det etterslep på internkontroll og dokumentasjon. Det vil i 2027 brukes tid på strukturering av driften. Under er avdelingens organisasjonskart:

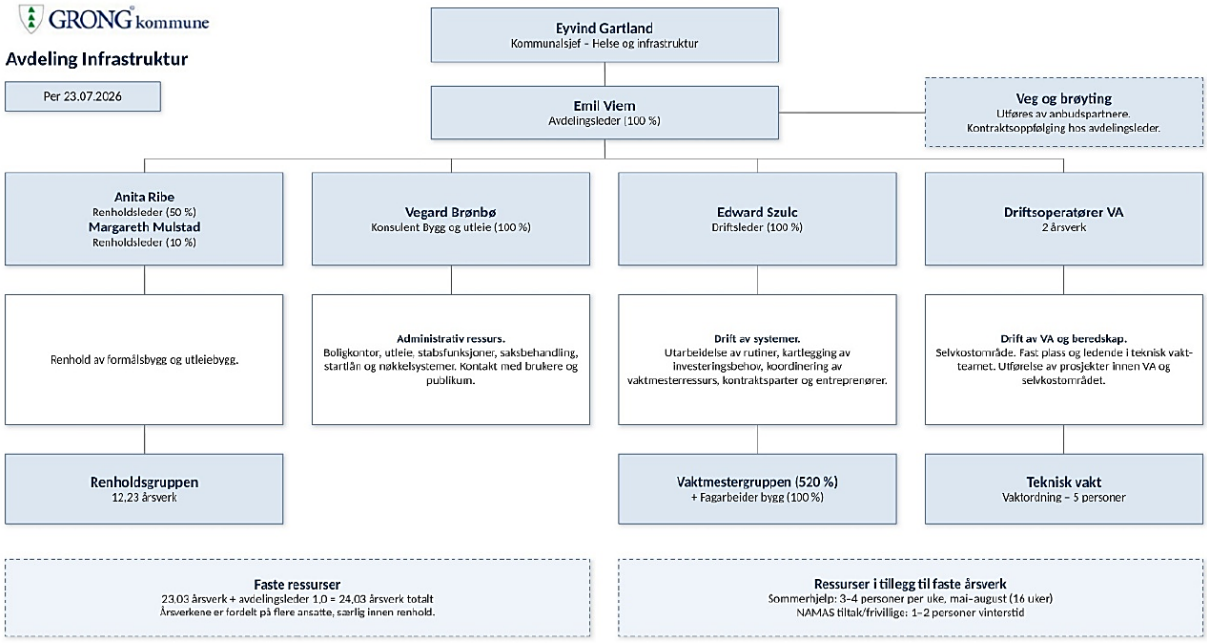

Figur 13 Organisasjonskart avd Infrastruktur

Budsjettet til avdeling infrastruktur ble fra 2025 til 2026 redusert til ett nivå som innebar små reserver og økt risiko for budsjettavvik. Det samme nivået og filosofien videreføres i 2027. Det er i hovedsak foretatt nødvendige justeringer som følge av nytt brøyteanbud og energikostnader.

Store deler av avdeling infrastruktur går på selvkost, og finansieres via salg og gebyrinntekt. Disse påvirker ikke resten av kommuneøkonomien ut over pris på fjernvarme og nivået på kommunale avgifter.
Det som påvirker kommunens øvrige netto budsjett er områdene eiendomsdrift, og samferdsel. Disse områdene har i 2027 budsjett brutto utgift på 38,1 MNOK og brutto inntekt på 20,0 MNOK, dermed er netto for områdene som påvirker øvrig kommunal drift 18,1 MNOK.

Samtidig som budsjettet krymper i realverdi utgjør energi og andre uunngåelige kostnader som renhold, forsikring, avfallshåndtering, og brøyting en større og større andel av totalen.
Infrastruktur opererer med betydelige usikkerheter da enkelthendelser som frafall av leieinntekter, høye strømpriser, mye snø, eller sammenbrudd av kritiske tekniske installasjoner kan medføre flere hundre tusen, noen ganger over millionen i ekstra kostnader direkte i driftsbudsjettet.

Samferdsel
Drift av kommunalt vegnett gjennomføres med kontraktsparter for sommerdrift og vinterdrift som er inngått etter offentlig anbudskonkurranse. Kontraktene gikk ut i 2025 og en ny anbudsrunde er gjennomført. Nye anbud ble vesentlig dyrere og brøytebudsjettet er økt med 1,9 MNOK ved normal vinter.
Budsjettet for veivedlikehold har blitt redusert over tid og er under ett minimum av det som er nødvendig for langsiktig vedlikehold.
Drifta av vegnettet prisgitt ytre forutsetninger som vær og føreforhold. Hvis det blir en vinter med mye snø betyr budsjettet vesentlig redusert sommervedlikehold og dårligere kvalitet på kommunes offentlige vegnett. De siste tre vintersesongene har vært snille. Ved mild vinter forutsettes det ca. 1500 timer til vintervedlikehold, middel: 2000 timer, hard vinter: 2500 timer. Variasjonen i vær fører til at vinterbudsjettet varierer innen ett spenn på 3,7 til 5,1 MNOK.
Trøndelag fylkeskommune ønsker at Grong Kommune overtar ansvaret for gatelysene langs fv7030 fra Hallgotto til Ekker barnehage, dette vil medføre økte kostnader. Dette har Grong kommune foreløpig takket nei til.

Grøntanlegg, rasteplasser og idrettsanlegg
Budsjettert på tilnærmet samme nivå som 2025. Opplegget med bruk av skoleungdom, flyktninger og arbeidssøkende (NAMAS) tenkes videreført. Lønnsøkninger medfører at antallet betalte sommerhjelper ungdommer gradvis blir redusert ettersom budsjettmidlene står faste mens lønningene øker. Dette medfører rom til maks 3 ungdommer i arbeid til enhver tid sommeren 2027.

Vann, avløp, slam og renovasjon.
Det er budsjettert med selvkost på alle områder. Interkommunalt samarbeid på slam og renovasjon medfører at budsjettet hensyntar prisstigning fra Midtre Namdal Renovasjonsselskap.
Kommunen har hatt ett lite påslag på MNA's renovasjonsgebyr, grunnet oppbygning av fond vil gebyret justeres under MNAs satser til kommunen for å ta fra fondet.
Gebyr renovasjon senkes 14% inneværende år

På slam har påslaget i lang tid vært for lite og det har blitt oppbygd ett underskudd som nå er tatt inn. Etter selvkost skal alle budsjett over tid gå i 0. Hvor eldre underskudd dekkes inn av senere års overskudd og motsatt.
Gebyr slam forventes senket med 9% inneværende år.

På avløp har driftsresultatene vært meget gode de senere årene som følge av færre driftsutfordringer. Dette medfører ett stort fond. Dermed justeres gebyrene ned for å redusere fondsbalansen.

Det vil komme større prosjekt som Bjørgan renseanlegg som har en meget usikker kostnadsside. Norconsult rapport foreligger og videre arbeid vurderes.
Gebyr avløp antas senket med 16% inneværende år.

På vann har kommunens vannforbruk blitt betydelig redusert etter ett fremstøt mot lekkasjene i løpet av det siste årene med nytt utstyr. Dette har medført høyere driftskostnader på kort sikt på grunn av høy reparasjonsaktivitet. På lengre sikt vil lavere lekkasjeandel bety lavere driftskostnader og bedre forsyningssikkerhet. Grafen under viser vannforbruket per måned siden målingene startet, lekkasjene er under kontroll. Februar 2025 var det laveste vannforbruket noensinne målt i Grong kommune fulgt av en naturlig økning som følge av sommerforbruk.

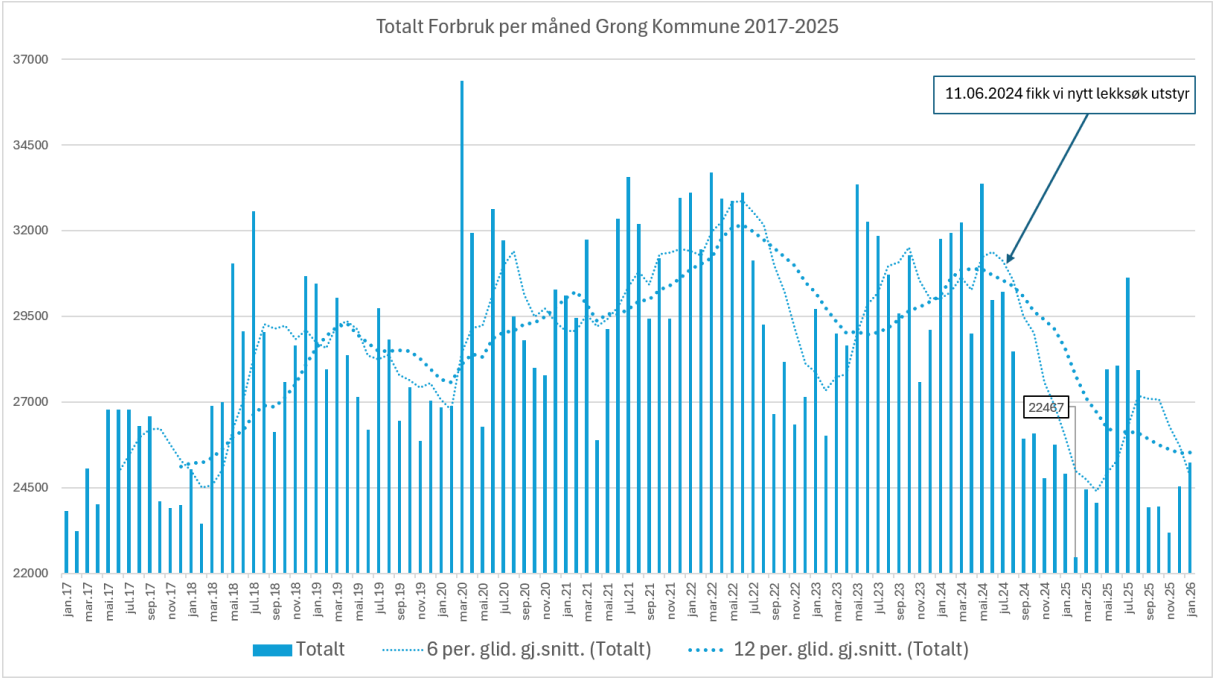

Figur 14 Oversikt vannforbruk pr mnd

Fondsbeholdningen på vannområdet er også sterk og gebyr kan reduseres jfr. selvkostprinsippet med 14%.
Hovedplan vann vil utarbeides i løpet av vinter/ vår 2027.

Kommunal bygningsmasse

Budsjettet legger til grunn ett lavt aktivitetsnivå med få uforutsette hendelser. Leieinntekter forventes stabile med liten prisøkning i henhold til KPI. Budsjettnivået forutsetter at det ikke kommer uforutsette hendelser på en portefølje på 42 000 kvm.
Hovedplan Formålsbygg har blitt ferdigstilt og beregnet vedlikeholdsetterslep er 50 millioner kroner per 2026. Dette øker med ca. 5 MNOK per år så lenge vedlikeholdsbudsjettene holder seg på dagens nivå. Tiltak basert på hovedplanen har blitt spilt inn til behandling som investeringsønsker for å ta igjen noe av utestående vedlikehold.
Tidligere års innsparinger og manglende økonomiske rammer for å drive forebyggende vedlikehold, begynner å vises i den daglige driften. Det har vært en økende hyppighet av hendelser. Manglende forebyggende vedlikehold øker risikoen for omfattende og kostbare utbedringer, særlig innen VVS.
Tilsynet angående miljørettet helsevern er levert. Vurdering av brannsikkerhet har også blitt foretatt. Tiltak som følger fra disse tilsynene, er innarbeidet i hovedplanen.
Om rammene ikke kan økes ønskes det utredning av strukturendringer, jfr. drøftingene i hovedplan formålsbygg 2026.

Plan, byggesak, GIS og oppmåling

Det interkommunale samarbeidet med kommunene Namsskogan, Røyrvik og Lierne er budsjettmessig videreført på tilnærmet samme nivå som i 2026. Budsjettet er forankret med samarbeidskommunene i det årlige budsjettmøtet på høsten. Det jevnt stor pågang i saker og arbeid i alle samarbeidskommuner. I tillegg selges det oppmålingstjenester til Høylandet og Snåsa kommuner innenfor samarbeidet.

Jordbruk, skogbruk og miljø

Det ble iverksatt interkommunalt samarbeid - Overhalla og Grong landbruk og natur fra sommeren 2021. Ved iverksettelse av denne ordningen ble det en kostnadsøkning på rundt kr. 300 000.
For 2027 er ordninga videreført på nesten samme nivå som i 2026 (Kr 1,941 mill. kroner), nå med en samlet netto utgift for Grong kommune på kr 1,965 mill. kroner i 2027.

Brann – redningsvesen.

Namdal brann- og redningsvesen som også er et interkommunalt samarbeid har lagt et budsjettforslag i samråd med Overhalla og Høylandet kommuner. Det er budsjettert med lovpålagt beredskapsordning som medfører at brann- og redningsvesenet har en person på vakt hele tiden.

Kultur

Innsparinger gjennomført i senere år er foreslått videreført og utover dette holdes alle virksomhetene på justert nivå som senere år. Bemannede virksomheter er

Bibliotek – biblioteksjef, 1 årsverk – med åpningstid mandag-fredag hvorav onsdag er kveldsåpent. Det forsøkes også i sesong å holde oppe hver første lørdag i måneden.

Grong kulturskole – kulturskolerektor 0,3-0,4 årsverk samt undervisning og DKS-koordinator i tillegg. Variabel undervisningsressurs fordelt på mange mindre stillinger og tjenestekjøp utgjør omlag 1,4-1,5 årsverk samlet. Undervisning foregår flere dager, men i hovedsak torsdager.

Grong ungdomsklubb – ungdomskulturarbeider - 0,3 årsverk, to åpningskvelder, juniorklubb (5.-7. Kl) og ungdomsklubb (8.kl ->)

Kulturhuset Kuben – 0,6 årsverk. Kulturvaktmester har nå ny stillingstittel som er "fagansvarlig scene og arrangement".

Avdeling kultur – 1,0 årsverk (avdelingsleder kultur)
Ledende personal-, økonomi-, og fagansvar for ansatte og de kommunale kulturinstitusjonene. Spillemidler, kulturmidler idrett, LAM-midler, sekretær Grong idrettsråd, kulturpris, frivillighetskontakt kulturliv, kulturmidler lag og foreninger, kulturmidler øvrig, friluftsliv, kulturminneforvaltning og Grong bygdemuseum, kontaktperson museumsnemda og Museet Midt IKS, allmenkulturansvar og representasjon, Den kulturelle spaserstokken (DKSS).

Kulturområdet er på personal- og fagansvar overflyttet til det nye området "Læring, inkludering og Velferd", men budsjettmessig ligger man fortsatt teknisk sammen med gamle ramme 4. Det er viktig å opprettholde den gode samhandlingen mellom kultur og plansida for friluftsliv og aktivitetsområder, kultur og næringssida for synergiene i omdømme- steds- kulturminne- og sentrumsutvikling, samt bygg og teknisk drift for god samhandling om bygninger, inventar og arealer

Næring

Næringsrådgiver er en viktig funksjon for både strukturelt arbeid med næringsutvikling og samfunnsutvikling som påvirker næringslivet, men også for enkelte enkeltmannsforetak og små bedrifter. Næringsfondsmidler benyttes som delfinansiering av stillingen.

Ved utgangen av 2026 er det anslått ca 2,7 mill i gjenstående kapital på næringsfondet. For de kommende 4 årene vil det bli et påfyll på ca. 700 700,- pr år av konsesjonsavgiften. Det legges nå opp til en bruk der omlag 25% av rådgiverstillingen finansieres derfra sammen med kostnader til Visit Namdal. Turistinfo utgår fra 2026. Midler til direkte støtte av næringsetablering/-utvikling, vil da utgjøre ca. 380 000,- pr år. Erfaringsmessig vil dette variere noe, slik at en kan enkelte år bygge seg opp et større fond, som så kan søkes ut i større grad senere.
Det er innført faste søknadsrunder hvert år med frister og tildeling for søknadsbeløp over 30.000, og vedtektene er endret i politisk sak.

10.4.2 Utfordringer.

Infrastruktur

- Innenfor vegområdet er hovedutfordringa tilstrekkelig med driftsmidler for god nok drift. Det er også spørsmål om hvordan driftskontraktene skal videreføres etter sommeren 26. Brøytebudsjettet vokser voldsomt med nye kontrakter og tar fra øvrige områder. I økonomiplanen ligger det inn en forutsetning om over 3.7 mill. I reduksjon i rammen. Det tilsvarer en vesentlig sum av beregnet innsparing i forhold til hvis kommunale veier hadde blitt privatisert.
- På vann og avløpssida må det legges innsats på rehabilitering og forbedring av ledningsnettet. Herunder også nødvendige tiltak på pumpestasjoner og høydebasseng. Videre utvikling av Bjørgan området betinger oppgradering av kommunaltekniske løsninger spesielt på avløpssida. Rapport er mottatt det ser ut til at infiltrasjonsanlegg kan være en godkjent løsning på Bjørgan. Videre prosjektering igangsettes etter politisk godkjenning.
- Redusert bemanning og reduksjoner i budsjettrammen over tid kan være krevende for å opprettholde god nok kvalitet på bygningsmassen.
- Planlegging og gjennomføring av tiltak på bygningsmassen for å tilfredsstille krav til universell utforming, brannforebyggende tiltak og opprettholde godkjent inneklima er utfordrende uten tilstrekkelig ramme.
- Kunnskap og innsats for energioppfølging må vektlegges. Dette i samsvar med klima og energiplan som har målsatt at kommunen skal redusere sitt energiforbruk framover. Kommunens SD anlegg må vedlikeholdes og det må settes av tid til oppfølging av ENØK.
- Ny boligpolitisk plan vedtatt i 2024. Videre strategi for kjøp og salg av boliger ble vurdert i denne sammenheng. På boligsida fortsatt fokus på fra leie til eie ved at leietakere kan kjøpe egen bolig/leilighet. Etterspørselen etter enkelte av eiendommene som er lagt ut for salg har vært begrenset
- Hovedplan formålsbygg 2027-2030 er vedtatt med manglende dekning for flaggede behov.

Plan og byggesak, GIS og oppmåling.

- Videreføre vertskommunesamarbeidet med Namsskogan, Røyrvik og Lierne.
- Videreutvikle kompetansebygging og samhandling på tvers av fagområder.
- Stadig mer krevende saker knyttet opp mot spesielt plan og byggesak. Særlig er det et høyt konfliktnivå opp mot reindriftsinteresser, samt stadig større fokus på natur- og miljøverdier, samt sikkerhet, som må hensyntas i saksbehandlingen.

Jord og skogbruk

I 2026 ble det vedtatt ny landbruksplan for Overhalla og Grong. Visjonen er: **«Livskraftige gårder, attraktive bygder og trygg mat for framtida.»** Visjonen uttrykker næringens og lokalsamfunnets styrke og sammenheng gjennom økonomisk, sosial og miljømessig bæreevne, sterke bygder med samarbeid og tilhørighet, samt trygg matproduksjon med kvalitet, stolthet og framtidsrettet drift.

Planen har en egen handlingsplan med 4 satsningsområder; 1. Øke produksjonsgrunnlaget og ressursutnyttelsen, 2. Rekruttering, kompetanse og innovasjon, 3. Klima, miljø og teknologi, 4. Samarbeid, verdiskaping og lokalt engasjement. I vedlegg til landbruksplan fremgår ulike delmål/tiltak under hvert satsningsområde.

Namdal brann og redningsvesen

- Dette er interkommunalt samarbeid mellom Grong, Høylandet og Overhalla. Grong er vertskommune og har delegert myndighet fra de andre kommuner. Bygging av felles plattform for drift og forvaltning for de 3 kommuner både innenfor beredskap og forebyggende arbeid vil fortsatt være hovedfokus. Oppgradere systematikk og rutiner for å ivareta internkontroll, HMS og personsikkerhet.
- Revidere brannordninga basert på risiko og sårbarhetsanalyse, forebyggende analyser og beredskapsanalyser.

Kultur

- Kulturområdet består av mange områder og oppgaver på få ansatte. Kulturindeksen plasserer Grong kommune samlet sett på 99. plass (litt ned) blant norske kommuner. Kulturindeksen for antall kulturarbeidere gir Grong derimot en 306. Plass (litt opp fordi mange kommuner sliter og kutter kultur). Man oppnår altså mye med begrensede ressurser.
- Flerbruks hus Kuben, bestående av kulturhus og skolebygg med bibliotek, kulturskole, kultursal, liten idrettshall, basseng og kantine gir mange muligheter. Kulturindeksen plasserer Grong på 48. plass (litt ned) nasjonalt for scenekunst og 62. plass (litt opp) for kulturarrangementer. Utfordringa er å finne riktig aktivitetsnivå tilpasset bemanning og budsjett, for å få en optimalisert kapasitet. Det er 10 år siden Kuben ble tatt i bruk, det vil være behov for løpende driftsvedlikehold av tekniske og fysisk inventar. Betalingssatser er tilpasset at man fra 2027 ikke lenger vil være bundet av begrensninger som ligger i et EØS-regelverk for momskompenserte kulturhus. Dette vil forenkle økonomiarbeidet vesentlig.
- Bortfallet av kulturmidler reduserer kontakten mellom kulturadministrasjon og kulturliv og frivillighet noe. Samtidig er det få som klager aktivt på at disse er borte. Grong oppnår en 56. plass (litt ned) blant kommuner i kategorien frivillighet i kulturindeksen. Av de ordningene hvor Grong kommune selv mottar midler for å drive kultur som f.eks. “Den kulturelle skolesekken” og “Den kulturelle spaserstokken” ser vi at disse ordningene ikke er i nærheten av å øke mer enn kostnadene med disse og man får til mindre for pengene.
- Folkebiblioteket og skolebiblioteket blir mye brukt, fra høsten 2026 har biblioteket åpent hver dag, og noen lørdager. Grong Folkebibliotek oppnår en topp-plassering med 28. plass (litt ned) nasjonalt når det gjelder antall utlån per besøkende og aktiviteter opp mot kommunens sentralitetsindeks. Skolebibliotek plan er utarbeidet og vi fikk tilskudd fra Udir som har styrket skolebiblioteket.
- 0,3 årsverk ungdomskulturarbeider gjennomfører to tiltak (juniorklubb og fritidsklubb), samt deltar i det lokale, koordinerte forebyggende arbeidet og opp mot Kuben og konsepter som f.eks. UKM.
- Det har vært god søknad i kulturskolen, man har foreløpig greidd å møte dette med vellykkede effektiviseringer av måten man organiserer undervisningen på. I kategorien

"kultur for barn" i kulturindeksen oppnår kommunen en god 128. plass (litt ned), noe som tilskrives høyt antall kulturskoleelever opp mot innbyggere.

- Grong kommune har overtatt Grong kinos kinoutstyr og lettet organiseringen og økonomitrykket. Dette gir kinodriften rom for å forsøke videre, men økonomien er fremdeles marginal. Det er imidlertid sjeldent at en kommune av vår størrelse greier å ha en kino, noe vi ser av kulturindeksen som plasserer Grong relativt høyt på en 124. Plass (litt ned) av kommuner i Norge.
- Kultur består av mange områder. Samarbeid mellom næringskonsulent og frivillige vil være viktig å styrke videre på områdene kulturminneforvaltning, friluftsliv, bygdemuseum og øvrig allmennkultur.
- Det er vedtatt å arbeide frem en ny kulturplan i denne perioden. Arbeidet er forsinket, og planen vil bli fremmet for politisk behandling kommende vinter.

Næring

- En viktig utfordring framover er å sikre tilgang på arbeidskraft. Dette krever ikke bare utvikling av arbeidsplasser, men også at Grong oppleves som et attraktivt sted å bo og etablere seg. Arbeidet med stedsutvikling, gode tjenester, inkludering og tilflytting er derfor en viktig del av kommunens næringsarbeid. Samtidig er det viktig å bidra til å skape flere arbeidsplasser. Dette ved tilrettelegging for eksisterende næringsliv og bidra til etablering av nytt næringsliv. Her er kommunen avhengig av privat initiativ og gründere. Næringsfondet er en begrenset ressurs og må prioriteres godt fremover.

10.4.3.Mulige tiltak for å nå omstillingsmål i økonomiplanperioden.

Ramme 4 har et innsparingskrav på 252 745 i 2027, og 3 786 229 i 2028. Skal den forventede innsparinger for 2028 kunne realiseres, må det iverksettes større tiltak som f.eks. privatisering av kommunale veier. Det er vanskelig å finne andre realistiske tiltak innenfor rammeområdet.

10.5 Premisser og utfordringer til rammeområdet kirkeformål.

Menighetsrådet har over lengre tid meldt om behov for økt driftstilskudd. Dette begrunnes hovedsakelig med økt lønns- og prisvekst. Kommunen er, og har vært i den økonomiske situasjonen at det må gjennomføres omstilling og innsparing på alle områder inkl. kirka. Kommunedirektøren fant det likevel rimelig å øke driftstilskuddet noe fra 2026 da daværende tilskuddsbeløp hadde stått urørt i flere år.
Tilskuddet til Grong menighetsråd er i årets forslag til budsjett og økonomiplan kr 2 406 000 for 2027 og ut planperioden. (Inkludert tjenesteytingsavtalen på kr 46 000). Dette er en videreføring av tilskuddsbeløpet for 2026. Videre har vi ikke regnet på renter og avdrag på lån til investeringstilskudd gitt til kirken tidligere år, som også belastes drifta i kommunen.

Det er fremlagt ønske om investeringer i planperioden 2027-2030. Etter en gjennomgang med menighetsrådet, ønsker kommunedirektøren å imøtekomme disse investeringene. (Kommunen må lånefinansiere dette, og renter og avdrag blir belastet i drifta til kommunen i årene framover.)

10.6 Premisser og utfordringer til rammeområdet politisk styring, kontroll og fellesutgifter.

Med utgangspunkt i budsjettet for 2025 er det ikke foretatt nevneverdige endringer 2026. Godtgjørelser til folkevalgte ble økt i 2024, jfr. ny forskrift, og er justert opp med bakgrunn i erfaringstall for 2025/2026. 2027 er et valgår og budsjettrammen øker da med kr 95.000,-.

11 Målsettinger og handlingsplaner for Grong kommune.

Kommunens visjon og målsettinger fremgår av kap. 4. Disse er gjeldende for hele planperioden og derav økonomiplanperioden. I tillegg ligger premissene for budsjett 2027 i kapittel 10. I dette kapitlet er det en beskrivelse av utviklingstiltak for å imøtekomme krav og forventninger til tjenestens innhold og kvalitet. Disse er førende for hele økonomiplanperioden.

Ansvar for å initiere disse utviklingstiltakene tilligger kommunedirektørens ledergruppe. Iverksettelse, samhandling og å trekke med seg naturlige samarbeidspartnere er et ansvar for alle i ledergruppen. Gjennomføring med evaluering, læring og korrigering er et helhetlig ansvar for alle ansatte kommunen.

Sammen med årsbudsjettet er handlingsplanen det årlige handlingsprogrammet til kommuneplanens samfunnsdel. Slike handlingsplaner er med på å sikre at utviklingsarbeidet blir en kontinuerlig prosess.

11.1 Finansielle måltall Grong kommune

Kommuneloven inneholder en generalbestemmelse som slår fast at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Det nevnes nøye prioriteringer, jevnlig oppfølging av budsjett, egenfinansiering av investeringer, planmessig vedlikehold av eiendom og håndtering av risiko som noen stikkord for god langsiktig økonomiforvaltning.
Den nye kommuneloven inneholder nå en lovfestet plikt til å benytte finansielle måltall som verktøy for langsiktig styring av kommunens økonomi.

Kommunestyret vedtok i september i k-sak 35/19 at følgende finansielle måltall skal innarbeides i budsjett og økonomiplan for Grong kommune;
De konkrete måltallene gjelder i et tidsperspektiv innenfor økonomiplanperioden dvs. 4 år.

- Netto driftsresultat, minimum 1,75% av driftsinntektene.
- Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene, bør ikke overstige 120%.
- Disposisjonsfond, minimum 7,5% av driftsinntektene.
- Arbeidskapitalen bør utgjøre minst 15% av driftsinntektene

Tabell 25 Finansielle måltall

Finansielle måltall	MÅL	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	>1,75 %	2,83	0,6	-1,14	-0,98	1,64	-0,4	2,06	-0,72	-1,38	-0,17	-0,1	-0,45
Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene	<120 %	122	101 %	112 %	107 %	103 %	96 %	94 %	96 %	90 %	89 %	86 %	84 %
Prosent disposisjonsfond av driftsinntektene	>7,50 %	17	16,6	14,4	13,2	13,4	11	12,3	10,6	9,4	9,6	9,9	9,9
Arbeidskapital (minus premieavviket) i prosent av driftsinntektene	>15 %	20,35	20,64	18,18	18,56	11,84	8,86	13,07					

Netto driftsresultat – skal være minst 1,75% av driftsinntektene

Utviklingen i netto driftsresultat har vært og vil bli som følger i forhold til økonomiplanen;

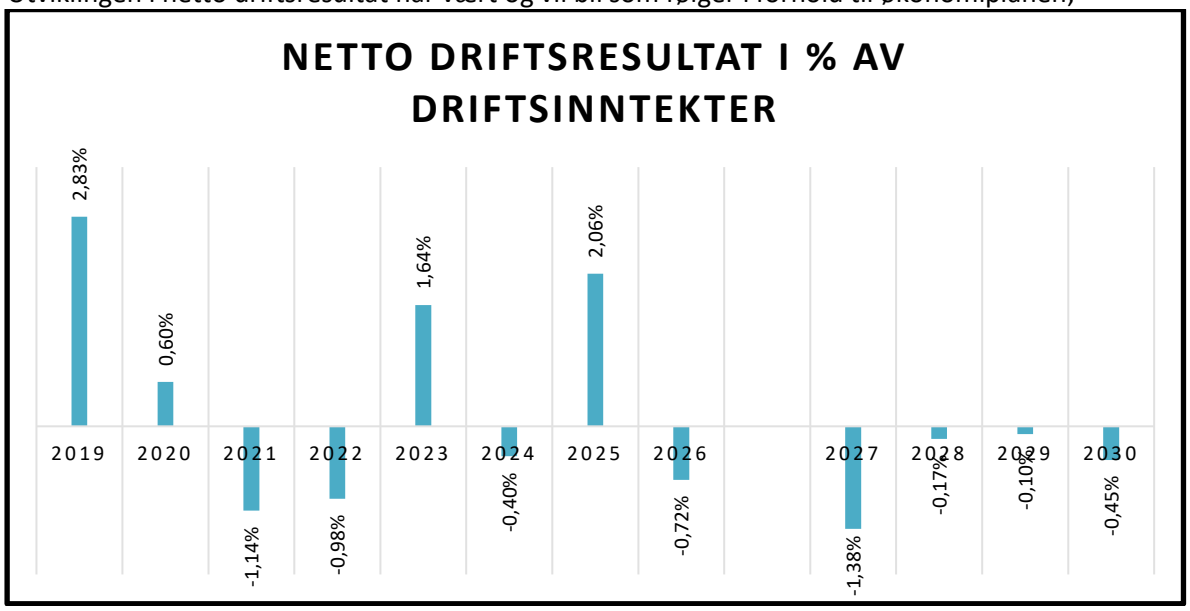

Figur 15 Netto driftsresultat i % av driftsinntekter

Kommunen har etter 2019 kun oppnådd måltallet om 1,75% netto driftsresultat i 2025. Netto driftsresultat var negativt i 2021 og 2022. Dette har tært på det frie driftsfondet/ disposisjonsfondet og utviklingen er ikke økonomisk bærekraftig. Vi må legge om driften, vi har for høye driftsutgifter sett i forhold til den inntekten vi blir tilført, som i all hovedsak er rammetilskudd og skatteinntekter. Ihht. budsjettallene her, er netto driftsresultat negativt i hele økonomiplanperioden 2027-2030, men pga netto bruk av bundne fond, er det budsjettert med en liten avsetning til disp.fondet i 2028 og 2029.

Oversikten viser at det er nødvendig å foreta ytterligere omstillinger i perioden for å sikre en sunn økonomisk drift av kommunen. Dersom en skal nå målet om et netto driftsresultat på 1,75% av brutto driftsinntekter, må utgiftene reduseres med ytterligere 13,5 millioner i 2027.

Det ligger inne forholdsvis store uspesifiserte innsparingstiltak både i 2027 og 2028, vi må jobbe med varige tiltak og omstilling. En slik omstilling krever kapasitet til å drive prosessen.

Tabell 26 Avvik netto driftsinntekter

	FØR KST 2027	2028	2029	2030
Om vi skal nå målet 1,75%, må nettodriftsresultat være:	-7 549 828	-7 557 224	-7 542 443	-7 533 415
Nto driftsres i budsjett/økonomiplan	5 973 408	732 515	447 592	1 957 074
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter	-1,38 %	-0,17 %	-0,10 %	-0,45 %
Diff - for lavt nto driftsresultat	**13 523 236**	**8 289 739**	**7 990 035**	**9 490 489**

Lånegjeld i prosent av driftsinntektene – lån skal være lavere enn 120% av driftsinntektene
Vi holder oss innenfor målet på 120% i perioden. I 2023 og 2024 økte gjelden vår, da nye låneopptak oversteg avdragene som betales i året. I 2023 kjøpte vi ut «blålysbygget» og i 2024 overtok vi Grong Boligstiftelse med tilhørende gjeld (og eiendeler), samt at vi i 2024/25 renoverte helsefløya. I 2024 steg imidlertid også driftsinntektene, da overtakelsen av Grong Boligstiftelse også ga økte inntekter. Dette forklarer lavere måltall i 2024 ifht 2023 selv om gjelda økte. I økonomiplanperioden er det lagt opp til mindre låneopptak enn avdrag. Det er imidlertid en pågående sak om ny sentrumsbarnehage, som ikke ligger i økonomiplanen da denne saken skal opp i 2026. Dersom dette blir vedtatt, vil det gi et behov for låneopptak på rundt 75 mill. Nederste bildet under viser utviklingen i lånegjeld forutsatt at dette låneopptaket blir gjort i 2028.

Se også punkt 8.5.1 for ytterligere omtale av utvikling i kommunens lånegjeld.

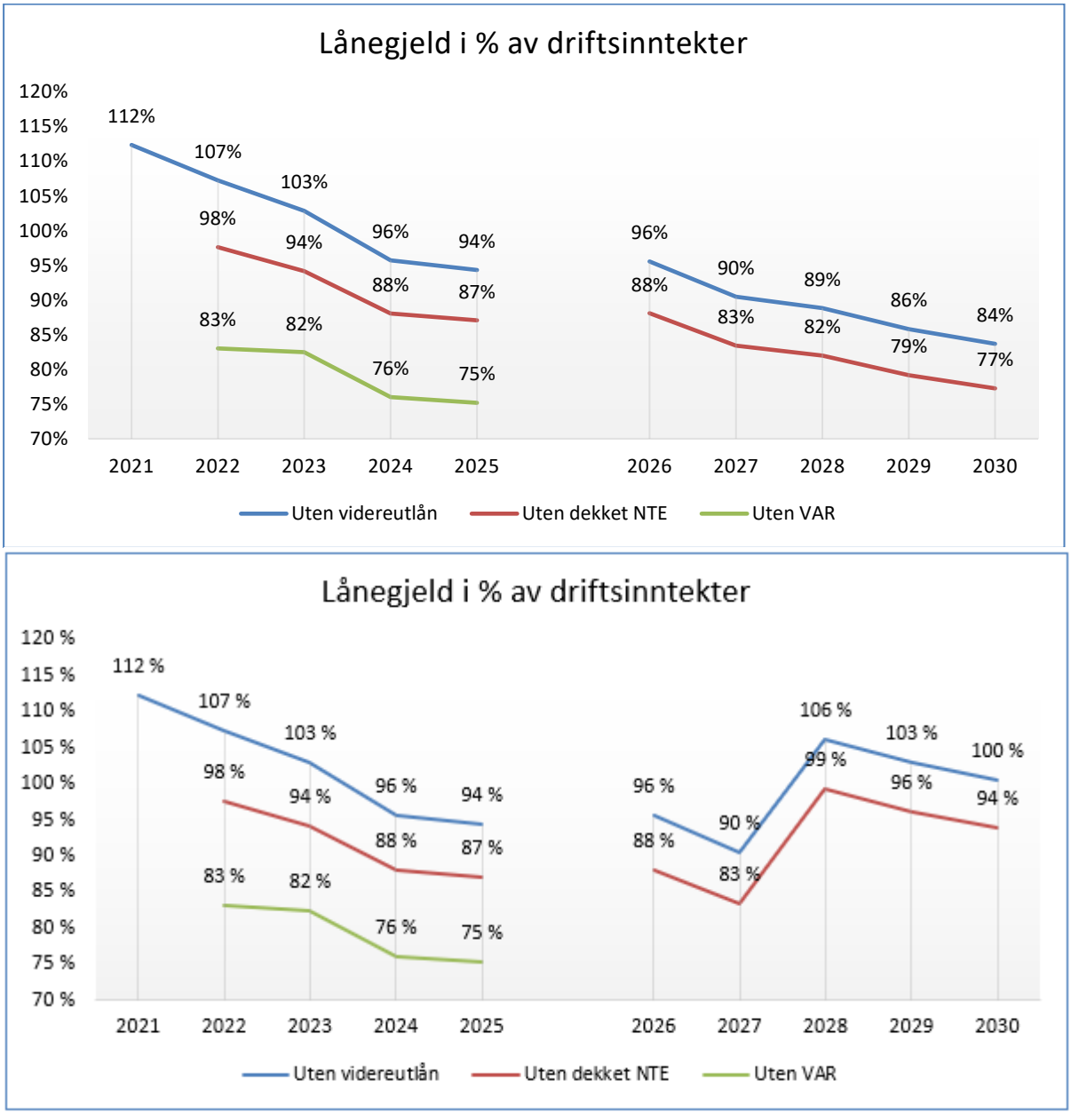

Figur 16 Lånegjeld - øverste bilde ihht økonomiplan, nederste bilde inkl ny sentrumsbarnehage

Disposisjonsfond - skal være minimum 7,5 % av driftsinntektene
Som det kommer frem av økonomiplanen, må det brukes av disposisjonsfond i 2027 for å få budsjettet i balanse. Planlagt omstilling vil føre til at vi kan sette av til disposisjonsfond i 2028 og 2029, mens en må bruke litt av disposisjonsfondet også i 2030 for å gå i balanse.

Vi holder oss innenfor måltallet, «på papiret». Men i disposisjonsfond i disse beregningene ligger «alle typer» disposisjonsfond, også de vi selv merker som «bundne» (altså premieavviksfondet og «avvikling likviditetsreserve» mm.) Se mer om disposisjonsfondet pkt. 8.10. Tar vi hensyn til akkumulert premieavvik, ser vi at vi ligger godt under måltall. I tidligere planperiode lå vi an til negativt disposisjonsfond hensyntatt premieavviket. Dette har vi klart å snu, men det er ikke tvil om at vi må jobbe godt med omstilling, for å redusere bruken av disposisjonsfondet i planperioden, samt etter hvert kunne begynne å sette av slik at vi får disposisjonsfondet opp på et bærekraftig nivå

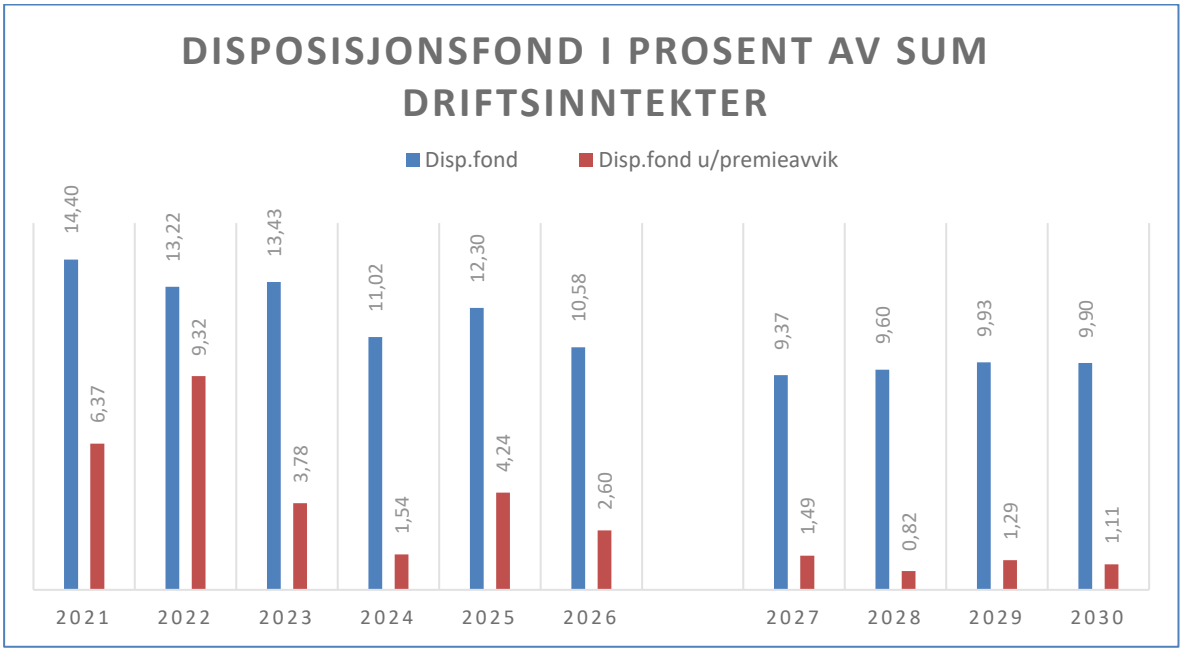

Figur 17 Utvikling disposisjonsfond 2021 - 2030

Arbeidskapital i prosent av driftsinntekter.
Arbeidskapitalen bør utgjøre minst 15% av driftsinntektene, og sier noe om likviditeten til kommunen. Denne er det kun mulig å beregne ved regnskapsavslutningen. Regnskap 2025 er siste tall, da var arbeidskapitalen på 13,07 %. Dette var en forbedring på 4,21% fra året før, noe som signaliserer forbedring i likviditeten, selv om en fremdeles ligger under måltallet.

11.2 Handlingsplan for 2027

Revisjon av måldelen av Kommuneplanens samfunnsdel, ble vedtatt i kommunestyret 22. april 2021. Følgende ble vedtatt:

Visjon:	**Kraft i elver og folk.**
Overordnet mål:	Innen 2030 skal bærekraft og folkehelse danne grunnlaget for all samfunns- og næringsutvikling i Grong.
Hovedmål:	1. Innen 2030 skal Grong være en kommune som er attraktiv for bedrifter og som har et mangfoldig næringsliv. 2. Innen 2030 skal Grong fortsatt være et trygt og attraktivt bosted 3. Innen 2030 skal det bo flere barn i Grong enn i dag. 4. Innen 2030 skal folk kjenne Grong som nytenkende og inkluderende

I kommunens samfunnsdel så er det for hvert hovedmål vedtatt ulike punkter benevnt «Slik gjør vi det:». Med bakgrunn i kommunens visjon og overordna strategier blir det hvert år utarbeidet et sett utviklingstiltak for kommunen. Disse linkes i egen kolonne opp mot hovedmål og tilhørende punkt for «Slik gjør vi det:». Altså 1.1. henviser til hovedmål 1 og punkt 1 i «Slik gjør vi det» lista.

Vi har en del felles utviklingstiltak, samt at det under de enkelte rammeområdene 1 – 4 utarbeides egne utviklingstiltak. Det vil i løpet av året, spesielt i forbindelse med tertialrapportene og årsmeldingen bli rapportert tilbake til politikerne hvordan kommunen ligger an i forhold til gjennomføring av utviklingstiltakene.

11.2.1 Felles utviklingstiltak.

TILTAK	Link mot samfunns-planens mål	Målsetting med tiltaket
Felles utviklingstiltak:		
Generelt omstillingsarbeid: Endringer i rammebetingelsene, stram økonomi, økt lønn, pris og renter, medfører et stort og kontinuerlig fokus på behovet for omstilling, bl.a. omstilling for mer effektiv drift herunder å finne et tilpasset tjenestenivå, utnytte ressurser på tvers av rammeområdene og ha rett kompetanse på riktig sted og til riktig tid.	4.8	Bærekraftige tjenester /økonomi
Nærværsutvikling: Følgende tiltak skal ha fokus i 2027: 1. Leder- og medarbeiderutvikling – fortsatt repetisjon av viktige tema fra tidligere utviklingsprosesser 2. Oppstart lederskolen 3. Optimalisere drift av oppfølgingssystem for fraværshåndtering (Preppio)	4.8	Målet for utviklingsprosessen (2022 – 2027) er å skape gode arbeidsmiljøer, som bidrar til trivsel, motivasjon, stolthet, kreativitet og effektivitet. På sikt sikre at nærværet økes og holdes på et høyere nivå (enn 2024) med mål om 92 % i

4. Fortsatt fokus på Verdiplakaten – Sånn gjør vi det i Grong kommune. Konkrete utviklingsområder/ tiltak defineres på hver enkelt avdeling og for hver enkelt ansatt. 5. Bruk av lokale samarbeidsmøter mellom leder, tillitsvalgte og verneombud eller egne avdelingsmøter med alle ansatte, er en forutsetning for nærværsutvikling og øvrige utviklingsprosesser.		gjennomsnitt innen 2027 for hele organisasjonen.
Teste ut og vurdere læringsplattform for alle ansatte	4.8	
Arbeide med bemanningstilpasning på alle rammeområder: 1. Drøfte ansettelser før utlysning i ledergruppen. Sees i sammenheng med iverksetting av nytt rekrutteringssystem. 2. Utarbeide bemanningsplaner (nåværende og fremtidige oppgaver/årsverk), inkl. kartlegge midlertidige ansatte og ansatte nær pensjoneringsalder 3. Drøftinger med tillitsvalgte - hvor nedbemanning skal skje, inkl. fastsetting av kriterier 4. Håndtering av eventuelle overtallige - omplassering til annet passende arbeid/oppsigelser	4.8	Gjennomføre bemanningstilpasning i henhold til lover og regler
Brukerundersøkelser gjennomføres i 2027. Resultatene av brukerundersøkelser danner grunnlag for brukermøter og for nærmere analyse og justering av tjenestetilbud.	4.8	Mer brukerorienterte tjenester og større evne til tilpasning og fornyelse i hele organisasjonen.
Revidere Forebyggende plan for barn, unge og familier	2.1, 2.12, 3.4	Målet med revideringen er å oppdatere planen i henhold til lover og regler, endringer ifm. arbeidet med Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) i kommunen og annet som er av betydning for tidlig innsats og det forebyggende arbeidet i kommunen.
Internkontroll • Sikre at årshjul for internkontroll gjennomføres i henhold til plan for driftsROS,	4.3 og 4.4	Målet med internkontrollen er at brudd på regelverket

tertialrapportering, budsjett- og handlingsplan og årsmelding.		forebygges, avdekkes og følges opp på en hensiktsmessig måte.
• Fokus på internrevisjon av identifiserte sårbare områder på den enkelte avdeling	4.2/4.8	
• Følge opp rutiner for lokalt samarbeidsforum og rapportere på tema som ligger i rutinen. Blant annet HMS, internkontroll og økonomioppfølging	4.4	
• Utarbeide rutine for innkjøp av informasjonssystem som sikrer at systemene fyller kravene i arkivforskriften.	4.8	Bedre internkontroll ved innkjøp av informasjonssystemer Informasjon som inneholder arkivdokumentasjon skal langtidsbevares. For å sikre at det er mulig, må det defineres i kravspek ved innkjøp av systemene. Rutinen vil gjelde alle avdelinger.
• Samhandlingsmøter mellom arkivtjenesten/digitalisering og ledergruppa en gang pr mnd.	4.8	Bedre implementering ved innføring og bruk av digitale verktøy/system/KI. Mål å øke gevinsten ved innføringer.
• Innføre årshjul for internkontroll arkiv som en del av kommunens overordna styringsaktiviteter.	4.8	Årshjulet skal bidra til at ledere på en enkel måte utfører styringsaktiviteter i dokumentasjonsarbeidet.
• Innføre KI - Lobby som skal hjelpe saksbehandlere med dokumentfangst.	4.8	Øke dokumentfangsten, gjøre det lettere å dokumentere jobben som saksbehandlere utfører.
Utviklingstiltak for rammeområdet administrasjon og fellestjenester		
Tiltak på servicekontoret		
• Starte med revidering av dokumentasjonsplan med internkontroll i h.h.t. ny lov, fra 1.1.2026 - i samarbeid med avdelingene.	4.2/4.8	Ny dokumentasjonsplan må forenkles.
• Gjennomføre prosessanalyse for å lage oversikt over hvilken		Oppfylle krav i arkivloven som pålegger kommunen

dokumentasjon som skal regner som arkiv.		å ha oversikt over hvilken dokumentasjon som oppstår som ledd i kommunens virksomhet, hvilken dokumentasjon som skal forvaltes som arkiv, og hvor dokumentasjonen er lagret. Mål å lage en forenklet prosessanalyse.
• Stenge ekspedisjonen. Sentralbordet vil være åpent 10-14. Behov for å bygge om SK.		Mer effektiv ressursbruk på Servicekontoret. Vurdere tiltak for å skjerme mot forstyrrelser i ekspedisjonsområdet/ bedre fysisk arbeidsmiljø.
• Sette i gang endringsprosess for å forenkle og forbedre saksbehandling innen personal og skjenke-salgsbevilling		Mer effektiv saksbehandling, og bedre kvalitet. Minske sårbarhet.
Utviklingstiltak for rammeområdet for oppvekst og familie		
Felles tiltak oppvekst og familie: • Gjennomføre, analysere og følge opp ulike brukerundersøkelser (elevundersøkelse, foreldreundersøkelse i barnehage, SFO)	3.1, 3.3	**Målsetting med tiltakene:** Alle barn, unge og deres familier får styrket muligheten til å medvirke gjennom brukerundersøkelser, råd og utvalg.
• Aktivt ungdomsråd i Grong.	3.1, 3.3, 3.4	Sikre ungdomsmedvirkning
• Utarbeide en felles leseplan for barnehage og grunnskole.	2,8, 3.1, 3.3, 4.3	Helhetlig samarbeid mellom barnehage og skole
• Utarbeide en felles tilstandsrapport for barnehagene og grunnskolene	3.3	Oversikt over tilstanden i barnehagene og skolene, og sikre et helhetlig oppvekstmiljø
• Revidere kompetansehevingsplan for barnehage og grunnskoleopplæringa, samt utarbeide lokale rutiner/praksis for den nye ordninga for videreutdanning av lærere og andre ansatte i barnehage og grunnskole.		Lage plan for kompetansebehov fremover, samt prioritere og justere praksis i tråd med nytt regelverk.

• Arbeid med å lukke avvik i barnehagene og skolene etter tilsyn miljørettet helsevern • Nedsette ei tverrsektoriell arbeidsgruppe med mandat. Lage en prosessplan, som bla skal sikre god involvering og medvirkning		Sikre at alle barnehager og skoler blir godkjente etter kravene i miljørettet helsevern. Utarbeide en helhetlig masterplan for uteområdene ved kuben, GBU og tilgrensede sentrumsområder
Felles tiltak grunnskolene: • Deltagelse i oppfølgingsordningen 2025-2028. • Utarbeide et kunnskapsdokument for framtidens skolestruktur.	3.1, 3.3 2.8, 3.1, 3.3, 4.3 3.1, 3.3	**Målsetting med tiltakene:** Helhetlig kultur for lesing i Grong kommune. Prosess for framtidens skolestruktur.
Tiltak Grong barne- og ungdomsskole: • Utarbeide en arbeidsfilosofi og praksis for en mer praktisk skole for elevene med bakgrunn i planen temabasert og tverrfaglighet undervisning. • Implementere og videreutvikle "Lesetrappa" i arbeidet med å styrke leseferdighetene til elevene. • Implementere ny revidert handlingsplan for et trygt og godt skolemiljø, samt utarbeide og sikre rutiner i arbeidet med skolemiljø. • Benytte BTI som felles arbeidsmodell for å sikre tidlig identifisering av behov, styrke tverrfaglig samarbeid og gi samordnet oppfølging til barn, unge og familier.	3.3, 4.3 2.1, 2.12, 3.4	**Målsetting med tiltakene:** Grong barne- og ungdomsskole skal skape en felles kultur og praksis der overordnet del i LK-20, uteskole og temabasert undervisning er i fokus. Øke leseferdighetene til elevene. Sikre at alle elever ved Grong barne- og ungdomsskole har et trygt og godt skolemiljø. Arbeide helhetlig, tverrfaglig og samordnet med tidlig innsats og forebygging.
Tiltak Harran oppvekstsenter: • Utarbeide en praksis der overordnet del, læreplanene, bruk av lokalmiljøet og skolens særegenhet kommer tydelig frem. • Bruke aksjonslæring som arbeidsmetode i arbeidet med problemstilling og videreutvikling av Plan om bruk av nærmiljøet. • Benytte BTI som felles arbeidsmodell for å sikre tidlig identifisering av behov, styrke tverrfaglig samarbeid og gi	3.3, 4.3 2.1, 2.12, 3.4	**Målsetting med tiltakene:** Harran oppvekstsenter skal få LK-20 til å bli synlig del av undervisningen. Bruk av nærmiljøet skal være en naturlig del av undervisningen. Arbeide helhetlig, tverrfaglig og samordnet med tidlig innsats og forebygging.

samordnet oppfølging til barn, unge og familier.		
Felles tiltak barnehagene: • Arbeidsmiljø - nærvær og rekrutering. Barnehagene skal samarbeide med IA-bransjeprogram barnehage og Nord Universitet • Felles kompetanseplan • Avklaring av lokalisering for sentrumsbarnehage, med sikte på igangsettingsvedtak og prosjektering	2.3, 3.3 3.1, 3.3 3.3 2.8, 3.1, 3.3, 4.3	**Målsetting med tiltakene:** Et bedre arbeidsmiljø med økt stabilitet av ansatte. Sikre et trygt og godt barnehagemiljø med god faglig kompetanse. Et godt barnehagetilbud med god kvalitet som gir størst mulighet for kontinuerlig drift i framtiden.
Tiltak Ekker barnehage • Individuelt arbeid ut fra felles satsningsområdet - Arbeidsmiljø - nærvær og rekrutering. • Benytte BTI som felles arbeidsmodell for å sikre tidlig identifisering av behov, styrke tverrfaglig samarbeid og gi samordnet oppfølging til barn, unge og familier.	2.1, 2.12, 3.4	**Målsetting med tiltakene:** Øke nærværet - stabilt barnehagemiljø med kompetente ansatte. Arbeide helhetlig, tverrfaglig og samordnet med tidlig innsats og forebygging.
Tiltak Harran barnehage • Individuelt arbeid ut fra felles satsningsområdet - Arbeidsmiljø - nærvær og rekrutering. • Benytte BTI som felles arbeidsmodell for å sikre tidlig identifisering av behov, styrke tverrfaglig samarbeid og gi samordnet oppfølging til barn, unge og familier.	2.1, 2.12, 3.4	**Målsetting med tiltakene:** Øke nærværet - stabilt barnehagemiljø med kompetente ansatte. Arbeide helhetlig, tverrfaglig og samordnet med tidlig innsats og forebygging.
Tiltak Rønningen barnehage • Individuelt arbeid ut fra felles satsningsområdet - Arbeidsmiljø - nærvær og rekrutering.	2.1, 2.12, 3.4	**Målsetting med tiltakene:** Øke nærværet - stabilt barnehagemiljø med kompetente ansatte.

• Benytte BTI som felles arbeidsmodell for å sikre tidlig identifisering av behov, styrke tverrfaglig samarbeid og gi samordnet oppfølging til barn, unge og familier.		Arbeide helhetlig, tverrfaglig og samordnet med tidlig innsats og forebygging.
Tiltak Integreringstjenesten: • Skape en felles kultur med mål om å gi deltakerne gode tjenester. • 2 fellesdager i 2027 for å utvikle gode arbeidsrettede og utdanningsrettede løp for deltakerne • Benytte BTI som felles arbeidsmodell for å sikre tidlig identifisering av behov, styrke tverrfaglig samarbeid og gi samordnet oppfølging til barn, unge og familier. • Utarbeide en Integreringserklæring, trår i kraft 1.1.2027	1.6, 2.4, 2.3, 3.3, 3.6. 2.1, 2.12, 3.4	**Målsetting med tiltakene:** Jobbe videre med struktur og samarbeid i tjenesten. Få deltakere ut i jobb eller utdanning. Være en del av integreringsplan.
Felles tiltak Integreringstjenesten og NAV: • Samarbeidsmøter.	2.1, 2.4, 3.4, 3.6, 5.5	**Målsetting med tiltakene:** Det skal gjennomføres jevnlige møter mellom NAV og Flyktningetjenesten om deltakere, arbeidsformidling og samarbeid om sårbare familier.
Felles tiltak bosetting av Flyktninger. Nedsette ei tverrsektoriell arbeidsgruppe med mandat. Utarbeide en prosessplan.		Gjennomføre en forstudie som vurdere erfaringer, gevinster og utfordringer knyttet til både kortsiktig og langsiktig bosetting av flyktninger i Grong
Indre Namdal barnevern og PPT: Viser til vedlegg budsjettforslag PPT og barnevern for mer utfyllende beskrivelse av utviklingsmål og tiltak.		
Utviklingstiltak rammeområdet for helse, omsorg og velferd		
Innføre nytt journalsystem for helse og omsorgtjenestene	2.1, 2.12, 3.4, 4.8	Få et enklere og moderne journalsystem som gir effektive og gode arbeidsprosesser
Integrere og videreføre velferdsteknologi som en del av tjenestetilbudet til Grong kommune	4.3, 4.8	Bruke teknologi til oppgaver som ikke krever personalressurser, for

		derigjennom oppnå best mulig ressursutnyttelse
Iverksette tiltak og prosesser med bakgrunn i funnene oppgavefordelingsprosjektet som er nytenkende og gir mer fornuftig og effektiv fordeling av arbeidsoppgavene mellom yrkesgrupper som jobber innenfor pleie og omsorgsektoren.	4.8	Effektivisering og bedre samordning av tjenestene, samt forsøke å motvirke de rekrutteringsutfordringene man står overfor.
Benytte BTI som felles arbeidsmodell for å sikre tidlig identifisering av behov, styrke tverrfaglig samarbeid og gi samordnet oppfølging til barn, unge og familier.	2.1, 2.12, 3.4	Arbeide helhetlig, tverrfaglig og samordnet med tidlig innsats og forebygging.
Nettverksmøter som metode i arbeid innenfor Helsetjenesten, inngår i felles prosjekt lavterskel psykisk helsetjeneste	4.8, 3.3, 3.4, 2.1,2.4,2.12	Sikre god samhandling og koordinerte tjenester innenfor fagområdet
NAV Indre Namdal:		
Utarbeide tydelige samarbeidsrutiner og gjennomføre jevnlige samarbeidsmøter med flyktningetjenestene i Indre Namdal	2.1, 2.4, 3.4, 3.6, 5.5	Drøfting av deltagere i introduksjonsprogrammet ved behov, for å sikre overgang til arbeid og samarbeid om sårbare familier.
Avklare og etablere samarbeidsarenaer med andre avdelinger i kommunen (helse, barnevern og oppvekst)	4.8	Styrke det tverrfaglige samarbeider for å gi enda bedre tjenester til innbyggerne i Indre Namdal
Internkontroll: • Gjennomføre samarbeidsmøter mellom leder, tillitsvalgte og verneombud • Gjennomføre og følge opp ROS analyse for Ramme 3.	2.5	Sikre involvering, kartlegging og oppfølging av Hms-området i samarbeid med tillitsvalgte og verneombud.
Utviklingstiltak rammeområdet for Infrastruktur, Plan og byggsak gis og oppmåling, jord-/ skogbruk, brann og redning, kultur, næring		
Bjørgan - Heia. I samarbeid med næringsliv og andre aktører bidra til videre utvikling av området som helårs reiselivsdestinasjon og tilrettelegging for ytterligere hyttebygging.	1.5, 1.12, 2.7	Målsettinger fortsatt vekst for Bjørgan - Heia området.

Næringsarealer i Grong kommune. -Grong næringspark: Markedsføre ledig areal - økt etablering, verdiskapning og flere arbeidsplasser. -Styrke rollen som regionalt handels- og servicesenter, sammen med næringsliv, kultur og frivillighet. Sammen skape bolyst og verdiskaping. -Markedsføre Co-workingplasser sammen med Bygdevekst.	1.1, 1.2, 1.3, 1.9, 1.12, 2.9, 2.11, 3.5, 4.6	Målsetting om økning i antall bedrifter og arbeidsplasser.
Kommunal bygningsmasse. -Gjennomføre et systematisk og planmessig vedlikehold med sikte på å opprettholde god standard og godt inneklima. -Fokus på energiøkonomisering ved å optimalisere bruken av sentralt driftsanlegg og system for energioppfølging ved kommunal bygningsmasse. -Revidere hovedplan formålsbygg. - Utvikle rutiner og organisasjon for bedre internkontroll og overføring av kunnskap	2.3	Mål: Ut fra økonomiske forutsetninger opprettholde god standard og godt inneklima.
Videre utvikling av vertskommunesamarbeidet innenfor fagområder på teknisk sektor.	1.3, 3.6, 4.8	Mål: Samarbeid over kommunegrensa kan bidra til bærekraftige tjenester.
Namdal brann- og redningsvesen. -Videre utvikling av vertskommunesamarbeidet i Namdal brann- og redningsvesen.	2.10	Mål: Samarbeid over kommunegrensa bidrar til bærekraftige tjenester
Boliger og leiligheter. -Oppfølging av bolig politisk plan og salg av boliger.	2.8	Mål: Salg av boliger, vil gi mer ressurser til gjenværende arealer i kommunens eie – ledd i målet om bærekraftige tjenester

Oppfølging og iverksetting av tiltak i samsvar med vedtatte planer/strategier forutsatt økonomiske bevilgninger: • Kommuneplanens samfunnsdel • Kommuneplanens arealdel • Klima og energiplan vedtatt • Hovedplan formålsbygg • Hovedplan vannforsyning • Hovedplan avløpsbehandling • Trafikksikkerhetsplan • Boligpolitisk plan • Kommunedelplan idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet • Skolebibliotekplan • Utviklingsplan Grong bygdemuseum • Utviklingsplan Grong Kulturskole • Brannordning for Namdal brann- og redningsvesen • Kulturplan	2.6, 2.7, 2.8, 3.1, 3.5, 3.6.	Mål: Kontinuitet og overholdelse av vedtatte planer.
<u>Kulturhuset Kuben.</u> • Fortsatt tilpasse drift og aktiviteter i forhold til ressurs og kapasitet. • Utvikle Foajéen som kulturfoajé, kulturkaféområde og område for aktiviteter, underholdning og opplevelser. • Vurdere større kommunal involvering, evt. kommunalisering drift av Grong kino. • Markere 10-årsjubileum 2027 gjennom en jubileumskonsert.	1.1, 1.4, 1.9, 1.12, 2.1, 2,4, 2.7, 2.9, 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 4.1, 4.2, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8	Mål: bo- og blilyst, inkludering, mestring og deltakelse. Sentrumsutvikling og regional utvikling. Finne best mulig løsninger for å redusere aktivitetstrykket på kulturhuset, men samtidig prioritere lokale kulturaktører godt nok.
<u>Grong Folkebibliotek.</u> • Videreføre dagåpent bibliotek pluss én lørdag per måned. • Oppnå fortsatt godt besøk og høye utlånstall gjennom å formidle tjenester og tilbud til innbyggerne. • Gjennomføre bredde i arrangement og fokusområder gjennom året som er aktuelt for barn og voksne. • Videre utvikling av skolebibliotek • Økt fokus på å gjøre biblioteket til en møteplass for alle/flere.	1.4, 1.6, 1.8, 2.1, 1.12, 2.4, 2.7, 2.9, 3.1, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 4.1, 4.2, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8	Mål: bo- og blilyst, inkludering, mestring og deltakelse. Åpent bibliotek hver hverdag og noen lørdager. Høy kommuneplassering i kulturindeks i kategori bibliotek på utlån, besøk og arrangementer. Gjennom *Lov om folkebibliotek* fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet. Videreutvikle biblioteket som en uavhengig

		møteplass med vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.
Skolebibliotek • Ha fremdrift i skolebibliotekprosjekt, følge skolebibliotekplan og samarbeide med skolene om dette.	2.1, 2.3, 2.4, 2.7, 3.1, 3.4, 3.5, 3.6, 4.1, 4.2, 4.5	Mål: bo- og blilyst, inkludering, mestring og deltakelse. Oppfylle forskriftskravet i *Opplæringslova* bedre om at elevene skal ha tilgang til skolebiblioteket i skoletida (jfr. Forskrift til Opplæringslova)
Grong bygdemuseum. • Få opp og ferdigstille skilting på museumsområdet og bygningene. • Se på sikringsplan • utrede mulighetene videre for å restaurere eller sette inn nye vinduer i "Ferjemannstu". • Gjennomføre den årlige bygdedagen og formidling til besøkende skoleklasser. • Avklare behov og mer permanent løsning for fjernlager/ekstra lager.	2.4, 2.7, 2.11, 3.6, 4.1, 4.7	Mål: bo- og blilyst, inkludering, mestring og deltakelse. Bidra til stedsutvikling og formidling av Grongs kulturhistorie.
Kulturminneforvaltning og formidling • Ruste opp tilgangsstier og informasjonsskilt på "Væremsfeltet" som er Grong sitt fokusområde i Fotefar mot Nord-prosjektet. • Øke kontakt mellom aktuelle frivillige organiseringer med interesse for kulturminner, kirke, kommune m.fl. med tanke på eventuelle satsinger og aktiviteter inn mot 1000-årsjubileet 2030.	2.4, 2.7, 2.11, 3.6, 4.1, 4.7	Mål: Sette fokus på viktige deler av nasjonens- og kommunens kulturhistorie slik at dette kan bli formidlet til generasjoner.
Grong kulturskole. • Prioritere samspill og vise disse frem for lokalsamfunnet gjennom opptredener. • Gjennomføre lokalt UKM og deltakelse på regional mønstring, samt arrangere egne kulturskolekonserter. • Balansere porteføljen av fag opp imot ressursene man har.	1.4, 2.1, 2,3, 2.4, 2.7, 2.9, 3.1, 3.4, 3.5, 3.6, 4.1, 4.5	Mål: bo- og blilyst, inkludering, mestring og deltakelse. Kulturskolen skal ha høy effekt av undervisning gjennom økt samhandling kulturskole og øving hjemme, samt satsing på å utvikle samspill som en

		stor del av undervisningen.
Grong Fritidsklubb. • Juniortilbudet videreføres så lenge man har ressurs til dette. • Hente faglig forankring og støtte gjennom deltakelse i kommunens "ressursgruppe ungdom" og samarbeid med f.eks. Grong Videregående sine spesialklasser med utdanningslinje for barn- og ungdom. • Søke ut frifondsmidler.	1.4, 2.1, 2.4, 2.7, 2.9, 3.1, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 4.1, 4.5, 4.6	Mål: bo- og bli lyst, inkludering, mestring og deltakelse. Fritidsklubben skal være en arena ungdom i Grong kan besøke og bruke. Klubben skal styrkes seg som et sted for- å motvirke prestasjonspress, rusatferd, trakassering og utenforskap.
Friluftsliv. • understøtte arbeidet med Grongturer • understøtte initiativer som oppstår rundt eksisterende sti- og turnettverk i kommunen så fremt man har kapasitet til dette. • Se på bedre skilting og informasjon omkring lokasjonen til "Marmorgrotta" på Geitfjellet.	1.5, 2.1, 2.2, 2.4, 2.7, 2.9, 2.11, 3.1, 3.2, 3.5, 3.6, 4.1, 4.5, 4.7	Mål: bo- og bli lyst, inkludering, mestring og deltakelse. Høy grad av organisering fra frivilligheten på området.
Kulturmidler, tilskuddsforvaltning og spillemidler. • Prioritere tiltak som kan kvalifiseres for å søke ut spillemidler etter involvering av Grong idrettsråd og oppdatert vedtak i kommunestyret med henvisning til prioriteringene i kommuneplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2025-2028. • Bedre rutiner for at nye tiltak som medfører spillemiddelfinansiering på kommunal grunn, er forankret på forhånd på tvers av avdelinger, særlig avdeling infrastruktur og avdeling plan- og byggesak.	2.1, 2.2, 2.4, 2.7, 2.9, 2.11, 3.1, 3.2, 3,5, 3.6, 4.1, 4.5, 4.7	Mål: bo- og bli lyst, inkludering, mestring og deltakelse. Kulturmidler til lag, foreninger og grupperingers initiativ deles ut i tråd med evt. budsjetterte midler og fremmer lokal aktivitet av- og for frivilligheten. Øke kommunens plassering i statistikken over sentrale tildelinger i kulturfeltet sammen med Namdalen for øvrig.
• Regionalt kulturarbeid i Namdal • Grong kommune skal understøtte initiativer og arbeider for å styrke kulturaktørers vilkår og virkning i Namdalen og være åpne for nye måter å øke samarbeidene på	1.1, 1.4, 1.9, 1.12, 2.1, 2.2, 2,4, 2.7, 2.9, 3.1, 3.2, 4.1, 4.5, 4.6, 4.8	Styrke regional standing for kultur i Namdalen og se mulighetene for å vokse i lag.

gjennom eksisterende samarbeidsnivåer og nye initiativ som f.eks. initiativet *Kulturløft Namdalen mot 2035* • Medlemskapet i Museet Midt skal benyttes mer aktivt i forarbeidene til en ny/revidert plan for kulturminner/ kulturmiljø som er utløpt på dato.		
<u>Samhandling kultur, næring og frivillighet</u> • Etter det politiske vedtaket i forrige budsjett, har samhandlingen økt. Det må arbeides videre med allerede oppnådde effekter som f.eks. satsingen på *Vinterlandsby* og samhandlingsforum. Det arbeides med en verdiplattform som må inkorporeres hos både bedrifter, frivillige lag- og foreninger og ikke minst kommunen selv som prinsipper for god samskaping og utvikling.	Dette arbeidet berører omtrent alle punkt i en samfunnsplan.	Det må være et prioritert mål å holde dette tempoet og samhandlingen opp og utvikle samskapingen videre og jobbe videre med "de 8 prioriteringen" som deltakende aktører i samskapingen har blitt enige om.

Vinterlandsby.no

12 Tiltak i planperioden

12.1 Følgende driftstiltak er foreslått gjennomført økonomiplanperioden.

Tabell 27 Driftstiltak samlet

Tiltak drift	Drift / kr:			
Prosjektnavn	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Ramme 1:				
Omstilling	-245 161	-245 161	-245 161	-245 161
Ramme 2:				
Sommerferietilbud for barn som går i 1. og 2. trinn	50 000	50 000	50 000	50 000
Omstilling	-2 632 121	-5 668 414	-5 668 414	-5 668 414
Ramme 3:				
Velferdsteknologi	150 000			
Pasientjournalsystem	196 650	327 750	458 850	655 500
Omstilling	**-790 917**	**-790 917**	**-790 917**	**-790 917**
Ramme 4:				
Energimerking og energivurdering ventilasjonsanlegg		800 000		
Nye PLS batterier SD anlegg		85 000		
Ferjemannsstua - restaurering av vinduer		242 823		
Maling av kommunale boliger	150 000	150 000		
Rønningentunet - Sykkelparkering med tak		40 000		
Rønningen barnehage - Varmeanlegg - utrede forbedring (varmepumpe/styring)				150 000
Rønningen barnehage - Ombygging romfordeling				321 412
Rønningen barnehage - Utbedring slitte overflater (gulv)				100 000
Rønningen barnehage - Skallsikring adgangskontroll				100 000
GBU / Kuben - Kjemikaliekontroll	80 000	30 000	30 000	30 000
Ventilasjonsrens	100 000			
Kommunehuset - Automatisk døråpner kantine/kommunestyresal		50 000		
NTE-bygget - Utskifting kobberrør til rør-i-rør	50 000			
Sagmo bru - Vedlikehold Sagmo bru			190 000	
Formofoss bru - Vedlikehold Formofoss bru				140 000
Fotefar og leder 1000 årsjubileum	30 000		30 000	
Omstilling	-252 445	-4 038 674	-4 038 674	-4 038 674
Sum driftstiltak inkl. omstilling	**-3 113 994**	**-8 967 593**	**-9 984 316**	**-9 196 254**

Disposisjonsfond i perioden: Bruk (-) Avsetning (+)	-4 000 250	1 040 643	1 325 566	-183 916

For hvert av årene ligger det inne en felles pott på 6,3 mill. til økning i lønn og sosiale utgifter, dette kommer ikke fram av tabellen her.

12.2 Følgende nye investeringstiltak er foreslått gjennomført økonomiplanperioden

Tabell 28 Investeringstiltak

Prosj.	Investeringsprosjekter	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
7414	Hengebru Tømmerås	500 000			
7421	Ombygging NAV	5 000 000			
7426	Nye senger sykeheimen	250 000	250 000	250 000	
7427	Trygghetsalarm hjemmesykepleien	250 000			
7432	Personløfter/løftestol	125 750			
7433	Rønningen bhg - Retting av brannavvik	250 000	1 000 000		
7434	Harran Oppvekstsenter - Lukking av brannavvik	600 000	600 000		
7435	GHO - Utbedring resterende tak	625 000			
7436	Kum 1031 - skifte og sett ned måler	500 000			
7437	Mediå renseområde - Rønningen APS	500 000	500 000		
7438	Bjørgan Renseanlegg - rehabilitering/nytt renseanlegg	500 000	500 000	2 000 000	
7439	Rostavegen - Nytt topplag (grus)	625 000			
7440	Grong Fjernvarme - Nytt renseanlegg/røykgassrensing		2 500 000		
7441	Grong Fjernvarme - Styringssystem og generell utbedring		2 500 000		
7442	GHO - Kjøling likhus/bårerom		175 000		
7443	Bru til Langnes		2 500 000		
7444	Leksåsvegen - utbedring av vegstrekning				500 000
7445	Mediå renseområde - Strandvegen APS			450 000	
7446	Skallsikring og adgangskontroll (ARX)				750 000
7447	Hallgottoøkra 6-10 - Energioppgradering	1 300 000			
7448	Noreringen 6-8 - Energioppgradering	1 200 000			
7449	Ekker bhg - Vognbod				625 000
7450	Kuben - oppgradering av scenelysanlegg Symfoni Namsen				500 000
7451	Ravnklovegen - Asfaltering av boligveg				275 000
7452	Sport- og fritidspark - tilrettelegging for mer aktivitet				1 350 000
7453	Belysning i sentrum				2 500 000
7454	Trapp mellom rasteplass og Europris				312 500
7455	Trimtrapp				1 125 000
7456	Gronghallen - godkjent klatrevegg			125 000	
7457	Dagsturhytta	1 500 000			
7458	Simulator K160	562 500			
7459	Uteområde skole og bhg	312 500	312 500		
7683	Velferdsteknologi	187 500			
7714	Investering kirkebygg	600 000	500 000	350 000	400 000
Sum investeringer /finansieringsbehov		15 388 250	11 337 500	3 175 000	8 337 500

Det vises til eget **vedlegg 16.1** bakerst i heftet med oversikt over hvert enkelt investeringstiltak inkl. finansiering og driftskostnader.

Tabell 29 Prosjekter som videreføres fra tidligere år

Prosj	Investeringsprosjekter	Kommentar
2230	Uteområde Grong barne- og ungdomsskole	Egenkapital for å kunne søke ut spillemidler til diverse prosjekter. Egenkapitalen ikke brukt i 2026 og overføres til 2027
7408	Tiltak vann ledningsnett og pumpestasjoner	Ca 2/3 ble gjennomført i 2026, forsinkelser i 2026 gjør at prosjektet blir sluttført i 2027
7412	Forprosjekt nytt renseanlegg Bjørgan	Rapport ferdigstilt. Orienteringssak planlegges høst 26. Videre arbeid vurderes og deler kan bli overført til 2027
7425	Utbedring av hovedvannledning til Harran	Arbeid pågår, men vil sannsynligvis bli sluttført i starten på 2027
7430	Konovatnet - oppgradering av dam	Arbeid pågår, men kommer ny damforskrift som har konsekvens for løsning og videre arbeid. Prosjektet videreføres til 2027
7524	Renovering hovedkjøkken GHO	Ikke fått startet opp i 2026. Foreslås overført til 2027

Det er plan om å få inn en budsjettregulering, av investeringer, i kommunestyremøtet i desember 2026.

13 Finansiering

Tabellen nedenfor viser den totale finansieringen av investeringene i økonomiplanperioden.

Tabell 30 Finansiering

Finansiering av investeringer		2027	2028	2029	2030
	Momskomp	-2 237 650	-1 447 500	-75 000	-1 437 500
	Tilskudd fra andre	-2 575 000	0	0	0
	Låneopptak	-10 575 600	-9 890 000	-3 100 000	-6 900 000
Sum finansiering		-15 388 250	-11 337 500	-3 175 000	-8 337 500

Bilde 9 Sanddøla i Grong

14 Omstilling og effektivisering

14.1 Utfordringer og aktivitetsnivået fremover

Budsjett og økonomiplan som legges frem nå viser at vi fortsatt har et driftsnivå som er for høyt i forhold til kommunens inntektsnivå. Budsjett 2027 har vi klart å få i balanse ved å legge inn en del omstillingstiltak på hvert enkelt rammeområde, samt bruk av disposisjonsfond. Omstillingstiltakene er nærmere beskrevet under pkt. 14.3. Det har for budsjett 2027 vært svært krevende å beløpsfeste omstillingstiltak, og vi legger fram et budsjett med generelle innsparingstiltak på ramme 1 - 4. Vi må kutte i bemanningen, og dette vil merkes på tjenestene. Noen oppgaver må nødvendigvis falle bort om det skal nedbemannes. Det må også vurderes strukturendringer for å kunne nå innsparingskravene.
Lønns- og prisveksten har vært høy lenge. Vi har regnet med en lønnsvekst på 3,8% for 2027, og summen inkl. sosiale utgifter er da anslått til rundt 6,3 millioner for Grong kommune. Det er for perioden 2027-2030 satt av kr 6,3 mill. til lønnsøkning hvert av årene. Dette er ikke fordelt på rammene ennå, det står på et felles område til fordeling.

Kommunen har pr. i dag et for høyt aktivitetsnivå og dette må ned. Slik situasjonen er så er budsjettene for andre utgifter enn lønn redusert til et minimum, slik at ytterligere innsparinger i all hovedsak må komme i form av reduserte lønnsutgifter. Når det gjelder inntektssiden, så har vi heller ikke her store muligheter for å økte denne. Eiendomsskatt for verker og bruk ligger i dag på maks i promille. Når det gjelder boliger/hytter/næring så vil også denne bli liggende på maks promille, samt at ny taksering er gjennomført og vil bli stående i 10 år fremover. Utbyggingen av Fiskumfoss vil kanskje på sikt gi noe mer i eiendomsskatt. Hvor mye er usikkert.

Det er lagt inn forholdsvis store omstillingstiltak de to første årene i økonomiplanperioden. Likevel gir ikke forslaget til budsjett positive nettodriftsresultat i planperioden. Målet om 1,75% er dermed langt fra oppnådd.

Tabell 31 Hva skal til for å nå målet 1,75%?

	FØR KST 2027	2028	2029	2030
Om vi skal nå målet 1,75%, må nettodriftsresultat være:	-7 549 828	-7 557 224	-7 542 443	-7 533 415
Nto driftsres budsjett	5 973 408	732 515	447 592	1 957 074
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter	-1,38 %	-0,17 %	-0,10 %	-0,45 %
Diff - for lavt nto driftsresultat	**13 523 236**	**8 289 739**	**7 990 035**	**9 490 489**

14.2 Omstilling og effektivisering fordelt på rammeområder

Det er lagt inn følgende forventninger om innsparinger på de ulike rammeområdene i økonomiplanperioden.

Tabellen skal forstås slik;
Omstillinger på ramme 2 i 2027 er totalt kr 2 632 121, vi har ikke dette spesifisert på konkrete tiltak, men for ytterligere beskrivelse se kap. 14. Det forventes at dette da er varige tiltak som gir tilsvarende effekt hvert år utover i økonomiplanperioden. I tillegg er det lagt inn ytterligere omstillingskrav for 2028. Fra 2028 til 2030 vil omstillingen utgjøre nær kr 5,67 mill. årlig for ramme 2, nær kr 800’ årlig for ramme 3, 4,04 mill. for ramme 4 og 245’ for ramme 1.

Vi gjør oppmerksom på at vi i tillegg må bruke av disposisjonsfond i 2027 og 2030 for å gå i balanse. At vi må bruke av fond, viser at vi må ytterligere ned i drift. Vi har en jobb å gjøre før vi oppnår måltallet om netto driftsresultat som er 1,75% av driftsinntektene. (Måltall se kap. 11)

Tabell 32: Omstilling pr rammeområde

Omstilling 2027-2030	2027	2028	2029	2030
Ramme 1				
Innsparing 2027	-245 161	-245 161	-245 161	-245 161
Sum innsparing ramme 1	**-245 161**	**-245 161**	**-245 161**	**-245 161**
Ramme 2				
Innsparing 2027	-2 632 121	-2 632 121	-2 632 121	-2 632 121
Innsparing 2028		-3 036 293	-3 036 293	-3 036 293
Sum innsparing ramme 2	**-2 632 121**	**-5 668 414**	**-5 668 414**	**-5 668 414**
Ramme 3				
Innsparing 2027	-790 917	-790 917	-790 917	-790 917
Sum innsparing ramme 3	**-790 917**	**-790 917**	**-790 917**	**-790 917**
Ramme 4				
Innsparing 2027	-252 445	-252 445	-252 445	-252 445
Innsparing 2028		-3 786 229	-3 786 229	-3 786 229
Sum innsparing ramme 4	**-252 445**	**-4 038 674**	**-4 038 674**	**-4 038 674**
Sum total innsparing pr år	**-3 920 644**	**-10 743 166**	**-10 743 166**	**-10 743 166**
Bruk/avsetning av disposisjonsfond				
Bruk	-4 000 250			183 916
Avsetning		1 040 643	1 325 566	

Vi ser ovenfor at det foreligger store utfordringer for å komme i balanse både i 2027 og 2028. *Omstillingsbehovene er fordelt på de ulike rammeområdene. Det er viktig å merke seg at dette kun er anslag og at fordelingen mellom rammeområdene kan måtte endres underveis i perioden. Selv med foreslåtte innsparinger, vil vi måtte bruke av disposisjonsfond i 2027, samt i 2030 for å få budsjettet i balanse.*

14.3 Nærmere beskrivelse av mulige omstillingstiltak

14.3.1 Ramme 1

Tabell 33 Innsparing/omstilling ramme 1

1 -Adm og fellesutg - netto driftsutgift	2027	2028	2029	2030
Uspesifisert Innsparing/omstilling	-245 161	-245 161	-245 161	-245 161

I 2027 er det krav om ytterligere reduksjon av rammeområde og bemanningstilpassing må foretas, dersom det ikke er mulig å hente inn merinntekter. Det vil selvsagt få konsekvenser for vår tilgjengelighet for publikum, saksbehandlingstid og utviklingskraft. Alternativt må det vurderes andre måter å løse enkelte oppgaver, men også se på muligheter for alternative og rimeligere løsninger:

- Vi er i grenseland på hvor mange årsverk vi ytterligere kan redusere innenfor ramme 1. Som alternativt bør vi se på større administrative fellesløsninger for Namdalen/Indre Namdal. I den situasjonen vi er i dag må slike fellesløsninger også få effektiviseringskrav. Viser her til prosess med alternativ løsning for lønningstjenester.
- IKT-kostnader utgjør også betydelige summer for hele organisasjonen. Må derfor se på organisering og bruk av Grong kommunes totale IKT-ressurs og vurdere ressursen ut fra dagens behov og organisering, inkludert utforske muligheten som digitalisering av prosesser kan gi oss. Mulighetsrommet ligger også i vurderinger rundt bruk av ulike applikasjoner. Bruken av alle typer fagapplikasjoner bør vurderes nærmere med henblikk på effekt av applikasjonene og grad av bruk. Det store kostnaden er imidlertid antall databrukere og antall Microsoft-lisens. I den sammenheng bør det foretas en vurdering om mulighetsrommet for at enkelte brukere ikke skal være databrukere med MS-lisens eller om det er mulig med sambruk av en lisens. Og finnes det alternativer for brukere som i mindre grad har behov for en MS-lisens.
- Kommunen skal jobbe for mer og bedre digitale tjenester, både interne, men også eksterne tjenester til våre innbyggere. Utvikling av digitale verktøy er viktig og krevende. Små kommuner har ikke ressurs til selv å være en god og framtidsrettet utviklingsaktør. Det er derfor ønskelig at Bygdevekst tar en aktiv rolle i dette arbeidet. Vi ser for oss et innovativt samarbeid etter mønster av Digi Helgeland. Grong kommune skal utarbeide digitaliseringsstrategi, og ser at det er smart å gjøre det sammen i regionen.

14.3.2 Ramme 2

Tabell 34 Innsparing/omstilling ramme 2

2 - Oppvekst og familie - netto driftsutgift	2027	2028	2029	2030
Spesifiserte innsparinger/omstillinger inkl i budsjett	-2 919 852	-2 083 559	-2 083 559	-2 083 559
Uspesifisert Innsparing/omstilling	-2 632 121	-5 668 414	-5 668 414	-5 668 414

Ramme 2 skal i 2027 ta inn kr 2 632 121 i uspesifisert innsparing/omstilling,-. I planperioden er det totale omstillingsmålet kr 5.668 414. Viser til kap 10.2.3 for nærmere beskrivelser av tiltak og konsekvenser.

14.3.2.1 Reduksjon i antall årsverk

Det uspesifiserte innsparing/omstillingsmålet for 2027 tilsvarer ca 3 årsverk, i tillegg er det på Ramme 2 allerede redusert 3 årsverk for 2027. Omstillingsbehovet kan ikke løses gjennom reduksjon i årsverk alene.

For å kunne realisere nødvendige innsparinger også på lengre sikt må kommunen arbeide videre med en helhetlig vurdering av framtidig kompetansebehov, barnehagestruktur og skolestruktur. Det legges samtidig opp til løpende tilpasninger av gruppestørrelser, organisering og ressursbruk i takt med utviklingen i elev- og barnetall.

Ytterligere reduksjoner i årsverk vil kunne påvirke tjenestetilbudet til innbyggerne.

Konsekvenser av tiltakene kan være mindre fleksibilitet ved fravær, økt sårbarhet i fagmiljøene, redusert kapasitet til tidlig innsats og mindre handlingsrom for utviklingsarbeid

Statlige føringer på bemanningsnormer må ivaretas, det kan være en risiko at verdifull fagkompetanse mistes. Mange av tjenesteområdene har over tid hatt utfordringer med lave nærværstall og manglende tilgang på vikarer. Det vil være viktig å ha gode prosesser som ivaretar ansatte i arbeidet med reduksjon av årsverk.

Det vil være krevende å nå reduksjon av årsverk uten å se på struktur.

14.3.2.2 Avklaring om framtidens skolestruktur

For å sikre en økonomisk bærekraftig oppvekstsektor med forsvarlig kvalitet bør kommunen utrede og avklare framtidig skole- og barnehagestruktur tidlig i planperioden. Tidlige beslutninger gir bedre prosesser for ansatte, brukere og lokalsamfunn, og reduserer risikoen for mer omfattende kutt i tjenestene på et senere tidspunkt. Skolestruktur har mange interessenter som skal ivaretas, det vil være viktig å starte strukturelle tilpasninger tidlig nok, for å kunne gjennomføre dette forsvarlig. Elevtallene i grunnskolene vil reduseres i årene framover, som vist tidligere.
Fram til framtidens skolestruktur er avklart. Må det gjøres:

- Løpende vurderinger av gruppestørrelser, organisering av klasser og ressursfordeling mellom skolene i takt med elevtallsutviklingen.
- Utnytte digitale løsninger og samarbeid på tvers av skolene der det er faglig hensiktsmessig.

Konsekvenser:

Dersom strukturelle grep ikke gjennomføres, vil det bli vanskelig å nå omstillingsmålene uten ytterligere reduksjon i bemanning og tjenestetilbud. Samtidig kan nødvendig omstilling bidra til en mer bærekraftig organisering som sikrer kvalitet og lovoppfyllelse over tid.

14.3.2.3 Lavere antall bosetting av flyktninger

Gjennomføre planlagt forstudie for å identifisere hvilke tiltak som gir størst effekt med hensyn til integrering, arbeidstilknytning og varig bosetting i kommunen.

14.3.3 Ramme 3

Tabell 35 Innsparing/omstilling ramme 3

3 - Helse og omsorg - netto driftsutgift	2027	2028	2029	2030
Spesifiserte innsparinger/omstillinger inkl i budsjett	-2 989 654	-3 495 940	-3 495 940	-3 495 940
Uspesifisert Innsparing/omstilling	-790 917	-790 917	-790 917	-790 917

14.3.3.1 Reduksjon i antall årsverk helse

Når budsjett 2027 ble lagt viste det seg at forskjellen mellom innmeldt behov og tildelte ramme, var stor. Det er derfor lagt inn tiltak i budsjettet som medfører en reduksjon i 0,85 årsverk på helse. Konsekvens: Økt risiko for sårbarhet ved fravær. Samtidig som belastningen på andre ansatte blir større. Tjenesten ivaretar barn, unge og andre sårbare og utsatte grupper. Det må påregnes lengre ventetid på tjenester.

14.3.3.2 Redusert kostnad tilskudd til livsopphold

Kostnaden til livsopphold har hatt en stor økning de siste årene. Dette bl.a. som en følge av økt flyktningmottak. Det legges for 2027 opp til en reduksjon av mottak av flyktninger fra 19 til 10. Som følge av dette legges det inn en forventning om reduksjon av dette budsjettet med kr. 1 000 000,- i forhold til regulert budsjett 2026.

14.3.3.3 Generell innsparing pleie og omsorg

Tiltak som er identifisert gjennom prosjektet for oppgavefordeling vil bli fortløpende implementert i løpet av 2027. Målet er å utnytte tilgjengelige ressurser bedre og sikre en mer hensiktsmessig organisering av tjenestene.
Prosjektet forventes å gi reduserte kostnader på enkelte utgiftsposter. Gjennom endrede turnusordninger, bedre oppgavefordeling og mer effektiv bruk av tilgjengelige ressurser legges det til grunn en reduksjon i bruk av overtid samt øvrige samordningsgevinster. På denne bakgrunn foreslås det en samlet reduksjon i budsjettrammen for sykeheim og hjemmesykepleie på 1,2 millioner kroner. Behovet for bemanning vil bli vurdert fortløpende gjennom 2027, og det kan bli aktuelt å redusere antall årsverk dersom dette kan gjennomføres uten at det går ut over forsvarlig drift og tjenestekvalitet.
Pleie- og omsorgstjenestene er samtidig et område med høy aktivitet og stort press på ressursene. Befolkningsutviklingen tilsier at behovet for tjenester vil øke i årene framover som følge av et økende antall eldre. Samtidig er mangel på arbeidskraft en vedvarende utfordring. De foreslåtte effektiviseringstiltakene innebærer derfor en risiko for økt belastning på ansatte dersom gevinstene ikke realiseres som forutsatt eller dersom tjenestebehovet øker raskere enn forventet.

14.3.4 Ramme 4

Tabell 36 Innsparing/omstilling ramme 4

4 - Kultur, næring og utvikling - netto driftsutgift	2027	2028	2029	2030
Spesifiserte innsparinger/omstillinger inkl i budsjett	-1 330 956	-544 727	-544 727	-544 727
Uspesifisert Innsparing/omstilling	-252 445	-4 038 674	-4 038 674	-4 038 674

14.3.4.1 Reduksjon 50 % renholdsressurs

Som følge av pandemien ble renholdstjenestene midlertidig forsterket ved enkelte bygg. Dette innebar blant annet at renholdsfrekvensen ved enkelte lokasjoner ble økt fra annenhver dag til daglig renhold. Etter en gjennomgang av renholdsplaner, bruksmønster, smitterisiko og gjeldende hygienekrav vurderes det som faglig forsvarlig å redusere renholdsfrekvensen i enkelte bygg til et nivå som er bedre tilpasset dagens behov. Tiltaket forventes ikke å medføre redusert kvalitet eller økt smitterisiko, men vil bidra til en mer effektiv ressursutnyttelse og reduserte driftskostnader.

14.3.4.2 Gjennom økt energistyring redusere energikostnadene

For å redusere kommunens energikostnader foreslås det å senke standard innetemperatur i kommunale bygg til 21 °C der dette er faglig forsvarlig. Temperaturen på 21 °C vurderes å gi et tilfredsstillende inneklima for ansatte, brukere og besøkende, samtidig som energiforbruket reduseres. Det gjøres individuelle vurderinger for bygg og arealer hvor brukergrupper har behov for høyere temperatur.

14.3.5 Ramme 6

Tabell 37 Innsparing/omstilling ramme 6

6 - Politisk sytring, kontroll, fellesutgifter	2027	2028	2029	2030
Omstilling	**0**	**0**	**0**	**0**

14.3.5.1 Kontingenter

Grong kommune betaler kontingenter til Namsos kommune (Regionråd) - kr 190.000,-, Landssammenslutninga av vasskraftkommuner - kr 43.000 og Utmarkkommunenes sammenslutning - kr 55.000,-. Det bør foretas en kost-/nyttevurdering i forhold til medlemskap i Landssammenslutninga av vasskraftkommuner og Utmarkkommunenes sammenslutning – nettokostnad på kr 98.000,-. Tegnet medlemskap gjelder for kalenderåret og etterfølgende år. Utmelding må skje innen 1. juli før det år medlemskapet opphører. Når tegnet medlemskap ble foretatt, må sjekkes ut.

14.4 Oppsummert omstillingsbehov ved et aktivitetsnivå som er tilpasset kommunens inntekter – for å nå måltallet for netto driftsresultat.

Tabell 38 Omstillingsbehov og nye tiltak. Netto driftsresultat og bruk av disposisjonsfond

1 -Adm og fellesutg. - netto driftsutgift	2027	2028	2029	2030
Konsekvensjustert budsjett/før innsparingstiltak	14 995 161	14 595 161	14 995 161	14 995 161
Uspesifisert Innsparing/omstilling	-245 161	-245 161	-245 161	-245 161
Sum nettoutgift på rammen	**14 750 000**	**14 350 000**	**14 750 000**	**14 750 000**
2 - Oppvekst og familie - netto driftsutgift	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Konsekvensjustert budsjett/før innsparingstiltak	99 451 973	99 451 973	99 451 973	99 451 973
Spesifiserte innsparinger/omstillinger inkl i budsjett	-2 919 852	-2 083 559	-2 083 559	-2 083 559
Uspesifisert Innsparing/omstilling	-2 632 121	-5 668 414	-5 668 414	-5 668 414
Nye driftstiltak	50 000	50 000	50 000	50 000
Sum nettoutgift på rammen	**93 950 000**	**91 750 000**	**91 750 000**	**91 750 000**
3 - Helse og omsorg - netto driftsutgift	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Konsekvensjustert budsjett/før innsparingstiltak	109 380 571	109 380 571	109 380 571	109 380 571
Spesifiserte innsparinger/omstillinger inkl i budsjett	-2 989 654	-3 495 940	-3 495 940	-3 495 940
Uspesifisert Innsparing/omstilling	-790 917	-790 917	-790 917	-790 917
Nye driftstiltak	346 650	327 750	458 850	655 500
Sum nettoutgift på rammen	**105 946 650**	**105 421 464**	**105 552 564**	**105 749 214**
4 - Kultur, næring og utvikling - netto driftsutgift	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Konsekvensjustert budsjett/før innsparingstiltak	26 436 401	26 436 401	26 436 401	26 436 401
Spesifiserte innsparinger/omstillinger inkl i budsjett	-1 330 956	-544 727	-544 727	-544 727
Uspesifisert Innsparing/omstilling	-252 445	-4 038 674	-4 038 674	-4 038 674
Nye driftstiltak	410 000	1 397 823	250 000	841 412
Sum nettoutgift på rammen	**25 263 000**	**23 250 823**	**22 103 000**	**22 694 412**
5 - Kirken	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Sum nettoutgift på rammen	**2 406 000**	**2 406 000**	**2 406 000**	**2 406 000**

6 - Politisk styring, kontroll og fellesutgifter	2027	2028	2029	2030
Sum nettoutgift på rammen	**9 889 635**	**9 834 105**	**9 869 105**	**9 902 725**
7 - Særregnskap	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Sum nettoutgift på rammen	**0**	**0**	**0**	**0**
9 - Renter, avdrag og finanstransaksjoner	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Budsjettforslag investering 2027-30, følger for drift (renter og avdrag)	846 048	791 200	248 000	552 000

	2027	2028	2029	2030
Netto driftsresultat	5 973 408	732 515	447 592	1 957 074
Bruk/avsetning bundet fond, overføring til inv.	-1 973 158	-1 773 158	-1 773 158	-1 773 158
Bruk av disposisjonsfond	-4 000 250			-183 916
Avsetning disposisjonsfond		1 040 643	1 325 566	
Budsjett i balanse	0	0	0	0

Det legges opp til bruk av disposisjonsfond første og siste året i økonomiplanperioden.

	2027	2028	2029	2030
Sum driftsinntekter - se øk. oversikt drift	**-431 418 726**	**-431 841 368**	**-430 996 733**	**-430 480 851**
Om vi skal nå målet 1,75%, må nettodriftsresultat være:	-7 549 828	-7 557 224	-7 542 443	-7 533 415
Nto. driftsresultat budsjett	5 973 408	732 515	447 592	1 957 074
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter	-1,38 %	-0,17 %	-0,10 %	-0,45 %
Diff - for lavt nto. Driftsresultat	**13 523 236**	**8 289 739**	**7 990 035**	**9 490 489**

14.5 Sluttkommentar

Budsjettforslaget for 2027 og økonomiplanen for 2027–2030 viser en kommune som fortsatt leverer et bredt tjenestetilbud, samtidig som det gjennom flere år er gjennomført tilpasninger for å redusere kostnadsnivået. Det er redusert bemanning og gjennomført effektiviseringer på flere områder, men utviklingen i lønns-, pensjons-, rente- og øvrige driftskostnader gjør at effekten av tiltakene i stor grad er tatt igjen av kostnadsveksten. Budsjettet for 2027 er derfor fortsatt stramt, med begrensede reserver og betydelige krav til omstilling. Flere av de innarbeidede innsparingene er heller ikke fullt ut konkretisert, og det innebærer en risiko for at den forutsatte økonomiske effekten ikke oppnås.

Kommunen står samtidig i en situasjon hvor tjenestene utvikler seg i ulike retninger. Elevtallene er forventet å gå ned, mens helse- og omsorgstjenestene allerede har høy aktivitet og må forberedes på endringer i behov og tilgang på arbeidskraft. Budsjettet gjenspeiler derfor et behov for å flytte ressurser og kapasitet mellom tjenesteområder over tid, samtidig som den samlede ressursbruken må reduseres. For ramme 2 er det lagt inn et omstillingsmål på om lag 5,7 mill. kroner fra 2028, mens ramme 4 har et tilsvarende krav på om lag 4 mill. kroner.

14.5.1 Kort oppsummering av rammeområdene

Ramme 1 – administrasjon og fellesutgifter
Ramme 1 har over tid gjennomført bemanningsreduksjoner og effektiviseringer. Handlingsrommet for ytterligere reduksjoner er begrenset, og nye reduksjoner vil kunne påvirke blant annet tilgjengelighet, saksbehandlingstid og kommunens kapasitet til utviklingsarbeid. I 2027 ligger det et ytterligere omstillingskrav, og det må derfor fortløpende vurderes om oppgaver kan løses mer effektivt gjennom digitalisering, interkommunale løsninger eller andre måter å organisere tjenestene på.

Ramme 2 – oppvekst og familie
Ramme 2 står overfor den største strukturelle omstillingen i økonomiplanperioden. Elevtallet er forventet å gå ned, samtidig som tjenesteområdet de siste årene allerede har redusert antall årsverk. Det er lagt inn et betydelig omstillingskrav som øker til om lag 5,7 mill. kroner årlig fra 2028. Dokumentet peker på at denne reduksjonen vanskelig kan gjennomføres uten at også strukturen vurderes. Skolestruktur blir derfor et sentralt spørsmål i det videre økonomiske omstillingsarbeidet.

Ramme 3 – helse og omsorg
Helse og omsorg har høy aktivitet og står samtidig overfor økende behov innen enkelte tjenester og vedvarende utfordringer knyttet til tilgang på arbeidskraft. Det arbeides blant annet med bedre oppgavefordeling, organisering, turnus og bruk av velferdsteknologi. Budsjettet legger til grunn både konkrete omstillingstiltak og ytterligere innsparing. Samtidig må omstillingen vurderes opp mot kravene til forsvarlige tjenester og forventet utvikling i behovene framover.

Ramme 4 – kultur, næring, utvikling og infrastruktur
Ramme 4 har begrensede økonomiske reserver og står i tillegg overfor økte kostnader på flere områder. Særlig har ny avtale for vinterdrift av kommunale veier gitt en betydelig kostnadsøkning. Ny anbudsrunde innebærer at brøytebudsjettet ved en normal vinter er økt med om lag 1,9 mill. kroner. Samtidig er det lagt inn et betydelig omstillingskrav i økonomiplanperioden. Omfanget av kommunalt veiansvar framstår derfor som ett av områdene hvor det er nødvendig å vurdere mer strukturelle grep.

Ramme 5 – kirkeformål
Kirkeområdet utgjør en relativt liten del av kommunens samlede driftsbudsjett. Området framstår ikke som et av de sentrale områdene for å hente de større omstillingsgevinstene kommunen har behov for i økonomiplanperioden.

Ramme 6 – politisk styring, kontroll og fellesutgifter
Rammen omfatter i stor grad utgifter knyttet til kommunens politiske styrings- og kontrollsystem samt fellesutgifter. Også her bør det fortsatt være oppmerksomhet på effektiv ressursbruk, men muligheten for større økonomiske gevinster er begrenset sammenlignet med de store tjeneste- og infrastrukturområdene.

Samlet viser gjennomgangen at omstillingsmulighetene er forskjellige mellom rammeområdene. Det er fortsatt nødvendig å arbeide med effektivisering og prioritering i hele organisasjonen, men det er i økende grad strukturelle grep som må vurderes dersom kommunen skal oppnå varige reduksjoner av en størrelse som bringer driften i økonomisk balanse.

14.5.2 Den økonomiske situasjonen

Den økonomiske hovedutfordringen er at kommunens løpende driftsnivå fortsatt er høyere enn det inntektsgrunnlaget gir rom for over tid. Selv etter innarbeidede omstillingstiltak er målet om et netto driftsresultat på 1,75 prosent ikke nådd. Budsjettet legger dessuten opp til bruk av disposisjonsfond i 2027 og igjen i 2030. At budsjettet teknisk kan bringes i balanse gjennom bruk av fond, er derfor ikke det samme som at driften er økonomisk bærekraftig.

Kommunens økonomiske stilling må også vurderes ved å se disposisjonsfondet og det akkumulerte premieavviket i sammenheng. Fondene gir kommunen en buffer, men en betydelig del av handlingsrommet motsvares av framtidige belastninger knyttet til premieavvik. Samtidig er det positivt at investeringsnivået holdes relativt moderat og at avdragene over tid kan bidra til å redusere gjeldsbelastningen.

Den overordnede konklusjonen er likevel at Grong ikke kan basere framtidig budsjettbalanse på fondsbruk eller forutsetninger om økte inntekter. Varig økonomisk balanse forutsetter at den ordinære driften reduseres og tilpasses et realistisk og langsiktig inntektsnivå.

Det betyr også at omstillingsarbeidet i større grad enn tidligere må rette seg mot områder hvor det er mulig å oppnå varige strukturelle effekter, framfor at nødvendige reduksjoner hvert år fordeles som mindre kutt på mange tjenesteområder.

14.5.3 Framtidens utfordringsbilde

Dette behovet for omstilling forsterkes betydelig når kommunens økonomiske situasjon ses i sammenheng med det langsiktige utfordringsbildet. Telemarksforsking plasserer Grong blant kommunene med høyest samlet sårbarhet. Rapporten peker på kombinasjonen av risiko for mangel på arbeidskraft, stort omstillingsbehov og en kommuneøkonomi som karakteriseres som svak, men svært nær middels.

Telemarksforsking forventer at folketallet i Grong mest sannsynlig vil gå ned de neste tiårene. I rapportens scenario basert på historisk attraktivitet framkommer en vesentlig sterkere

befolkningsnedgang enn i SSBs framskriving. Hvordan svingningene grunnet mottakssenter for flyktninger påvirker framskrivingen, er usikkert. Det er dermed betydelig usikkerhet rundt hvor stor nedgangen faktisk blir, men analysen understreker behovet for at kommunen tar høyde for en utvikling med færre innbyggere.

Utfordringen gjelder heller ikke bare folketallet. Telemarksforsking vurderer at antall sysselsatte bosatt i Grong vil reduseres, samtidig som arbeidskraftbehovet faller langsommere. Grong får dermed et betydelig rekrutteringsbehov. Rapporten peker på at mobilisering av egne innbyggere alene ikke vil være tilstrekkelig for å unngå mangel på arbeidskraft.

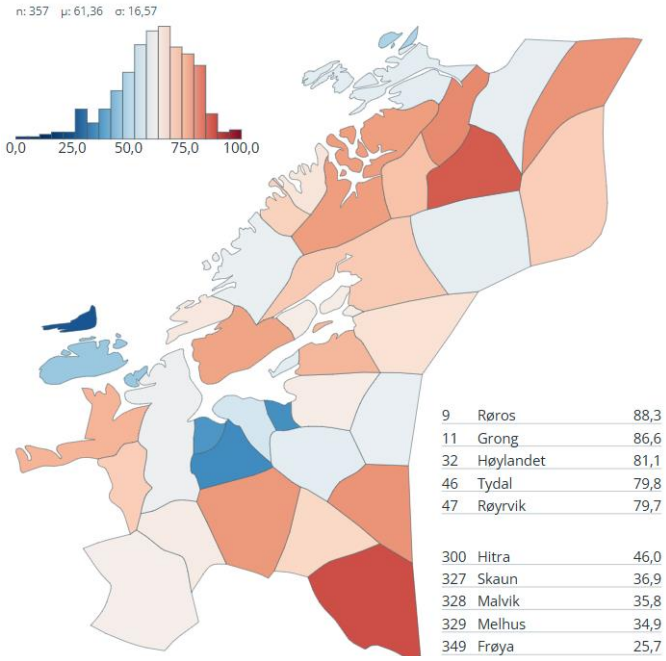

Figur 18 Telemarksforskning sin vurdering av total sårbarhet, 2035

Dette må også ses i et regionalt perspektiv. Namdal beskrives som en region med betydelig risiko for framtidig mangel på arbeidskraft. For Grong betyr det at kommunen ikke uten videre kan basere seg på at rekrutteringsutfordringer kan løses ved å hente arbeidskraft fra nabokommunene. Konkurransen om tilgjengelig arbeidskraft vil kunne bli sterkere i hele regionen.

Samtidig vil demografien kreve en omfordeling av kommunens ressurser. Telemarksforsking peker på at distriktskommuner med synkende barnetall må kunne nedskalere kapasiteten i skoler og barnehager, samtidig som tjenester til eldre må tilpasses økende behov. Dersom skolekostnadene ikke reduseres i takt med reduksjonen i barnetallet, vil kostnaden per elev øke og kommuneøkonomien kunne bli ytterligere presset.

Utfordringsbildet tilsier derfor at omstilling ikke bare kan forstås som et kortsiktig budsjettarbeid. Grong må over tid kunne levere tjenester med færre tilgjengelige arbeidstakere og med et inntektsgrunnlag som påvirkes av den demografiske utviklingen. Det gjør tidlige strukturelle tilpasninger viktigere enn årlige mindre reduksjoner fordelt på alle tjenesteområder.

Det er samtidig viktig at kommunen ikke planlegger ensidig ut fra de mest negative befolkningsscenarioene. Arbeid med samfunns- og næringsutvikling, boligtilbud, attraktivitet, inkludering og rekruttering må fortsette. Men økonomiplanleggingen bør være robust også dersom den demografiske utviklingen blir mindre gunstig enn ønsket.
I dette vil det også være behov for å gjøre fremtidige investeringer. Ett eksempel på dette er arbeidet med fremtidens barnehagestruktur som nå ligge ute på høring. Administrasjonen har konkludert med at det helhetlig sett er det beste valget, men kommunedirektøren kan ikke legge skjul på at en slik investering kan påvirke driftsrammene en del. Noe en kan lese av fra tabellen under. Hva netto kostand på dette vil være, avhenger også av hvordan en kan avhende byggene som fraflyttes, og der har vi ikke noen klar oversikt pr i dag.

Samtidig så er det positivt at det nå drøftes i større grad hvordan avkastningen fra NTE vil bli, og ikke minst hvordan det kan brukes av eierne. Dette kan da gi større rom for investeringer og tiltak som fordrer investeringer, uten at driftsbudsjettet blir i for stor grad påvirket. Men, også her må en gjøre klare prioriteringer og ikke bli for avhengig av usikre inntekter.

Tabell 39 Oversikt rente- og avdragskostnader ved evt nye låneopptak

Rente:		5,50 %	
Forutsatt at avdraget tilfredsstiller minimumsavdrag, og minimumsavdrag henger sammen med avskrivningstiden.			
Nytt lån 1.1.xx	Årlig avdrag - 10 år	Rente år 1	Sum i driftsregnskapet
1 000 000	100 000	55 000	155 000
10 000 000	1 000 000	550 000	1 550 000
20 000 000	2 000 000	1 100 000	3 100 000
30 000 000	3 000 000	1 650 000	4 650 000
40 000 000	4 000 000	2 200 000	6 200 000
50 000 000	5 000 000	2 750 000	7 750 000
-	Avdrag - 20 år		
1 000 000	50 000	55 000	105 000
10 000 000	500 000	550 000	1 050 000
20 000 000	1 000 000	1 100 000	2 100 000
30 000 000	1 500 000	1 650 000	3 150 000
40 000 000	2 000 000	2 200 000	4 200 000
50 000 000	2 500 000	2 750 000	5 250 000
	Avdrag - 30 år		
1 000 000	33 333	55 000	88 333
10 000 000	333 333	550 000	883 333
20 000 000	666 667	1 100 000	1 766 667
30 000 000	1 000 000	1 650 000	2 650 000
40 000 000	1 333 333	2 200 000	3 533 333
50 000 000	1 666 667	2 750 000	4 416 667
100 000 000	3 333 333	5 500 000	8 833 333
	Avdrag - 40 år		
1 000 000	25 000	55 000	80 000
10 000 000	250 000	550 000	800 000
20 000 000	500 000	1 100 000	1 600 000
30 000 000	750 000	1 650 000	2 400 000
40 000 000	1 000 000	2 200 000	3 200 000
50 000 000	1 250 000	2 750 000	4 000 000
100 000 000	2 500 000	5 500 000	8 000 000

14.5.4 Mulige framtidige tiltak

Kommunen må fortsatt arbeide med effektivisering av arbeidsprosesser, digitalisering, velferdsteknologi, nærværsarbeid, redusert utenforskap og interkommunalt samarbeid. Dette er tiltak som både kan redusere ressursbruk og bidra til å møte framtidig knapphet på arbeidskraft. Telemarksforsking peker blant annet på tidlige strukturelle tilpasninger, teknologi som faktisk frigjør arbeidskraft og mer helhetlig interkommunalt samarbeid.

For Grong er det likevel kommunedirektørens vurdering at skolestruktur og omfanget av kommunalt veiansvar er de to områdene som på kort til mellomlang sikt har størst potensial for strukturelle og varige økonomiske gevinster.

Skolestruktur
Foreløpige beregninger indikerer et potensial i størrelsesorden 5 mill. kroner i årlige reduserte driftsutgifter på ramme 2 dersom kommunen på sikt organiserer grunnskoletilbudet ved én skole. Dette er ikke et bekreftet netto innsparingsbeløp og må derfor ikke legges direkte til grunn som økonomisk gevinst.

Beregningen er delvis korrigert for blant annet økte utgifter til skoleskyss, endring i rammeoverføringer, men ikke på bygningsmessige konsekvenser eller økt bemanningsbehov ved en gjennomføring. Det avgjørende for den økonomiske effekten vil være om en ny skolestruktur faktisk gjør det mulig å redusere undervisnings- og øvrige personellressurser i nødvendig omfang. Det må derfor foretas en helhetlig vurdering av kvalitet, læringsmiljø, reisevei, lokalsamfunn og framtidig bruk av kommunens bygningsmasse.

Budsjettet viser allerede et betydelig omstillingsbehov på ramme 2 og peker på at dette vanskelig kan realiseres gjennom bemanningsreduksjoner alene uten å vurdere struktur. Telemarksforskings analyse understøtter behovet for å gjennomføre denne utredningen tidlig. Rapporten viser utfordringen som oppstår dersom kommuner med fallende barnetall ikke klarer å tilpasse ressursbruken tilsvarende. Dette tilsier at arbeidet bør gjennomføres som en egen og grundig strukturprosess, og ikke som en ren budsjettsaldering. Økonomi vil være en viktig del av beslutningsgrunnlaget, men ikke den eneste.

Kommunale veier
Det andre området er omfanget av kommunalt veiansvar. Den siste konkurransen om vinterdrift viser at kostnadene har økt betydelig. Ny avtale innebærer at brøytebudsjettet ved en normal vinter er økt med om lag 1,9 mill. kroner per år. Innen kort tid skal en også konkurranseutsette sommer-vedlikehold, og vi er usikre på hvordan det vil slå ut kostnadsmessig.

Tidligere vurderinger av en omfattende privatisering eller omklassifisering av kommunale veier har indikert et årlig innsparingspotensial på rundt 4 mill. kroner. Med kostnadsnivået i de nye driftskontraktene vurderes det som relevant å undersøke om det økonomiske potensialet nå kan være større. Et mulig potensial i størrelsesorden 4–5 mill. kroner må imidlertid betraktes som et foreløpig anslag og ikke som en sikker eller budsjetterbar innsparing før det er gjennomført nye beregninger.
Det er heller ikke nødvendigvis et spørsmål om enten å beholde dagens veiansvar uendret eller gjennomføre en omfattende privatisering. En mer moderat omklassifisering av deler av veinettet kan være et alternativ. Basert på de foreløpige vurderingene kan et slikt alternativ ha et innsparingspotensial i størrelsesorden 3 mill. kroner årlig, men også dette må kvalitetssikres gjennom å videreføre utredningen som er gjort frem til nå. Ser at i skrivende stund, har Høylandet kommune ute en høring på kriterier for kommunal vei i denne kommunen.

Grong har i likhet med beskrivelsen fra Høylandet, en utfordring med manglende kriterier for å kunne ha en lik behandling av veier til innbyggerne.
Samtidig vil de økte kostnadene til vintervedlikehold gjøre at problemstillingen er blitt enda mer aktuell enn ved tidligere vurderinger.

14.5.5 Avsluttende vurdering

Kommunedirektøren mener på denne bakgrunn at kommunen bør gå fra en omstilling som i stor grad består av årlige reduksjoner på mange enkeltområder, til en mer langsiktig og strukturell tilpasning av tjenestene. Det vil fortsatt være nødvendig med effektivisering i alle rammeområder, men de største varige økonomiske effektene vil trolig ikke kunne hentes gjennom mindre enkeltkutt alene. Dette har også blitt signalisert fra politisk hold til ordinære møter, og derav legger kommunedirektøren nå mer vekt på slik omfattende tiltak i stedet for de mange små som vi har gjort gjennom årene.

Skolestruktur og kommunalt veiansvar bør derfor prioriteres for grundig utredning tidlig i økonomiplanperioden. Ingen av områdene bør avgjøres ut fra økonomi alene. Konsekvensene for tjenestekvalitet, tilgjengelighet, lokalsamfunn og berørte innbyggere må inngå i beslutningsgrunnlaget. I dette vil også det med bolyst og blilyst være et element som må vurderes. Kommunedirektøren er helt klar over de politiske signalene som er gitt på disse områdene, og ber om forståelse når en med dette ikke følger disse.
Det er ikke et forsøk på noen omkamp av politiske signaler eller vedtak. Utfordringen er nå å klare de omstillinger som vi må gjennomføre for å både skape nok handlingsrom til å utvikle samfunnet til et godt sted å være, men samtidig skaffer oss et økonomisk handlingsrom som er sterkt nok til å tåle svingninger i både utgifter og inntekter som skjer med ujevne mellomrom.

Som sagt er det nødvendig med gode prosesser her, men samtidig vil det være økonomisk krevende å utsette nødvendige avklaringer dersom demografi, arbeidskrafttilgang og kostnadsutvikling følger den retningen som beskrives både i kommunens eget budsjettgrunnlag og i Telemarksforskings analyse.
Kommunens mål må være å gjennomføre omstillingen på en måte som gir varig økonomisk balanse samtidig som kommunen beholder kapasitet til å levere gode lovpålagte tjenester og drive nødvendig samfunns- og utviklingsarbeid.

Det krever prioriteringer. Det krever også at beslutningene tas tidsnok til at nødvendige endringer kan gjennomføres planlagt og kunnskapsbasert, med gode prosesser for innbyggere, ansatte og folkevalgte.

Grong, 10. november 2026

Bjørn Ståle Aalberg
Kommunedirektør

15 Obligatoriske budsjettskjema

Under her er de obligatoriske budsjettskjemaene satt opp for planperioden 2027-2030, inkludert i oppstillingene er også sist vedtatte årsregnskap (2025) og tall fra forrige budsjettår, jf. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett mm. § 5-1. Skjemaene er som følger:

- Bevilgningsoversikt drift, jfr. Forskrift om økonomiplan og årsbudsjett mm. § 5-4, 1. ledd
- Til fordeling pr rammeområde – Detaljert oppstilling linje 6 i bevilgningsoversikt drift, jfr. Forskriftens § 5-4, 2. ledd
- Bevilgningsoversikt investering, jfr. Forskriftens § 5-5, 1. ledd
- Spesifikasjon av investeringer – linje 1-4 i bevilgningsoversikt investering, jfr. Forskriftens § 5-5, 2. ledd
- Økonomisk oversikt drift – er ikke lenger en del av det vedtatte budsjettet. Økonomisk oversikt drift kan utarbeides etter at økonomiplanen og årsbudsjettet er vedtatt, jf. § 5-1, 2. ledd andre punktum. Vi har valgt å legge økonomisk oversikt drift som vedlegg i budsjettsaken. (Se vedlegg 16.2)

15.1 BUDSJETTSKJEMA BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT

Bevilgningsoversikt - drift, jfr. Budsjettforskriften § 5-4, 1.ledd	Regnskap 2025	Oppr.budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
1 Rammetilskudd	-150 087 799	-151 096 000	-157 382 000	-157 230 000	-157 226 000	-157 231 000
2 Inntekts- og formueskatt	-76 145 914	-86 568 000	-83 522 000	-83 522 000	-83 522 000	-83 522 000
3 Eiendomsskatt	-15 037 470	-15 036 000	-14 536 000	-14 536 000	-14 536 000	-14 536 000
4 Andre generelle driftsinntekter	-29 185 175	-19 891 999	-21 927 500	-21 927 500	-21 234 700	-20 541 900
5 Sum generelle driftsinntekter	**-270 456 358**	**-272 591 999**	**-277 367 500**	**-277 215 500**	**-276 518 700**	**-275 830 900**
6 Sum bevilgninger drift, netto	**233 473 089**	**244 266 444**	**254 253 908**	**248 861 015**	**247 879 292**	**248 700 974**
7 Avskrivninger	0	0	0	0	0	0
8 Sum netto driftsutgifter	**233 473 089**	**244 266 444**	**254 253 908**	**248 861 015**	**247 879 292**	**248 700 974**
9 Brutto driftsresultat	**-36 983 269**	**-28 325 555**	**-23 113 592**	**-28 354 485**	**-28 639 408**	**-27 129 926**
10 Renteinntekter	-5 084 130	-3 782 000	-4 622 000	-4 622 000	-4 622 000	-4 622 000
11 Utbytter	-5 807 504	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0					
13 Renteutgifter	20 693 936	20 150 000	19 962 000	19 962 000	19 962 000	19 962 000
14 Avdrag på lån	18 020 148	19 000 000	17 747 000	17 747 000	17 747 000	17 747 000
15 Netto finansutgifter	**27 822 450**	**31 368 000**	**29 087 000**	**29 087 000**	**29 087 000**	**29 087 000**
16 Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0
17 Netto driftsresultat	**-9 160 819**	**3 042 445**	**5 973 408**	**732 515**	**447 592**	**1 957 074**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18 Overføring til investering	0	2 900 000	0			
19 Avsetning av bundne driftsfond	16 758 836	13 440 796	10 961 595	10 961 595	10 961 595	10 961 595
20 Bruk bundne driftsfond	-14 576 380	-16 795 955	-12 934 753	-12 734 753	-12 734 753	-12 734 753
21 Avsetninger til disposisjonsfond	6 978 362			1 040 643	1 325 566	0
22 Bruk av disposisjonsfond	0	-2 587 286	-4 000 250	0		-183 916
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**9 160 819**	**-3 042 445**	**-5 973 408**	**-732 515**	**-447 592**	**-1 957 074**
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Tabell 40 Budsjettskjema drift

15.2 DETALJERT OPPSTILLING PKT 6 I BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT.

Bevilgningsoversikt - drift, jfr. Budsjettforsrkiften § 5-4, 2.ledd	R2025	B2026	B2027	B2028	B2029	B2030
Til fordeling fra bevilgningsoversikt drift, netto	**233 473 089**	**244 266 444**	**254 253 908**	**248 861 015**	**247 879 292**	**248 700 974**
1 -Adm og fellesutg - netto driftsramme ("linje 6")	13 734 263	13 370 000	14 750 000	14 350 000	14 350 000	14 350 000
Bruk av bundet driftsfond (-)	0		0			
Avsetning bundet driftsfond (+)	2 966		0			
Sum netto driftutgift -legg inn netto rammen	13 737 229	13 370 000	14 750 000	14 350 000	14 350 000	14 350 000
2 - Oppvekst og familie - netto driftsramme ("linje 6")	90 109 098	92 818 300	94 200 000	91 800 000	91 800 000	91 800 000
Bruk av bundet driftsfond (-)	-376 408	-50 000	-250 000	-50 000	-50 000	-50 000
Avsetning bundet driftsfond (+)	523 193					
Sum netto driftutgift	90 255 883	92 768 300	93 950 000	91 750 000	91 750 000	91 750 000
3 - Helse og omsorg - netto driftsramme ("linje 6")	101 789 964	100 006 700	106 021 650	105 496 464	105 627 564	105 824 214
Bruk av bundet driftsfond	-787 194	-40 000	-140 000	-140 000	-140 000	-140 000
Avsetning bundet driftsfond	492 290	65 000	65 000	65 000	65 000	65 000
Sum netto driftutgift	101 495 060	100 031 700	105 946 650	105 421 464	105 552 564	105 749 214
4 - Kultur, næring og utvikling - netto driftsramme ("linje 6")	21 608 345	23 005 476	28 572 523	26 560 346	25 412 523	26 003 935
Bruk av bundet driftsfond (-)	-8 201 008	-8 519 442	-8 875 418	-8 875 418	-8 875 418	-8 875 418
Avsetning bundet driftsfond (+)	8 138 312	7 175 096	5 565 895	5 565 895	5 565 895	5 565 895
Sum netto driftutgift	21 545 649	21 661 130	25 263 000	23 250 823	22 103 000	22 694 412
5 - Kirkeformål - netto driftsramme ("lik linje 6")	2 321 000	2 406 000	2 406 000	2 406 000	2 406 000	2 406 000

6 - Politisk styring, kontroll, fellesutg - netto driftsramme ("lik linje 6")	3 224 893	10 318 178	10 389 635	10 334 105	10 369 105	10 402 725
Bruk av bundet driftsfond		-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Avsetning bundet driftsfond						
Sum netto driftutgift	3 224 893	9 818 178	9 889 635	9 834 105	9 869 105	9 902 725

7 - Særregnskap	381 454	853 026	0	0	0	0
Bruk av bundet driftsfond	-1 185 530	-853 026	0			
Avsetning bundet driftsfond	804 077					
Sum netto driftutgift	1	0	0	0	0	0
8 - Rammetilskudd, kons.kraft, eiendomsskatt	304 072	1 488 766	-2 085 900	-2 085 900	-2 085 900	-2 085 900
Bruk av bundet driftsfond						
Avsetning bundet driftsfond	700 698	700 700	700 700	700 700	700 700	700 700
Sum netto driftutgift	1 004 770	2 189 466	-1 385 200	-1 385 200	-1 385 200	-1 385 200
9 - renter avdrag, finanstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundet driftsfond	-4 026 240	-6 833 487	-3 169 335	-3 169 335	-3 169 335	-3 169 335
Avsetning bundet driftsfond	6 097 301	5 500 000	4 630 000	4 630 000	4 630 000	4 630 000
Sum netto driftutgift	2 071 061	-1 333 487	1 460 665	1 460 665	1 460 665	1 460 665

Tabell 41 Detaljert oppstilling drift

15.3 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING

Bevilgningsoversikt investering, jf Økonomi og budsjettforskrift § 5-5. 1. ledd						
Linjenavn	**Regnskap 2025**	**Oppr. budsjett 2026**	**Budsjett 2027**	**Budsjett 2028**	**Budsjett 2029**	**Budsjett 2030**
Investeringer i varige driftsmidler	29 994 491	5 862 500	14 788 250	10 837 500	2 825 000	7 937 500
Tilskudd til andres investeringer	446 000	250 000	600 000	500 000	350 000	400 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 395 476	1 059 000	1 127 500	1 127 500	1 127 500	1 127 500
Utlån av egne midler						
Avdrag på lån	0					
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	**31 835 967**	**7 171 500**	**16 515 750**	**12 465 000**	**4 302 500**	**9 465 000**
Kompensasjon for merverdiavgift	-5 497 922	-562 500	-2 237 650	-1 447 500	-75 000	-1 437 500
Tilskudd fra andre	-5 987 140		-2 575 000			
Salg av varige driftsmidler	-544 573	-2 000 000	-1 400 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Salg av finansielle anleggsmidler						
Utdeling fra selskaper						
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-60 370					
Bruk av lån	-18 841 929	-2 650 000	-10 575 600	-9 890 000	-3 100 000	-6 900 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	**-30 931 934**	**-5 212 500**	**-16 788 250**	**-12 337 500**	**-4 175 000**	**-9 337 500**
Videreutlån	4 124 126	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-4 124 126	-1 500 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 608 083	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-3 232 081	-1 250 000	-1 250 000	-1 250 000	-1 250 000	-1 250 000
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	**-1 623 998**	**2 500 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overføring fra drift	0	-2 900 000	0			
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 623 998					
Bruk av bundne investeringsfond		-2 500 000	0			
Avsetninger til ubundet investeringsfond	491 443	2 000 000	1 400 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Bruk av ubundet investeringsfond	-1 395 476	-1 059 000	-1 127 500	-1 127 500	-1 127 500	-1 127 500
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**719 965**	**-4 459 000**	**272 500**	**-127 500**	**-127 500**	**-127 500**
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Tabell 42 Investering

15.4 DETALJERT OPPSTILLING PUNKT 1 INVESTERING I VARIGE DRIFTSMIDLER

Prosj.	Bevilgningsoversikt investering iht. § 5-5 andre ledd (del B)	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	Budsjett 2030
4115	Ballbinge GBU	639 725					
4303	Biskoplia Aps - Inv A4303	1 575 876					
7301	Kjøp Ford Focus	239 000					
7408	Tiltal vann ledningsnett og pumpestasjoner	347 065					
7412	Forprosjekt nytt renseanlegg Bjørgan	106 044					
7414	Hengebru Tømmerås			500 000			
7415	Trøahaugen ombygging fra 3 til 2 enheter	509 725					
7416	Trygdebolig Sundspettringen 31,33,35	1 626 531					
7417	Kuben lydmikser kultursal	0					
7418	Ny feierbil 2025	846 813					
7420	Kinoutstyr - nedbet kinoens gjeld	199 984					
7421	Ombygging NAV		1 500 000	5 000 000			
7422	Kjøp Kompaktlaster		437 500				
7424	Tinghaugen APS (VAR)		900 000				
7425	Utbedring av hovedvannledning til Harran (VAR)		500 000				
7426	Nye senger sykeheimen		250 000	250 000	250 000	250 000	
7427	Trygghetsalarm hjemmesykepleien			250 000			
7428	Bostedsattraktivitet		1 500 000				
7432	Personløfter/løftestol			125 750			
7433	Rønningen bhg - Retting av brannavvik			250 000	1 000 000		
7434	Harran Oppvekstsenter - Lukking av brannavvik			600 000	600 000		
7435	GHO - Utbedring resterende tak			625 000			
7436	Kum 1031 - skifte og sett ned måler			500 000			
7437	Mediå renseområde - Rønningen APS			500 000	500 000		
7438	Bjørgan Renseanlegg - rehabilitering/nytt renseanlegg			500 000	500 000	2 000 000	

7439	Rostavegen - Nytt topplag (grus)			625 000			
7440	Grong Fjernvarme - Nytt renseanlegg/røykgassrensing				2 500 000		
7441	Grong Fjernvarme - Styringssystem og generell utbedring				2 500 000		
7442	GHO - Kjøling likhus/bårerom				175 000		
7443	Bru til Langnes				2 500 000		
7444	Leksåsvegen - utbedring av vegstrekning						500 000
7445	Mediå renseområde - Strandvegen APS					450 000	
7446	Skallsikring og adgangskontroll (ARX)						750 000
7447	Hallgottoøkra 6-10 - Engergioppgradering			1 300 000			
7448	Noreringen 6-8 - Engergioppgradering			1 200 000			
7449	Ekker bhg - Vognbod						625 000
7450	Kuben - oppgradering av scenelysanlegg Symfoni Namsen						500 000
7451	Ravnklovegen - Asfaltering av boligveg						275 000
7452	Sport- og frititdspark - tilrettelegging for mer aktivitet						1 350 000
7453	Belysning i sentrum						2 500 000
7454	Trapp mellom rasteplass og Europris						312 500
7455	Trimtrapp						1 125 000
7456	Gronhallen - godkjent klatrevegg					125 000	
7457	Dagsturhytta			1 500 000			
7458	Simulator K160			562 500			
7459	Uteområde skole og bhg			312 500	312 500		
7524	Renovering hovedkjøkken GHO	73 873	625 000				
7592	Overtakelse av Biskoplia	-92 500					
7610	Brannverntiltak GHO gjennomføring	539 647					
7683	Velferdsteknologi	248 540	150 000	187 500			
7752	Helsefløy 2024-2025	23 134 168					
	Sum investeringer i varige driftsmidler	29 994 491	5 862 500	14 788 250	10 837 500	2 825 000	7 937 500

7714	Investering kirkebygg	360 000	250 000	600 000	500 000	350 000	400 000
7592	Justering mva Biskoplia - andel til utbygger	86 000					
	Sum tilskudd andres investering	446 000	250 000	600 000	500 000	350 000	400 000
7603	Egenkapitalinnskudd KLP	988 601	1 059 000	1 127 500	1 127 500	1 127 500	1 127 500
7405	Indre Namdal legetjenester KO	406 875					
	Sum investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 395 476	1 059 000	1 127 500	1 127 500	1 127 500	1 127 500
		0	0	0	0	0	0

Tabell 43 Investering varige driftsmidler

16 VEDLEGG

16.1 Tiltaksrapport - investeringstiltak 2027-2030

16.2 Økonomisk oversikt drift 2027-2030

16.3 Betalingssatser - samlehefte Grong kommune 2027

16.4 Kommunedirektørens forslag til betalingssatser for 2027

16.5 Vertskommunebudsjetter 2027

16.6 Budsjettforslag Grong kirkelige fellesråd

16.7 Kommunestyrevedtak sak xx, møte 10. desember 2026

17 OVERSIKT OVER TABELLER OG FIGURER

Tabell 1 Driftstiltak 4
Tabell 2 Investeringstiltak 4
Tabell 3 Disposisjonsfond 7
Tabell 4 Investeringsfond/egenkapitalinnskudd KLP 8
Tabell 5 Omstillingsbehov 9
Tabell 6 Selvkostfond per 1.1.2026 14
Tabell 7 Fordeling parti kommunestyret 15
Tabell 8 Beregning deflator 22
Tabell 9 kriterieindeks rammetilskudd 27
Tabell 10 Samlet rammetilskudd 29
Tabell 11 Pensjonskostnader 34
Tabell 12 Oversikt garantiansvar 35
Tabell 13 Integreringstilskudd 36
Tabell 14 Disposisjonsfond 39
Tabell 15 Investeringsfond 40
Tabell 16 NTE fond 41
Tabell 17 Rammefordeling i tall 44
Tabell 18 Årsverk ramme 1 perioden 2024 - 2027 46
Tabell 19 Årsverk ramme 2 pr. 01.01. i perioden 2024 - 2027 48
Tabell 20 Oversikt årsverk, avdelinger og antall barn i barnehagene 50
Tabell 21 Harran oppvekstsenter skole (HOS) 53
Tabell 22 Grong barne- og ungdomsskole (GBU) 53
Tabell 23 Årsverk ramme 3 pr. 01.01. i perioden 2024 – 2027 57
Tabell 24 Årsverk ramme 4 pr. 01.01. i perioden 2024 - 2027 67
Tabell 25 Finansielle måltall 74
Tabell 26 Avvik netto driftsinntekter 75
Tabell 27 Driftstiltak samlet 91
Tabell 28 Investeringstiltak 92
Tabell 29 Prosjekter som videreføres fra tidligere år 93
Tabell 30 Finansiering 93
Tabell 31 Hva skal til for å nå målet 1,75%? 94
Tabell 32: Omstilling pr rammeområde 95
Tabell 33 Innsparing/omstilling ramme 1 95
Tabell 34 Innsparing/omstilling ramme 2 96
Tabell 35 Innsparing/omstilling ramme 3 97
Tabell 36 Innsparing/omstilling ramme 4 98
Tabell 37 Innsparing/omstilling ramme 6 99
Tabell 38 Omstillingsbehov og nye tiltak. Netto driftsresultat og bruk av disposisjonsfond 99
Tabell 39 Oversikt rente- og avdragskostnader ved evt nye låneopptak 104
Tabell 40 Budsjettskjema drift 108
Tabell 41 Detaljert oppstilling drift 110
Tabell 42 Investering 111
Tabell 43 Investering varige driftsmidler 114

Figur 1 Verdiplakat 13
Figur 2 Administrativ organisering i Grong kommune 17
Figur 3 Årshjul Grong kommune 18
Figur 4 Befolkningsutvikling 2010-2050 – alle aldersgrupper 19
Figur 5 Befolkningsutvikling - 0-15 år 20
Figur 6 Befolkningsutvikling - 80 år og eldre 20
Figur 7 Generelle driftsinntekter 23
Figur 8 Lånegjeld - øverste bilde uten ny sentrumsbarnehage, nederste med ny sentrumsbarnehage 31

Figur 9 Avdrag på lån 32
Figur 10 Renter på lån 33
Figur 11 Rammefordeling av den totale rammen 43
Figur 12 Utvikling rammefordeling 43
Figur 13 Organisasjonskart avd Infrastruktur 67
Figur 14 Oversikt vannforbruk pr mnd 69
Figur 15 Netto driftsresultat i % av driftsinntekter 75
Figur 16 Lånegjeld - øverste bilde ihht økonomiplan, nederste bilde inkl ny sentrumsbarnehage 76
Figur 17 Utvikling disposisjonsfond 2021 - 2030 77
Figur 18 Telemarksforskning sin vurdering av total sårbarhet, 2035 103